

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA GRYFINO

Biurow
Studiów
i Projektów
Europejskich

Gryfino wrzesień 2007r.

Biuro Studiów i Projektów Europejskich

Zespół autorski:

Rafał Tokarski

Agnieszka Tokarska

Agnieszka Nowicka

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Gryfino został opracowany na zamówienie Burmistrza Miasta Gryfino.

SZCZECIN – GRYFINO
wrzesień 2007r.

ul. Żubrów 3, 71-617 Szczecin tel.

(091) 424 02 88, fax (091) 424 02 89

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	5
1. METODOLOGIA.....	5
2. CEL REWITALIZACJI.....	7
3. HISTORIA MIASTA GRYFINO	8
4. AKTUALNY STAN ROZWOJU MIASTA.....	9
II. Charakterystyka obecnej sytuacji w Mieście Gryfino	10
1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE MIASTA GRYFINO.....	10
2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	10
2.1. Podstawowe funkcje i zasięg terytorialny.....	10
2.2. Uwarunkowania przestrzenne.....	11
3. SFERA ZABYTKÓW	12
3.1. Obręb starego miasta.....	12
3.2. Przedmieście Szczecińskie.....	17
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACYJNA.....	20
4.1. System zaopatrzenia w wodę.....	20
4.2. System odprowadzania ścieków.....	21
4.3. Regulacja stosunków wodnych.....	21
4.4. Zaopatrzenie w gaz.....	22
4.5. Zaopatrzenie w energię ciepłą.....	22
4.6. Infrastruktura komunikacyjna	23
4.6.1. Układ komunikacyjny	23
4.6.2. Drogi.....	23
4.6.3. Komunikacja zbiorowa	24
5. SFERA SPOŁECZNA	25
5.1. Struktura demograficzna i społeczna/ trendy.....	25
5.2. Bezrobocie	26
5.3. Oświata.....	27
5.4. Kultura	34
5.5. Sport i Rekreacja.....	35
5.5.1. Baz sportowa	35
5.5.2. Baza rekreacyjna	35
5.6. Bezpieczeństwo	39
6. GOSPODARKA	43
6.1. Tendencje rozwoju gospodarczego.....	43
6.2. Główni Pracodawcy.....	45
7. GOSPODARKA MIESZKANIOWA.....	46
III. Badanie zjawisk kryzysowych – identyfikacja problemów	51
1. GOSPODARKA PRZESTRZENNA I ZAGOSPODAROWANIE TERENU.....	51
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	54
2.1. Gospodarka wodna.....	54
2.1.1. Zabezpieczenie przeciwpowodziowe	54
2.1.2. System zaopatrzenia w wodę	56
2.2. Gospodarka ściekowa.....	57
2.3. Gospodarka odpadami.....	57
2.4. Gazyfikacja, energetyka, informatyzacja, telekomunikacja.....	59
3. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA	61
4. TURYSTYKA I KULTURA.....	62
5. OŚWIATA I SPORT.....	64
6. POMOC SPOŁECZNA.....	66
7. ZDROWIE.....	67
8. BEZPIECZEŃSTWO	68
9. GOSPODARKA MIESZKANIOWA	71
10. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	71

IV. Analiza SWOT73

1. MOCNE I SŁABE STRONY ROZWOJU	73
1.1. Położenie, gospodarka przestrzenna i zagospodarowanie terenu.....	73
1.2. Infrastruktura techniczna, i komunikacyjna	73
1.3. Gospodarka mieszkaniowa.....	74
1.4. Kultura, sport, turystyka.....	74
1.5. Wykształcenie i edukacja, potencjał ludzki.....	74
1.6. Rozwój Gospodarczy	75
2. SZANSE I ZAGROŻENIA ROZWOJU	75
2.1. Położenie, gospodarka przestrzenna i zagospodarowanie terenu.....	75
2.2. Infrastruktura techniczna, i komunikacyjna	75
2.3. Gospodarka mieszkaniowa.....	76
2.4. Kultura, sport, turystyka.....	76
2.5. Wykształcenie i edukacja, potencjał ludzki.....	77
2.6. Rozwój Gospodarczy	77

V. Powiązania programu z dokumentami strategicznymi ..78

1. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DO ROKU 2020.	78
2. WYTYCZNE WYNIKAJĄCE Z „PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO”	79
4. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO POWIATU GRYFIŃSKIEGO	80
5. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY GRYFINO	81
6. GMINNY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA.....	82
7. GMINNY PLAN GOSPODARKI ODPADAMI	84
8. GMINNY PROGRAM RESTRUKTURYZACJA OSOBOWEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO.....	85
9. GMINNA STRATEGIA MIESZKANIOWA.....	86
10. GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	87

VI. Założenia programu rewitalizacji Miasta Gryfino89

1. IDENTYFIKACJA GRANIC OBSZARU PROGRAMU REWITALIZACJI	89
2. CELE PROGRAMU I ZAKRES PROJEKTÓW.....	89
3. REALIZACJA ZADAŃ PRIORYTETOWYCH PROGRAMU REWITALIZACJI W LATACH 2007-2013	90
4. PROGNOZA SKUTKÓW PROGRAMU	91

VII. Program Rewitalizacji z podziałem na projekty93

VIII. System wdrażania, sposoby monitorowania i oceny oraz Komunikacja ze Społeczeństwem128

1. SYSTEM WDRAŻANIA	128
2. MONITORING	130
3. OCENA.....	130
4. KOMUNIKACJA ZE SPOŁECZEŃSTWEM.....	132

I. Wprowadzenie

1. Metodologia

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Gryfino na lata 2007-2013 został opracowany przez zespół zadaniowy ds. rewitalizacji miasta Gryfino na podstawie strategicznych dokumentów określających rozwój społeczno-gospodarczy miasta Gryfino oraz na podstawie szerokich konsultacji społecznych przeprowadzanych ze szczególnym uwzględnieniem przedstawicieli organizacji i instytucji właściwych rzeczowo i merytorycznie. W ramach konsultacji ogólnospołecznych zbierano (w fazie wstępnej prowadzonych prac) wnioski i opinie nt. najpilniejszych do realizacji zadań i kierunków rozwoju miasta Gryfino. Ponadto projekt gotowego materiału został poddany publicznej ocenie i weryfikacji, przed przyjęciem go przez Radę Miejską Gryfina.

W ramach procesu programowania przeprowadzono dwie debaty z udziałem przedstawicieli samorządu szczebla miejskiego, gminnych i powiatowych jednostek organizacyjnych, sołectw oraz organizacji pozarządowych, spółdzielni mieszkaniowych i środowisk biznesowych. Pierwsza debata odbyła się w siedzibie Urzędu Miasta Gryfino w dniu 5 kwietnia 2007r. Celem spotkania była prezentacja podstawowych założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji opartych o doświadczenia zdobyte w trakcie realizacji ZPORR w latach 2004-2006, a także prezentacja wstępnych ustaleń dotyczących kierunków Lokalnego Programu Rewitalizacji, wynikających z gminnych dokumentów strategicznych. Na spotkaniu tym również wyodrębniono dwie grupy robocze:

- ds. infrastruktury technicznej, komunikacyjnej oraz gospodarki mieszkaniowej,

W skład grupy weszli:

- Dariusz Bańska – prezes Zarządu Przedsiębiorstwo energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gryfinie
- Henryk Jacyno – zastępca prezesa Zarządu SM „Dolna Odra” w Gryfinie,
- Bronisław Mela, prezes Gryfińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Gryfinie
- Krystian Kosiński - naczelnik Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych UMiG Gryfino.
- Ewa Kubiak – naczelnik Wydziału Planowania Przestrzennego, Strategii, Rozwoju i Inwestycji UMiG w Gryfinie
- Krzysztof Czosnowski – zastępca naczelnika Wydziału Planowania Przestrzennego, Strategii, Rozwoju i Inwestycji UMIG w Gryfinie

- ds. oświaty, kultury, sportu turystyki, rozwoju przedsiębiorczości oraz ochrony zdrowia,

W skład grupy weszli:

- Piotr Romanicz, Naczelnik Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych UMiG Gryfino,
- Krzysztof Rudnicki, Z-ca dyrektora Gryfińskiego Domu Kultury,

Skład osobowy poszczególnych grup roboczych został uzupełniony o przedstawicieli właściwych merytorycznie organizacji i instytucji. W trakcie dwóch kolejnych miesięcy odbyły się 6 spotkań w podstawowych grupach w trybie roboczym. Efektem prac było wygenerowanie niezbędnych zadań, których wykonanie warunkuje realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji. Prezentacja tych zadań oraz ich hierarchizacja były tematem drugiego z ogólnych spotkań zespołu zadaniowego ds. lokalnego programu rewitalizacji, które miało miejsce w siedzibie Urzędu Miasta Gryfino w dniu 16 kwietnia 2007r.

Zespół zadaniowy ds. rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Gryfino, został powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy w Gryfinie, na mocy zarządzenia nr 0151-38/07 z dnia 28 marca 2007r. w następującym składzie:

1. Rafał Tokarski – Pełnomocnik Burmistrza ds. rewitalizacji miasta Gryfino, Dyrektor Biura Studiów i Projektów Europejskich w Szczecinie
2. Ireneusz Sochaj - radny Rady Miejskiej w Gryfinie,
3. Stanisław Różański – radny Rady Miejskiej w Gryfinie,
4. Janina Nikitińska – radna Rady Miejskiej w Gryfinie,
5. Teresa Drażek – naczelnik Wydziału Działalności Gospodarczej, Rolnictwa i Gospodarki Nieruchomościami,
6. Janina Major – naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Ochrony Środowiska,
7. Piotr Romanicz - naczelnik Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych,
8. Ewa Kubiak - naczelnik Wydziału Planowania Przestrzennego, Strategii, Rozwoju i Inwestycji
9. Krzysztof Czosnowski – zastępca naczelnika Wydziału Planowania Przestrzennego, Strategii, Rozwoju i Inwestycji

Ponadto w pracach uczestniczyli:

1. Henryk Piłat – burmistrz Miasta i Gminy Gryfino
2. Maciej Szabałkin - zastępca burmistrza Miasta i Gminy Gryfino
3. Eugeniusz Kuduk – zastępca burmistrza Miasta i Gminy Gryfino
4. Beata Kryszkowska – sekretarz Miasta i Gminy Gryfino
5. Roman Rataj – Komendant Straży Miejskiej w Gryfinie
6. Mirosław Denis – Komendant Powiatowy Policji w Gryfinie
7. Leszek Jurczak – Z-ca Komendanta Powiatowego Policji w Gryfinie
8. Dariusz Bańka – Dyrektor Naczelny PEC Sp. z o.o. w Gryfinie
9. Rafał Mucha – Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Gryfinie

10. Waldemar Szatanik Dyrektor ds. technicznych Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Gryfinie
11. Janina Nikitińska- radna Rady Miejskiej Gminy Gryfino
12. Bronisław Mela – Prezes Gryfińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego
13. Jacek Warda- Prezes Spółdzielni Mieszkaniowej „Regalica”
14. Jerzy Giegużyński – Prezes Spółdzielni Mieszkaniowej „Taras Północ”
15. Henryk Jacyno - Spółdzielnia Mieszkaniowa „Dolna Odra”
16. Krystian Kosiński - naczelnik Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych UMiG Gryfino
17. Leopold Kemmling – dyrektor Biblioteki Publicznej w Gryfinie,
18. Krzysztof Rudnicki – zastępca dyrektora Gryfińskiego Domu Kultury,

2. Cel rewitalizacji

Zasadniczym celem rewitalizacji Miasta Gryfino jest:

Ożywienie gospodarcze i społeczne miasta, a także zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego, w tym nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno-gospodarczych

Powyższy cel zasadniczy zostanie zrealizowany poprzez:

- odnowę zdegradowanych obszarów miasta i dzielnic mieszkaniowych,
- odnowę obiektów i terenów po-przemysłowych,
- zmianę ich dotychczasowych funkcji na gospodarcze, społeczne, edukacyjne, zdrowotne, rekreacyjne i turystyczne
- zachęcanie lokalnej społeczności do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej generujących miejsca pracy,
- oferowanie infrastruktury do prowadzenia działalności dostosowanej do potrzeb nowych przedsiębiorstw,
- troskę o ochronę stanu środowiska naturalnego warunkującego zrównoważony rozwój gospodarczo- społeczny.

Rewitalizacja dotyczy nie tylko infrastruktury, ale przede wszystkim stworzenia odpowiednich warunków do poprawy bytu społeczności lokalnej znajdującej się na rewitalizowanym obszarze.

Efekty przeprowadzenia programu rewitalizacji nie będą zauważalne w ciągu roku, czy dwóch lat, dlatego tak ważnym elementem jest przygotowanie długotrwałego programu, który mimo zmian będzie konsekwentnie realizowany w trakcie nadchodzących kilkudziesięciu lat.

3. Historia miasta Gryfino

Historyczne początki miasta sięgają XIII wieku. Status miasta Gryfino otrzymało w 1254 roku na mocy dokumentu lokacyjnego wydanego przez księcia Barnima I. Nowy ośrodek szybko zyskiwał na znaczeniu otrzymując dalsze przywileje. W 1271 roku książę przekazał miastu prawo zakładania cechów i gildii kupieckich, które miały być wzorowane na podobnych instytucjach Szczecina. Pierwszymi wójtami Gryfina byli jego zasadzcy, w pierwszej połowie XIV stulecia wójtostwo przeszło w ręce najbogatszego w mieście rodu Wobberminów. Miastem zarządzało dwóch burmistrzów. W drugiej połowie XIV wieku Gryfino związane coraz silniej ze Szczecinem zaczęło tracić na znaczeniu. Do końca stulecia uzależniło się całkowicie pod względem gospodarczym od stolicy księstwa, schodząc do roli ośrodka rynku lokalnego.

W XVIII wieku miasto podupadło gospodarczo, do czego przyczyniło się między innymi splądrowanie miasta przez wojska rosyjskie w 1760 roku podczas wojny siedmioletniej oraz wielka powódź w roku 1780. W tym czasie coraz większe znaczenie, jako źródło utrzymania mieszkańców, zyskiwało rolnictwo.

Ponowne ożywienie nastąpiło w XIX w., w latach 1857-60 wybudowano i przebudowano szereg obiektów, powstały przedmieścia: Szczecińskie (płn.), Bańskie (płd.) i najmłodsze po przeciwnej stronie torów kolejowych, położono drewniany most, a w 1877 miasto otrzymało połączenie kolejowe ze Szczecinem. W 1904r. rozpoczęto regulację Odry. Około 1930 wybudowano fabrykę mydła, garbarnię i wytwórnię kapeluszy filcowych. Na ulicy Szczecińskiej wzniesiono Szkołę Rolniczą, Urząd Kastralny i Rzeźnię, na północ od miasta zlokalizowano duży zakład suchej destylacji drewna.

Rozwój urbanistyczny Gryfina przebiegał w stosunkowo prosty sposób, dzięki czemu do dziś dobrze czytelne jest trzynastowieczne założenie z czasu lokacji miasta. Miasto założono na planie czworoboku, silnie zaokrąglonego od płn. i wsch., o dłuższej osi równoległej do Regalicy. Podzielone zostało prostopadłymi do siebie ulicami z prostokątnym rynkiem przy kościele po środku. Mimo parokrotnego poszerzania ulic rozplanowanie Starego Miasta nie uległo od XIII w. istotnym zmianom.

W ciągu ostatnich trzydziestu lat kierunki rozwoju miejskiego organizmu Gryfina uległy zasadniczym zmianom. Osiedla bloków mieszkalnych wkroczyły na słabo dotąd zabudowany obszar zbocza doliny i przyległej wysoczyzny, tworząc nową dzielnicę mieszkaniową nazywaną Górnym Tarasem.

4. Aktualny stan rozwoju miasta

Liczące blisko 22 tysiące mieszkańców miasto Gryfino stanowi centrum administracyjno-gospodarcze dla 9 gmin oraz 85 tysięcy mieszkańców Powiatu Gryfińskiego. Podmioty gospodarcze zlokalizowane w mieście lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie stanowią o potencjale gospodarczym tej części województwa zachodniopomorskiego. Najważniejszym zakładem przemysłowym jest Elektrownia „Dolna Odra”, która jest podstawowym wytwórcą energii elektrycznej na Pomorzu Zachodnim. Elektrownia produkuje energię elektryczną do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego oraz zasila w prąd i ciepło miasto Gryfino. Obecnie Elektrownia „Dolna Odra” dysponuje mocą elektryczną 1742 MWe i mocą cieplną 100 MWt. Ponadto na terenie miasta funkcjonują liczne małe i średnie zakłady przemysłowe - w mieście i gminie zarejestrowanych jest 3140 podmiotów gospodarczych.

Miasto Gryfino posiada liczne zabytki m.in. fragmenty murów obronnych z bramą Bańską z XIV/XV w., gotycki kościół z XIII/XIV w. (jedna z większych budowli tego typu na Pomorzu Zachodnim), kilka domów z przełomu XVIII i XIXw, a także obiekty secesyjne z XIX/XXw. Staromiejska część Gryfina zachowała średniowieczny układ z rynkiem pośrodku, przy którym wznosi się najcenniejszy zabytek miasta - gotycki kościół.

Gryfino posiada także zespół kortów tenisowych oraz nowoczesny obiekt sportowo-rekreacyjny - Centrum Wodne "Laguna". Turystyczny charakter miasta określają również otaczające je tereny dwóch parków krajobrazowych - Dolina Dolnej Odry i Knieja Bukowa z unikatowymi na skalę europejską zbiorowiskami roślinnymi i bogatą fauną. Ponadto atutem okolic Gryfina są czyste lasy i jeziora, zwłaszcza jezioro Wełtyń. Leżące bezpośrednio przy granicy miasto posiada dogodne połączenia komunikacyjne z Republiką Federalną Niemiec (przejście graniczne Gryfino-Mescherin).

W roku 2003 miasto Gryfino zrealizowało program poprawy jakości i ilości oświetlenia w mieście od drogowego, poprzez uliczne, a na iluminacji obiektów zabytkowych kończąc. Efektem tego było zdobycie I nagrody w ogólnopolskim konkursie na "Najlepiej oświetloną gminę 2004". Dzięki inwestycjom poczynionym w ostatnich latach Gryfino posiada również nowoczesną oczyszczalnię ścieków i składowisko odpadów komunalnych. Obecnie miasto jest zaangażowane w realizację programu zagospodarowania turystycznego nabrzeża rzeki Odry na odcinku miasta Gryfino. Przygotowana koncepcja programowo-przestrzennego turystycznego zagospodarowania prezentuje olbrzymie możliwości rozwoju terenów pasa nadodrzańskiego, który znajduje się w bezpośrednim obszarze oddziaływania miasta.

II. Charakterystyka obecnej sytuacji w Mieście Gryfino

1. Położenie geograficzne Miasta Gryfino

Gmina Gryfino leży nad brzegiem Regalicy - prawej odnogi Odry, 25 kilometrów na południe od Szczecina. Miasto Gryfino o powierzchni 10 km² położone jest centralnie w zachodniej części gminy, przez które przebiega trasa kolejowa łącząca porty Świnoujścia ze Śląskiem. Miasto Gryfino i niemiecka miejscowość Mescherin łączy most z funkcjonującym przejściem pieszo – rowerowym i obsługą samochodów osobowych.

Teren Międzyodrza zajmuje park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry z mnóstwem gatunków roślin i ptactwa. We wschodniej części gminy Gryfino znajdują się dwa piękne jeziora: Wełyńskie i Steklińskie z malowniczo położonymi wśród lasów ośrodkami wypoczynkowymi.

Miasto i gmina zajmuje obszar 254 km², a zamieszkuje ją 33 tysiące ludności. Ponad 22 tysiące to mieszkańcy miasta Gryfina. Od roku 1998 miasto Gryfino jest również siedzibą władz powiatu.

Miasto Gryfino

2. Zagospodarowanie przestrzenne

2.1. Podstawowe funkcje i zasięg terytorialny

Miasto Gryfino w hierarchii sieci osadniczej województwa zachodniopomorskiego pełni funkcję ośrodka subregionalnego, pełniącego centralne funkcje nadrzędne (obsługa ludności, handel, usługi, produkcja, kultura, życie społeczne) w stosunku do ludności zamieszkującej wsie na terenie gminy jak i powiatu, którego jest stolicą.

Zagospodarowanie przestrzenne miasta Gryfino jest oparte na „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gryfino” sporządzone przez Regionalne biuro Gospodarki Przestrzennej ze

Szczecinia w 1998 roku, zaktualizowane przez Biuro Architektoniczne „Admaster” w Szczecinie w roku 2002.

Zgodnie z przyjętymi założeniami w „Studium ...”, postulowane zmiany granicy administracyjnej miasta obejmują:

- w części wschodniej - do projektowanej obwodnicy,
- w części południowo - zachodniej - wzdłuż Tywy i kanału Dolna Odra.

Jest to optymalny obszar rozwoju miasta.

2.2. Uwarunkowania przestrzenne

Według „Studium ...” w mieście Gryfino zakłada się rozwój następujących funkcji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym:

- mieszkaniowej,
- obsługi ludności,
- przemysłowej, lokalizowanej na działkach o powierzchni nie przekraczających 2 ha i z wyłączeniem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi.

W odniesieniu do kształtowania struktur wewnątrzmijskich „Studium” przyjmuje:

- koncentrację zabudowy z wykorzystaniem rezerw terenowych,
- wykształcenie na nowych terenach osiedleńczych i wewnątrz istniejących struktur tzw. „centrum obsługi”,
- rehabilitację obiektów kolidujących ze środowiskiem,
- zachowanie prawidłowego układu struktur: miejsc pracy, miejsc zamieszkania i wypoczynku,
- dostosowanie nowej zabudowy do istniejących form architektonicznych,
- możliwość adaptacji istniejących obiektów na inne, nieuciążliwe dla otoczenia funkcje,
- zapewnienie miejsc parkingowych dla usług na terenie własnych działek.

W odniesieniu do obszarów zainwestowanych przyjmuje się przekształcenie i uzupełnienie zabudowy poprzez:

- dyslokację obiektów uciążliwych z terenów mieszkaniowo usługowych lub adaptację na funkcje nieuciążliwe,
- przekształcenie terenów przywodnych, „odwracające” miasto w kierunku rzeki, poprzez budowę ciągów usług komercyjnych i bulwarów spacerowych wzdłuż brzegu rzeki, które należy połączyć z terenami sportowymi,
- uzupełnienie usług nieuciążliwych poprzez: adaptację istniejących obiektów o innej funkcji, rozbudowę i uzupełnienie zabudowy.

W odniesieniu do projektowanych funkcji przyjmuje się:

- rozwój funkcji mieszkaniowej - w kierunku wschodnim (Górny Taras):
 - zabudowa wielorodzinna - w środkowej części terenu,
 - zabudowa jednorodzinna - w południowej części,
 - zabudowa jednorodzinna z usługami rzemieślniczymi - w północnej części terenu (Taras Północny);

- rozwój funkcji usługowej - ponadpodstawowej:
 - usługi komercyjne, jako obiekty wolnostojące (centra handlowe) przy wylotach z miasta, wzdłuż dróg wojewódzkich nr 120 i 119 w kierunku Szczecina,
 - usługi związane z ochroną zdrowia i opieką społeczną - w północno-wschodniej części miasta;
- rozwój funkcji rekreacyjnej - sportowej - w kierunku południowym, wzdłuż terenów przywodnych;
- rozwój funkcji produkcyjno - składowej:
 - w kierunku północno - zachodnim, w rejonie Mniszek poza terenami podmokłymi, które stanowią użytek ekologiczny. Istniejąca na tym terenie zabudowa mieszkaniowa, proponowana jest do rozbudowy (uzupełnienia) z usługami rzemieślniczymi,
 - w południowo - zachodniej części miasta (rejon ul. Czechosłowackiej).

3. Sfera zabytków

3.1. Obręb starego miasta

Najważniejsze zabytki:

- **teren starego miasta** /nr73 z dn.29,10,1955/ - tzw. kwartały nadodrzańskie.

Przez stulecia nadodrzański bulwar pełnił rolę przystani, było to istotne zwłaszcza od II poł. XIX w. kiedy to rozwinęła się intensywna żegluga rzeczna. Przed 1945 r. przy ulicy Nadodrzańskiej 15 mieściła się siedziba miejscowego potentata w dziedzinie żeglugi - towarzystwa Greifenhagen Dampfschiffahrtsreederei". Pozostałością po tej instytucji jest budynek magazynowy tzw. „Rybakówka”. Bezpośrednio na południe od niego stał niegdyś ryglowy, dwukondygnacyjny magazyn soli – przekazany do rozbioru w 1868r. Od czasu wprowadzenia monopolu państwa na handel solą, budynek ten służył jako punkt sprzedaży soli dla mieszkańców miasta. Przejął on tym samym funkcję, którą przed XVIII w. pełniła ulica Solna, obecnie Energetyków, biegnąca równolegle do ulicy Nadodrzańskiej. Po zlikwidowaniu warzelnii przy ul. Solnej mieściły się wędzarnie węgorki czynne jeszcze w I poł. XX w. Przez cały czas swego istnienia, aż do zniszczeń II wojny światowej ulica ta zachowała swoją średniowieczną szerokość tj. około 12 metrów. W okresie powojennym ul. Solna została poszerzona, a po jej wschodniej stronie powstała dysharmonijna zabudowa blokowa.

Obecnie kwartały nadodrzańskie prawie całkowicie pozbawione są zabudowy. Do dnia dzisiejszego zachowała się jedynie neorenesansowa kamienica na narożniku ulic Nadodrzańskiej i Piastów. Wyznacza ona historyczną linię zabudowy ulicy Nadodrzańskiej na odcinku od ulicy Bałtyckiej do 1 Maja. Zachowanie tej linii jest szczególnie ważne dla przywrócenia dawnych walorów układów przestrzennego nadodrzańskiej części miasta. Ponadto przy ul. Kościuszki 2 zachowała się kamienica czynszowa z II poł. XIX w.

Oprócz budynku frontowego na posesji tej istnieje długa oficyna. W okresie powojennym w ślepych ścianach kamienicy i oficyny wybito od strony ulicy Nadodrzańskiej liczne otwory okienne. Utrudni to niewątpliwie prawidłową regulację linii zabudowy od strony rzeki. Istniejąca XIX wieczna zabudowa w zwartym ciągu zachowała się natomiast w płn. pierzei obecnej ulicy Kościuszki, podczas gdy pierzeja pld. uległa wyburzeniu w latach 70-tych. W okresie tym na kwartałach położonych na zachód od ulicy Energetyków powstała zabudowa blokowa. Przy samym nabrzeżu zachował się położony na północ do mostu murowany budynek magazynowy tzw. „Rybakówka” służąca obecnie jako lokal gastronomiczny. Prostopadła do nadodrzańskiego bulwaru ulica, zwana dziś 1 Maja, a dawniej Rybacką zachowała na swym dolnym biegu fragment dawnej zabudowy. Pierwotnie w pobliżu istniała szkoła średnia dla dziewcząt i komendantura wojskowa, a pod numerem 1 garbarnia.

- **obwarowania miejskie** – mury obronne z Basztą Bańską zbudowane na przełomie XIII/XIV i początku XIV w (Bramę Bańską zbudowano około 1300 r., a nadbudowę bramy na przełomie XV/XIV w /nr 325 z dnia 12.09.1958 r./). Mury i Brama stanowi własność gminy.

Mury obronne i bramę zwaną Bańską lub św. Jerzego zaczęto budować w 1284 roku, gdy książę zezwolił miastu na budowę obwarowań. Pierwotnie mury liczyły 1900 metrów długości i sięgała około 6m, a w regularnych odstępach przed linią muru występowały prostokątne czatownie otwarte od strony miasta. Z zespołu średniowiecznej fortyfikacji pozostały fragmenty pierścienia murów, Brama Bańska, relikty dwóch półbaszty oraz relikty wałów po wsch. stronie miasta. Relikty obwarowań usytuowane są w linii granic średniowiecznego miasta, głównie po stronie południowej i częściowo po stronie płn. wschodniej. Po murach od strony zach., tj. od strony Odry nie pozostały żadne ślady. Ogólnie zachowało się siedem odcinków murów:

Odcinek 1 – płn. wsch. strona miasta, przy ul. Niepodległości., dł. 58,70 m, wys. 2,40 m, szer. 1,06 m. Od strony wschodniej zakończony ceglany słupkiem, korona wyrównana zabezpieczona betonową szlichtą.

Odcinek 2 – pld. wsch. strona miasta, w sąsiedztwie parku i Bramy Bańskiej do ul. Kościelnej, dł. 64,70 m, wys. 4,20 m, szer. od 1,50 do 1,20 m. Korona wyrównana zabezpieczona betonową szlichtą. Mur od strony zewnętrznej wzmocniony jest pięcioma kamiennymi przyporami, narożnik od strony zachodniej przemurowany w cegle. Na odcinku tym widoczne są fragmenty dwóch prostokątnych półbaszt o głębokości 1,40 m.

Odcinek 4 – południowa strona miasta, od ul. Kościelnej, dł. 18,0 m, wys. 1,35 m, szer. od 0,90 m. Korona wyrównana zabezpieczona betonową szlichtą.

Odcinek 5 – południowa strona miasta, dł. 120,0 m

Odcinek 6 – płd. zach. strona miasta, dł. 71,40 m, wys. 3,20 m. Na tym odcinku zachowane są relikty dwóch półbaszt. Z pierwszej od wschodu półbaszty zachowane są tylko dwa narożniki. Z następnej półbaszty o głębokości 1,40 m przetrwały fragmenty ścian przyziemia z blendami i otworami strzelniczymi.

Odcinek 7 – północna strona miasta (przy wyjeździe w kierunku Szczecina), dł. 125,70 m, wys. zróżnicowana (część wsch. sięga 6,0 m, zachodnia od 2,40 do 0,50 m). Wyższa partie muru zasłonięta jest od strony zewnętrznej przybudówkami. Zachodnia część muru jest na poły zrujnowana, z nierówną koroną, z dużą wyrwą zamurowaną cegłą rozbiórkową i furtą zasłoniętą prowizorycznie arkuszem blachy.

Historyczne otoczenie pierścienia murów uległo w ciągu wieków znacznemu przekształceniu. Fragment ulicy przymurnej zachował się tylko na odcinku 1, przy pozostałych fragmentach przebieg ulicy jest nieczytelny. Dostęp do murów od strony wewnętrznej jest utrzymany, po stronie zewnętrznej część murów zasłonięta jest przybudówkami. Fragmenty terenów dawnych fos i wałów ziemnych zachowane są częściowo po stronie wschodniej i południowej.

Stan zachowania murów jest zły. Brakuje blisko 75% substancji murów. W zachowanych odcinkach występują liczne przemurowania, ubytki kamieni w licu i koronie. Zabezpieczenia korony są uszkodzone, w wielu miejscach zabezpieczeń korony brak. Fragmenty półbaszt w stanie ruin, z dużymi ubytkami muru i detalu. Otoczenie murów jest całkowicie zdewaloryzowane. Przebieg ulicy przymurnej jest zatarty. Do murów po stronie zewnętrznej przylega wiele szop i magazynów, w związku z czym dostęp do murów jest utrudniony.

W pierwszym rzędzie konserwator postuluje uzupełnienie ubytków w najlepiej zachowanym odcinku nr 2 gdzie należy wmurować wypadnięte kamienie u podstawy muru oraz w licu. Konieczna jest też wymiana zabezpieczeń korony. Na odcinkach 6 i 7 zaleca się wyrównanie korony murów poprzez zamurowanie większych ubytków. Na odcinku 6 zaleca się ponadto odtworzenie murów obwodowych ceglanej półbaszty. Na odcinku nr 5 zaleca się odtwarzanie muru do wysokości 0,5 m nad poziom terenu z oryginalnych kamieni.

Brama Bańska usytuowana jest przy zbiegu ulic Chrobrego oraz Niepodległości w Gryfinie, na żucie rąbu. W części dolnej, do wysokości gzymsu zbudowana jest z kamienia, powyżej z cegły. Do ściany zachodniej przylega fragment muru fortyfikacji. Jak wykazały niemieckie badania z roku 1899, mocno scementowany kamienny fundament osadzony jest na twardym, piaszczystym podłożu dwa i pół metra pod powierzchnią ziemi. Fundament w formie ogromnego kłosa obejmuje cały obrys bramy, znajduje się więc również pod przejazdem. Na początku swego istnienia brama była budowlą kamienną bez dachu, z platformą otoczoną blankami. Później otrzymała dach namiotowy (dwuspadowy). Cały masywny blok bramny ma 15,3m wysokości, do 11,75 m zbudowany jest z kamienia polnego i nadbudowany w XV wieku cegłą o dalsze 3,55 metra. Wymiary zewnętrzne

bramy wynoszą 8m x 8,5m, grubość ścian przejazdu - wschodnia 1,65m, zachodnia (z klatką schodową w grubości muru) 2,20m. Wielki ostrołukowy otwór nad przejazdem bramnym od strony miasta zamurowany został po roku 1500. Do tego czasu służył jako wejście na poziom obronny z drewnianego ganku (hurdycki) dla strażników i obrońców. W latach 1975 - 78 poddano Bramę Bańską remontowi kapitalnemu, przyozdabiając ją krenelażem ("zębatką") na dwóch poziomach.

Stan zachowania murów obwodowych i elewacji jest dobry, wewnątrz natomiast pozostaje w stanie ruiny. Brak stropów, po których pozostały tylko pojedyncze belki, brak stolarki drzwi i okien.

Docelowo konserwator zabytków zaleca odbudowę wewnątrz z otworzeniem zamurowanych schodów, założeniem stropów i schodów drewnianych na wyższych kondygnacjach. W przejeździe bramy proponuje się docelowo założenie nawierzchni na bruku lub kostek granitowych. Wnętrze bramy kwalifikuje się na do adaptacji na cele np. turystyczne.

- **Kościół pod wezwaniem Narodzenia NMP** /nr 97 z dnia 15.05.1956 r./.
Kościół usytuowany jest w centrum Starego Miasta, w północnej pierzei placu rynkowego i w bezpośrednim sąsiedztwie głównej ulicy Bolesława Chrobrego. Po zachodniej stronie wieży przy ulicy Kościelnej usytuowana jest plebania.

Kościół jest niejednorodny pod względem architektury, choć w zasadniczym zrębie jest budowlą wczesnogotycką. Obecnie jest on jednoprzęsłową, trójnawową halą z transeptem (nawą poprzeczną), prostokątnym chórem (prezbiterium) i kwadratową w rzucie wieżą zachodnią. Prosto zamknięte prezbiterium, transept i nawa główna w swoim rzucie tworzą układ krzyża greckiego (równoramienne). W roku 1938 zmieniono średniowieczny stożek wieńczący wieżę na zupełnie nie komponujący z całością neobarokowy hełm.

W ceglanych murach i szczytach występuje wiele ubytków cegieł i spoin. Uszkodzona jest zwłaszcza mała latarnia na dachu transeptu. Zniszczone są prawie wszystkie tynki w blendach. Ściany we wnętrzach, sklepienia i stropy zachowane w stanie dobrym. Więźba dachowa nad prezbiterium wielokrotnie naprawiana jest częściowo spróchniała, zaatakowana owadami. W pokryciu dachu korpusu, a także i prezbiterium występują nieszczelności, ubytki lub pęknięcia dachówki.

Wskazana jest wymiana pokrycia dachów nad transeptem i korpusem nawowym oraz uzupełnienie ubytków w pokryciu dachów nad prezbiterium. Konieczne jest uzupełnienie ubytków muru w małej latarni. Zaleca się również uzupełnienie ubytków w licu murów, wymianę tynków w blendach oraz założenie tynków w blendach na elewacjach wieży.

- **Dom parafialny** przy kościele pw. Narodzenia NMP, ul. Kościelna 31 – z 2 poł. XIX w., położony przy skrzyżowaniu ul. Kościelnej i Kościuszki, w zachodniej pierzei rynku na którym stoi kościół. W 1994 r. wymieniono instalację odwadniającą i poszycie dachu, otynkowano ściany zewnętrzne oraz wymalowano wewnątrz. Stan zachowania budynku bardzo dobry.

- **Młyn** – położony przy ul. Bolesława Krzywoustego 2, w centrum miasta, w otoczeniu współczesnych wieżowców i budynków mieszkalnych. Od strony północnej towarzyszy mu budynek dawnego magazynu zbożowego (obecnie warsztaty ślusarskie – własność prywatna). Ścianę północną magazynu stanowią stare mury miejskie. Równoległe do ulicy biegnie koryto strumienia, przechodzące pod budynkiem młyna.

Budynek w swym zasadniczym kształcie powstał w końcu XIX lub na początku XX w. Pierwotnie koryto strumienia prowadzące do ściany wschodniej młyna i przebiegające pod budynkiem było szersze (ok. 3 m), woda poruszała żarna, a następnie w latach 30-tych uruchamiała turbinę elektryczną. W tej formie młyn służył do lat 70-tych XX w., kiedy to zdemontowano wszystkie urządzenia. Mury zewnętrzne młyna są w stanie dobrym, z nielicznymi zawilgoczeniami. Konstrukcja drewniana stropów, schodów i wieźby dachowej ze śladami działania drewnojadów. Przybudówka od strony zachodniej w połowie zrujnowana (brak ściany północnej, części dachu i stropów).

Budynek wymaga generalnego remontu – naprawy tynków, dokładnego sprawdzenia stropów i dachu oraz opracowania nowej koncepcji wykorzystania. Młyn stanowi obecnie własność prywatną.

Biorąc pod uwagę wszystkie elementy kultury objęte ochroną konserwatorską oraz obiekty ujęte w ewidencji konserwatorskiej, do wartych do zachowania na omawianym obszarze należą:

- układ przestrzenny nadrzecznej części miasta, z mostem na osi ul. Piastów,
- linia zabudowy od strony Odry, wyznaczona przez dwie kamienice na rogu ul. Nadodrzańskiej i Piastów,
- średniowieczne mury miejskie – od strony południowej biegnące od wschodu i kończące się na osi ul. Energetyków, zaś od północy zachowane na niewielkim odcinku od ul. Bolesława Chrobrego na wschód,
- dwie kamienice na rogu ul. Nadodrzańskiej i Piastów,
- kamienica przy ul. Kościuszki 2,
- kamienice w górnej części ulicy Kościuszki,
- kamienice w dolnej części ul. 1 Maja nr 4, 6, 8,
- kamienice przy ul. Chrobrego 17, 19, 33,
- kamienice przy ul. Kościelnej 11-13,
- kościół pod wezwaniem Narodzenia NMP
- dom parafialny, ul. Kościelna 31,
- budynek biblioteki, ul. Kościelna 24,
- kamienica przy ul. Niepodległości 2, 18, 20,
- budynek magazynowy na nabrzeżu, wzniesiony w 1927 r., tzw. „Rybakówka”,
- Pochodzący z II poł. XIX w. młyn usytuowany przy murze miejskim, przy ul. Bolesława Krzywoustego 2.

3.2. Przedmieście Szczecińskie

- **budynek poczty**, ul. Sprzymierzonych 2 /nr 1249 z dnia 30,11,1993 r./ - budynek położony na narożniku ulic 1-Maja od południa i ul. Sprzymierzonych od wsch. Budynek powstał w 1883 r. z przeznaczeniem na urząd pocztowy. Lokalizacja budynku w tym miejscu wiąże się zapewne z powstaniem w 1877 r. linii kolejowej Kostrzyń-Szczecin. Stan budynku bardzo dobry – budynek był niedawno odnawiany.
- **budynek Urzędu Miasta i Gminy**, ul. 1-Maja 16 – narożnikowy budynek usytuowany w północnej pierzei ulicy 1 Maja, przylegający od wschodu do budynku poczty. Założony na planie wydłużonego prostokąta, ceglany, tynkowany o bogatym wystroju elewacji w stylu kalsycyzującym. Budowla dwukondygnacyjna kryta płaskim dachem. Budynek wybudowano w 3 ćwierci XIX w. W czasie II wojny światowej budynek był siedzibą władz miasta. Po wojnie adoptowany została na Urząd Miasta i Gminy. Budynek znajduje się w dobrym stanie – niedawno odnowiono elewację zewnętrzną.
- **Szpital Powiatowy**, ul. Parkowa 5 – budynek ceglany (od zewnątrz licówka) z ogrodem, ograniczony od zachodu wysokim ceglany murem, biegnącym równoległe od ul. Prakowej, od wschodu skarpą. Wybudowany w 1893 roku, pierwotnie był to szpital prowadzony przez siostry zakonne. Obecnie budynek nadal pełni funkcję szpitala.
Stan budynku nie jest zadowalający. Na ścianach piwnicy występuje wilgoć, w elewacji wschodniej istnieją ubytki cegieł, bardzo zły jest również stan dachu. Najpilniejszą sprawą jest założenie izolacji przeciwwilgociowej oraz wymian dachu.
- **budynek Starostwa Powiatowego**, ul. Sprzymierzonych 4 – budynek usytuowany naprzeciwko dworca. Wolnostojący, ściany murowane z cegły ceramicznej, elewacje z cegły klinkierowej, nie otynkowane. Budynek wzniesiono na pocz. XX w., pierwotnie prawdopodobnie był częścią założenia należącego do Św. Mikołaja, do którego należał szpital usytuowany poniżej skarpy od strony zachodniej oraz być może budynek nr 5. Pierwotna funkcja budynku nie jest znana, po 1945 r. mieściły się tu kolejno: Liceum Ogólnokształcące, Internat, Szkoła Specjalna, Przedszkole, Szkoła Podstawowa nr 4, a obecnie Starostwo Powiatowe. Budynek był niedawno remontowany i obecnie znajduje się w bardzo dobrym stanie.
- **zespół budynków rzeźni**, ul. Szczecińska – 37, /nr A-91 z dnia 19.II.2002 r./ - rzeźnia powstała na terenach przemysłowego Przedmieścia Szczecińskiego (Stettiner Vorst).

Istniejącą zabudowę rzeźni otrzymała na początku XX w., jej zabudowania stoją na czworobocznym placu, otoczonym wysokim ceglany murem, a od strony ul. Szczecińskiej kutym ogrodzeniem ma ceglanych filarach. Zespół rzeźni wzniesiono z ceramicznej cegły. Obiekty w większości jednokondygnacyjne przykryte są dachami o zróżnicowanym kształcie. W skład zespołu wchodzi budynki administracyjno-mieszkalne, hale przetwórcze, magazyny, wartownie, kotłownia, wieża ciśnień, osadnik ściekowy. Na początku XX w. zakład zajmował się wyrobem wędlin oraz konserw. Po 1945 r. rzeźnia nadal funkcjonowała jako masarnia. Po 1994 r. zaprzestano produkcji, a obiekt

sprzedano prywatnemu właścicielowi. Stan techniczny oraz stan zachowania oryginalnej architektury i konstrukcji poszczególnych elementów budynków rzeźni jest dobry.

- **zespół zabudowań – obecnie Młodzieżowy Dom Kultury**, ul. Bolesława Chrobrego 48 – usytuowany przy skrzyżowaniu ulic Chrobrego i Niepodległości, tuż za zachowanym północnym fragmentem muru obronnego, który stanowi ogrodzenie działki od południa.

Zespół wybudowano na pocz. XX w., prawdopodobnie w dwóch fazach. Główny budynek stanowi dawny dom mieszkalny, jednokondygnacyjnej willi o układzie wewnątrz dwutraktowym, z reprezentacyjnym holem w parterze. Dwukondygnacyjne, mieszkalne skrzydło wschodnie wygląda na dobudowane później. Ponadto w skład kompleksu wchodzi dwa budynki gospodarcze. Zespół zabudowań otoczony był parkiem, z rzadko spotykanymi gatunkami drzew oraz z licznymi rzeźbami kamiennymi, które uległy zniszczeniu po 1945 r. Zachowała się tylko jedna rzeźba i dwie sadzawki. Do dziś za to przetrwało ogrodzenie zachodnie z bramą wejściową, flankowaną rzeźbionymi w kamieniu figurami stojących lwów, ustawionych na postumentach. Po 1945 r. w budynkach mieściły się: mieszkania, szkoła ogrodnicza, przedszkole, szkoła podstawowa, zaś od 1970 – Młodzieżowy Dom Kultury.

Obecnie budynki mieszkalne i gospodarcze wymagają remontu. W budynku **GDK** - w piwnicach stoi woda, a na ścianach występuje wilgoć, tynki są obite i zniszczona jest stolarka okienna. Obite, popękane i opisane tynki zewnętrzne wszystkich elewacji. Pęknięcia podłogi i balustrady zachodniego balkonu. Budynki gospodarcze mają poobijane tynki zewnętrzne. Zgodnie z postulatami konserwatora, konieczne jest założenie izolacji przeciwwilgociowej w piwnicach budynku MDK, remont stolarki okiennej, uzupełnienie tynków zewnętrznych oraz remont zachodniego balkonu. W pozostałych zaś budynkach zaleca się odnowienie elewacji zewnętrznej.

- **budynek apteki**, ul. Grunwaldzka 11 – budynek powstał pod koniec XIX w. i pełnił funkcję apteki oraz mieszkania aptekarza, obecnie również znajduje się w nim apteka. Budynek wolnostojący założony na planie kwadratu, dwukondygnacyjny z wysokim parterem. Narożnik północno-wschodni zaakcentowany w drugiej kondygnacji wieżą. Całość ceglana, tynkowana, kryta dachem mansardowym. Wieżyczka kryta hełmem o ściętych narożach. Stan zachowania dobry.
- **willa, ul Grunwaldzka 7**- budynek powstał w 3 ćwierci XIX w. i pełnił funkcję willi mieszkalnej. po wojnie mieścił się w nim Komitet Miejsko-Gminny PZPR, obecnie budynek stanowi własność prywatną z przeznaczeniem na usługi publiczne (administracji publicznej, bezpieczeństwa publicznego, wymiaru sprawiedliwości, kultury, oświaty, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej), zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i usługi komercyjne (handlowe, biurowe, hotelowe, ochrony zdrowia, bytowe, gastronomiczne i rzemieślnicze nie skutkujące powstawaniem zagrożeń i uciążliwości wykraczających poza granice planu).

Budynek wolno stojący, kryty dachem czterospadowym pogrążonym. Zbudowany z cegły, tynkowany o bogatym wystroju elewacji. Ogólnie budynek jest w niezbyt dobrym stanie, w niektórych pomieszczeniach występują słabe stropy, które należałoby wzmocnić, należałoby również odnowić elewację wewnętrzną i zewnętrzną oraz stolarkę drzwiową i okienną.

- **budynek Sądu Powiatowego**, ul. Grunwaldzka 2 – budynek powstał pod koniec XIX w. Po wojnie w latach 40-tych był siedzibą starostwa, potem Powiatowej Rady Narodowej. Od 1975 r. w budynku mieści się Sąd. Budynek założony na planie prostokąta, trójkondygnacyjny, kryty dachem czterospadowym. Zbudowany z cegły z symetrycznymi elewacjami o charakterze monumentalnym. Stan zachowania dobry, należałoby odświeżyć elewacje.

- **Kaplica cmentarna**, ul. Pomorska – budynek usytuowany po wschodniej stronie torów kolejowych, na cmentarzu komunalnym.

Cmentarz przy ul. Pomorskiej założono na pocz. XX w., a wraz z nim wybudowano ceglana kaplicę w stylu neogotyckim, która do dziś pełni swą pierwotną funkcję. Ściany budynku z zewnątrz pokryte są licówką oraz cegłą glazurowaną o barwach ciemnego brązu i zieleni. Cmentarz przy ul. Pomorskiej założono na pocz. XX w., a wraz z nim wybudowano ceglana kaplicę w stylu neogotyckim, która do dziś pełni swą pierwotną funkcję. Stan zachowania dobry, tylko na ścianach zewnętrznych przyziemia pojawił się zielony nalot oraz część sterczyn nieznacznie obita. Postuluje się izolację ścian przyziemia.

Elementami wartymi zachowania na omawianym obszarze należą:

- budynek Poczty, ul. Sprzymierzonych 2,
- budynek Starostwa, ul. Sprzymierzonych 4,
- budynek Urzędu Miasta i Gminy, ul. 1 – Maja 16,
- budynek Szpitala, ul. Parkowa 5,
- zespół zabudowań – MDK, ul. Bolesława Chrobrego 48,
- budynek Sądu, ul. Grunwaldzka nr 2,
- willa, ul. Grunwaldzka 7
- budynek Apteki, ul. Grunwaldzka nr 11,
- zespół budynków rzeźni, ul. Szczecińska 37,
- kaplica cmentarna, ul. Pomorska,
- Sprzymierzonych nr 3 (szkoła), 7, 11,
- 9-go Maja nr 9-12,
- Łużycka nr 6, 20,
- Szczecińska nr 2, 13, 42,

4. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

4.1. System zaopatrzenia w wodę

Teren gminy leży w bezpośrednim zasięgu zlewni Odry Zachodniej i Odry Wschodniej oraz zlewni jeziora Miedwie. Odra stanowi największą rzekę w regionie a będąc jedną z większych zlewni Bałtyku pełni wiele funkcji użytkowych o ponadlokalnym zasięgu.

Na terenie miasta Gryfino usługi zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzenia ścieków świadczone są przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. Miasto Gryfino zaopatrywane jest w wodę z grupowego wodociągu o długości 48 km.

Podstawową sieć rzeczną gminy tworzą dopływy Odry Wschodniej, a mianowicie: Tywa, Pniewa, Strumień Wełtyński oraz rzeki Krzekna i Bielica. Rzeki te ze względu na wielkie zasoby wody mają ograniczone możliwości wykorzystywania ich do celów gospodarczych.

Największe jeziora położone na terenie gminy to:

- Wełtyńskie, o powierzchni ok. 350 ha;
- Steklno, o powierzchni ok. 50 ha;

Stan czystości wód powierzchniowych, zwłaszcza rzek jest niezadowolający. Wody Odry niosą ze sobą ponadnormatywne zanieczyszczenia. Odra w obecnym stanie czystości nie nadaje się do kąpieli i uprawiania niektórych sportów wodnych.

Wody gruntowe pierwszego poziomu występują na różnych głębokościach w zależności od ukształtowania terenu i materiału, z którego składa się jego podłoże. W gruntach torfowych i w obniżeniach terenu, wody występują na powierzchni lub tuż pod powierzchnią. Obszar gminy położony jest w dwóch podregionach hydrogeologicznych.

W podregionach doliny dolnej Odry poziom wodonośny występuje na głębokości od kilku do kilkunastu metrów p.p.m.

Tabela nr 1. Stopień zwodociągowania gminy

Specyfikacja	Długość sieci wodociągowej	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	Zużycia wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca
Powiat Gryfiński	499,0	9275	39,9
Gmina – Gryfino	150,5	2386	46,1
Miasto – Gryfino	48,5	1377	54,5

*Stan na dzień 31.12.2006r.

Źródło: PUK Sp. z o.o. w Gryfinie

4.2. System odprowadzania ścieków i usuwania odpadów

Gmina Gryfino posiada sześć mechaniczno - biologicznych oczyszczalni ścieków. Są to oczyszczalnie:

- Miasto Gryfino: Oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna o przepustowości 7. 5 000 m³/d. Odbiornikiem ścieków jest rzeka Odra.
- Stare Brynki: Oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna o przepustowości 75 m³/d. Stan techniczny dobry.
- Steklno: Oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna o przepustowości 167 m³/d. Stan techniczny dobry.
- Gardno: Oczyszczalnia typu Bioblok Mu 200 i Mu 100. Stan techniczny jest dobry.
- Sobiemyśl: Oczyszczalnia typu Bioblok Mu 100. Stan techniczny jest dobry.

Tabela nr 2. Stopień skanalizowania gminy

Specyfikacja	Długość sieci kanalizacyjnej	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	Ścieki odprowadzane w dm ³
Powiat Gryfiński	221,7	3614	2310,4
Gmina – Gryfino	107,5	1850	1317,5
Miasto – Gryfino	50,5	1147	1197,0

*Stan na dzień 31.12.2003r.

Źródło: *Urząd Statystyczny w Szczecinie 2004r*

Poza granicami miasta Gryfino zlokalizowane jest gminne wysypisko odpadów stałych. Pojemność wysypiska wynosi 172 tys. m³. Wszystkie miejscowości w gminie objęta jest zorganizowanym wywozem odpadów.

Aktualna gospodarka odpadami komunalnymi w gminie wyróżnia się następującymi elementami pozytywnymi:

- posiadanie wysypiska odpadów o unormowanym stanie formalno-prawnym;
- zorganizowanie systemu wywozu odpadów z terenu gminy;

Do elementów negatywnych należy zaliczyć:

- selektywna zbiórka odpadów prowadzona w niewielkim zakresie;
- niepełne objęcie wywozem zorganizowanym odpadów z budownictwa zagrodowego;
- brak zakładu utylizacji odpadów.

4.3. Regulacja stosunków wodnych

Sieć wodną gminy tworzą rzeki, kanały i rowy melioracyjne. Długość rzek na terenie gminy wynosi - 40,0 km. Długość kanałów - 66,2 km.

Tereny położone w dolinie rzeki Odry i w dolinie ujścia rzeki Tywy zagrożone są powodzią. Łączna długość wałów przeciwpowodziowych (bez Międzyodrza) wynosi 25,8 km. Największe zagrożenie powodzią występuje podczas spiętrzenia wód w Zatoce Pomorskiej. Cofające się wody w zatoce podnoszą poziom wód zalewu i akwenów dolnej Odry. Większość obszarów zagrożonych powodzią chroniona jest wałami, których stan techniczny jest niezadowalający. W czterostopniowej skali technicznej ustanowionej przepisami technicznymi (podział budowli wodnych) wały te nie spełniają wymogów IV klasy.

Obszar zmeliorowanych gruntów wynosi 4 123 ha w tym: grunty orne 3 366 ha, użytki zielone 757 ha. Mechanicznie odwadnianych jest 1501 ha.

4.4. Zaopatrzenie w gaz

Do sieci gazowniczej włączonych jest pięć miejscowości. Miasto Gryfino zasilane jest z sieci średniego ciśnienia gazociągiem o średnicy 150 mm.

Na terenie miasta zlokalizowane są dwie stacje redukcyjno – pomiarowe średniego i niskiego ciśnienia o przepustowości 1600 m³/h oraz 1200 m³/h. Odbiorcy w pozostałych miejscowościach zasilani są gazem niskiego ciśnienia ze stacji redukcyjnych w Radziszewie i Daleszewie o przepustowości 500 m³/h.

4.5. Zaopatrzenie w energię ciepłą

System ciepłowniczy w Gryfinie zasilany jest z Elektrowni "Dolna Odra" (jednego z największych producentów energii elektrycznej w Polsce). Moc dyspozycyjna źródła wynosi 80MW.

Miasto pobiera energię wytworzoną w elektrowni "Dolna Odra" na poziomie 36 MW. Czynnik grzewczy jest przesyłany od źródła do miasta poprzez magistralę ciepłowniczą 2xDN300 + DN350 długości 6km. Dystrybucją energii ciepłej z Elektrowni "Dolna Odra" S.A. zajmuje się Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gryfinie.

Kapitał zakładowy Spółki Dystrybucyjnej wynosi 5.645.000 zł, tj. 11290 udziałów z czego:

- 565 udziałów jest własnością Gminy Gryfino,
- 1693 udziałów jest własnością pracowników,
- 9032 udziałów jest własnością ZEDO S.A. Nowe Czarnowo

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gryfinie, jest odpowiedzialne za:

- sieć ciepłą magistralną (od źródła Ado Komory K-12),
- sieci oraz przyłącza osiedlowe,
- komory ciepłownicze,
- węzły ciepłe własne w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych,
- węzły ciepłe obce, zlecone do obsługi przez administracje,
- konserwacje infrastruktury technicznej, zlecone przez administracje,
- realizacje zleconych kontaktów w usługach zewnętrznych.

Dane techniczne:

Długość sieci ciepłych Dn 32 - 350 mm 60 km

Liczba węzłów ciepłych własnych - 127 szt

Liczba węzłów ciepłych obcych, obsługiwanych przez PEC Sp. z o.o.,

Liczba ogrzewanych budynków w mieście - 292 szt o kubaturze - 891 000m³
 Sprzedaż ciepła w 2004 roku - 277218 GJ,
 Zatrudnienie 51 etatów,

Teren Gminy Gryfino obejmuje 5 655 szt. mieszkań w budownictwie wielorodzinnym i około 160 szt. w budownictwie jednorodzinym. Miejski system ciepłowniczy zaopatruje ok. 90% mieszkańców miasta w energię cieplną.

4.6. Infrastruktura komunikacyjna

4.6.1. Układ komunikacyjny

Układ komunikacyjny miasta i gminy Gryfino pełni funkcję o charakterze wewnątrz regionalnych i ponadregionalnych powiązań komunikacyjnych. Wewnątrz regionalne osie komunikacyjne uzupełniają osie ponadregionalne, przyczyniając się do rozwoju gospodarczego Regionu.

Do ponadregionalnych powiązań obszaru gminy w europejskim systemie komunikacji przebiegające w kierunku Północ - Południe zaliczyć można:

- Drogi: Malmö/Ystad - Świnoujście - Goleniów - Szczecin - Gryfino - Zielona Góra - Jelenia Góra
- Linie kolejowe: Ystad - Świnoujście - Szczecin - Gryfino - Zielona Góra - Wrocław
- Droge wodną: Świnoujście- Szczecin - Gryfino - Wrocław

Regionalne osie komunikacyjne przebiegające przez teren gminy to:

- Droga: Świnoujście - Szczecin - Gryfino
- Droga wodna: Berlin - Eberswalde - Hohensaaten - Widuchowa - Gryfino - Szczecin - Świnoujście
- Droga wodna: Świnoujście - Szczecin - Gryfino - Hohensaaten

Układ komunikacyjny miasta i gminy stanowią:

- a) odcinek drogi krajowej nr 31 relacji Szczecin - Gryfino- Kostrzyn - Słubice;
- b) trzy odcinki dróg wojewódzkich nr 119, 120,121;
- c) sieć dróg powiatowych;
- d) sieć dróg gminnych i zakładowych;
- e) układ ulic w mieście Gryfino;
- f) odcinek linii kolejowej magistrali relacji Szczecin - Gryfino - Wrocław;
- g) odcinek linii kolejowej relacji Gryfino - Chwarstnica - Pyrzyce (nieczynny);
- h) odcinek linii kolejowej relacji Chwarstnica - Banie (nieczynny);
- i) drogi wodne;
- j) ścieżki rowerowe;

4.6.2. Drogi

Przez teren gminy przebiega na odcinku 19,2 km droga krajowa nr 31 relacji Szczecin - Gryfino - Chojna - Sarbinowo - Kostrzyn - Słubice. Jest to

najważniejsza arteria komunikacyjna w gminie. Droga ta obciążona jest dużym ruchem tranzytowym. Przechodzi przez tereny mocno zurbanizowane, stanowiąc dużą uciążliwość dla mieszkańców.

Główne ulice miasta znajdują się w ciągach drogi krajowej, wojewódzkiej i powiatowej. Dotyczy to ulic:

- Pomorska, Szczecińska, Flisacza, Chrobrego, Łużycka - znajdujące się w ciągu drogi krajowej nr 31;
- Piastów, Grunwaldzka, Wojska Polskiego - znajdujące się w ciągu drogi wojewódzkiej nr 120 relacji Granica Państwa - Stare Czarnowo;
- Armii Krajowej - znajduje się w ciągu drogi powiatowej nr 13562 relacji Gryfino - Borzym - Linie;

Ruch tranzytowy przebiegający drogami zamiejskimi nakłada się na ruch miejski, Powoduje to duże utrudnienia w ruchu kołowym, zwłaszcza w letnim sezonie turystycznym.

Gmina pokryta jest siecią dróg o następujących długościach:

➤ Droga krajowe (w tym A-6 – 1,7 km)	20,9 km (w tym 8,0 km w mieście)
➤ Drogi wojewódzkie	29,1 km (w tym 1,9 km w mieście)
➤ Drogi powiatowe	84,2 km (w tym 13,7 km w mieście)
➤ Drogi gminne	108,1 km (w tym 9,5 km w mieście)

Łącznie długość dróg w gminie wynosi 303,9 km, natomiast gęstość sieci drogowej na terenie gminy wynosi 120 km/100 km²

Stan techniczny dróg, brak utwardzonych poboczy, brak chodników dla pieszych na terenach zabudowanych, brak obwodnicy dla miasta Gryfina powodują, iż w sferze infrastruktury komunikacyjnej jest jeszcze wiele do zrobienia.

4.6.3. Komunikacja zbiorowa

Komunikacje zbiorową na terenie gminy stanowią:

- komunikacyjny układ kolejowy (linia magistralna i linia o znaczeniu lokalnym - nieczynna);
- komunikacja autobusowa (publiczna, prywatna, szkolna i zakładowa);
- transport wodny - obecnie o znaczeniu marginalnym;

Przez teren gminy przebiega magistralna linia kolejowa relacji Szczecin - Gryfino - Wrocław. Jest to linia dwutorowa, zelektryfikowana. łącząca Region Śląska z Elektrownią „Dolna Odra” i portem szczecińskim. Linia ta przechodzi wzdłuż miasta, gdzie w jego centrum zlokalizowany jest dworzec kolejowy.

Dość dobrze rozwinięta jest w gminie komunikacja aglomeracyjna na liniach podmiejskich i dalekobieżnych. Na terenie gminy Gryfino kursują autobusy komunikacji aglomeracyjnej, miejskiej, podmiejskiej i sezonowej.

5. Sfera społeczna

5.1. Struktura demograficzna i społeczna/ trendy

Według danych na koniec 2003 roku ludność miasta Gryfino liczyła **21649 mieszkańców**, w tym:

- Kobiety – 11100,
- Mężczyźni – 10549

Tabela nr 3. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym*

Specyfikacja	ogółem	Ludność w wieku						Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
		Przedprodukcyjnym		Produkcyjnym		Poprodukcyjnym		
		razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	
Powiat Gryfiński	83042	19870	9592	53177	25397	9995	6804	56,2
Gmina Gryfino	31217	6923	3358	21156	10357	3138	2153	47,6
Miasto Gryfino	21649	4422	2146	15178	7558	2049	1396	42,6

*Stan na dzień 31.12.2003r.

Źródło: *Urząd Statystyczny w Szczecinie 2004r.*

Tabela nr 4. Ludność według wieku i płci w 2003 roku

Specyfikacja	W wieku												
	Ogółem	0-2	3-6	7-12	13-15	16-18	19-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65 i więcej
Powiat Gryfiński	83042	2569	3748	6971	3866	4255	8964	6665	10494	13429	10828	2667	8556

*Stan na dzień 31.12.2003r.

Źródło: *Urząd Statystyczny w Szczecinie 2004r.*

Tabela nr 5. Prognoza ludności*

Specyfikacja	2003	2005	2010	2015	2020	2025	2030
	w tys.						
Powiat Gryfiński	83,0	83,5	83,8	84,4	84,9	84,8	84,1

*Stan na dzień 31.12.2003r.

Źródło: *Urząd Statystyczny w Szczecinie 2004r.*

Przyrost naturalny wynosi – (3,1%)

5.2. Bezrobocie

Wg danych z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie stan bezrobocia w Gminie Gryfino w ostatnich kilku latach przedstawiał się następująco:

Tabela nr 6. Stan bezrobocia

Miasto i Gmina Gryfino	Bezrobotni						Wskaźnik bezrobocia
	Płeć			Zamieszkali na wsi			
	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	
Luty 2005	1307	1667	2974	1068	574	1642	14.1%
Grudzień 2004	1262	1640	2902	473	590	1063	13.7%
Grudzień 2003	1472	1715	3187	539	622	1161	15.2%
Grudzień 2002	1438	1593	3031	556	574	1130	14.2%
Grudzień 2001	1110	1487	2597	385	505	890	12.2%

Dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Dokonujące się w ciągu ostatnich lat przekształcenia strukturalne i gospodarcze miały ogromny wpływ na sytuację ekonomiczną ludności. Dotyczy to zarówno ludności mieszkającej w miastach jak i na terenach wiejskich, które z powodu likwidacji PGR i słabej kondycji rolnictwa indywidualnego zostały szczególnie narażone na niekorzystne skutki transformacji. Bezrobocie, zarówno jawne jak i ukryte jest jednym ze społecznych i ekonomicznych problemów gminy Gryfino. W obecnych realiach rynkowych szansę na utrzymanie się z rolnictwa ma nieliczna grupa większych obszarowo gospodarstw rolnych. Pozostała część ludności wiejskiej w obecnym kształcie stanowi problem socjalny, a dla zamieszkujących je rodzin najważniejszym zagadnieniem jest znalezienie zatrudnienia poza rolnictwem. Jako główne przyczyny bezrobocia należy wymienić:

- restrukturyzację gospodarki (likwidacja miejsc pracy w Gryfinie i w Szczecinie),
- brak wystarczającej liczby ofert pracy dla absolwentów szkół,
- regres gospodarczy w sektorze rolniczym i innych gałęziach gospodarki,
- brak kapitału inwestycyjnego zarówno własnego jak i obcego oraz zasobów pieniężnych.

W roku 2001 liczba bezrobotnych wynosiła 2597 osób, w kolejnych dwóch latach liczba bezrobotnych rosła i w roku 2003 uzyskała poziom 3187 osób. Z danych otrzymanych z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie na koniec lutego 2005r. liczba bezrobotnych na terenie gminy spadła i utrzymuje się na 2974 osób. Największą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku produkcyjnym – mobilnym.

Sytuacja bezrobotnych kobiet na rynku pracy jest specyficzna i znacznie trudniejsza niż sytuacja mężczyzn. Kobiety mają większe problemy w znalezieniu zatrudnienia. W gminie Gryfino liczba bezrobotnych kobiet w miesiącu lutym 2005r wynosiła 1667. W porównaniu z końcem roku ubiegłego w ciągu ostatnich dwóch miesięcy liczba bezrobotnych kobiet zwiększyła się o 27. Kobiety są grupą liczniejszą wśród zarejestrowanych bezrobotnych co wskazuje na ich gorszą pozycję na rynku pracy. Ich szanse są dodatkowo zróżnicowane w zależności od wieku, wykształcenia i stanu cywilnego.

Na stan bezrobocia ma również bezpośredni wpływ stopień wykształcenia. Wśród bezrobotnych największą grupę stanowią osoby posiadające zaledwie wykształcenie podstawowe. Tak, więc oczywistym staje się fakt podnoszenia kwalifikacji wśród ludności wiejskiej. Najważniejszym czynnikiem rozwoju społeczeństwa jest wykształcenie i skłonność do aktywności gospodarczej.

Przy obecnym braku ofert pracy stałej dla wielu bezrobotnych zatrudnienie w ramach form subsydiowanych jest jedyną realną szansą na przerwaniu, chociaż na pewien czas trwania bezczynności zawodowej. Umożliwia to otrzymanie dochodów z pracy a w konsekwencji uzyskanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Ożywienie gospodarcze (wielofunkcyjność rozwoju), walka z bezrobociem, tworzenie nowych miejsc pracy, stają się najważniejszymi celami działania na terenie gminy.

5.3. Oświata

a) Przedszkola

Na terenie miasta Gryfino funkcjonuje pięć przedszkoli, są one zlokalizowane w pięciu budynkach:

- Przedszkole Nr 1 im. Krasnala Hałabały przy ul. Wojska Polskiego 11,
- Przedszkole Nr 2 przy ul. Krzywoustego 5,
- Przedszkole Nr 3 im. Kubusia Puchatka przy ul. Krasińskiego 29,
- Przedszkole Nr 4 przy ul. Łużyckiej 21,
- Przedszkole Nr 5 przy ul. Żeromskiego 12.

Liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym to 491 dzieci, w tym:

- liczba dzieci 6 – letnich w oddziałach „0” w przedszkolach to 109,
- liczba dzieci 6 – letnich w szkołach to 230.

Tabela nr 7. Ilość dzieci w wieku 3-6 lat w roku 2004 objętych opieką przedszkolną

Rok urodzenia	1998 rok 6-latki	1999 rok 5-latki	2000 rok 4-latki	2001 rok 3-latki
liczba dzieci	109	143	120	119
Liczba w %	22,5	29,0	24,3	24

W najbliższych latach zauważalny będzie spadek ilości dzieci w wieku przedszkolnym ze stanu 1.284 w roku 2004 do 1.144 w roku 2007 (ok.1,5 oddziału).

Tabela nr 8. Prognozowana liczba dzieci w placówkach przedszkolnych

Rok szkolny	Suma	Rocznik						
		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
2003/2004	1.284	339	328	324	293	-	-	-
2004/2005	1.231		328	324	293	286	-	-
2005/2006	1.199			324	293	286	296	-
2006/2007	1.144				293	286	296	269
2007/2008	851					286	296	269
2008/2009	565						296	269
2009/2010	269	-						269

Spadek ilości dzieci w wieku przedszkolnym, a jednocześnie i oddziałów przedszkolnych (rocznie jest to ok. 1 oddział mniej) nie powoduje zmniejszenia zapotrzebowania na przedszkola, gdyż miejsca te przeznaczone zostaną dla grup zerowych, dotąd istniejących także w szkołach oraz dla grup integracyjnych, które są mniej liczne. W wyniku zmniejszenia ilości dzieci i oddziałów pierwsza istotna zmiana struktury zatrudnienia nastąpi w roku szkolnym 2006/2007, gdyż w 2006 odejdą osoby nie posiadające kwalifikacji i korzystające z preferencji przy przechodzeniu na emeryturę.

W 2004r na remont przedszkoli wydano ogółem 93.884,22zł w tym najważniejsze prace to:

- Przedszkole Nr 3 - remont dachu – 32.641,69zł,
- Przedszkole Nr 5 - remont dachu – 28.825,17zł,
- Przedszkola Nr 2 i Nr 4 - ekspertyzy – 9.760,00zł

Z ważniejszych prac na przyszłość należy wykonać poza Przedszkolem Nr 4 ocieplenie budynków, a w Przedszkolu Nr 2 dodatkowo wymianę instalacji C.O. oraz izolację i odwodnienie budynku.

Na terenie miasta Gryfino funkcjonuje pięć przedszkoli, ale tylko jedno z nich posiada oddział integracyjny i jest przystosowane architektonicznie do przyjęcia dzieci niepełnosprawnych. Jest to Przedszkole Nr 4 w Gryfinie. W celu zapewnienia właściwej opieki dzieciom specjalnej troski ze szczególnym uwzględnieniem stopnia i rozwoju niepełnosprawności do grupy integracyjnej jest przyjęty dodatkowo pedagog z odpowiednim wykształceniem (pedagogika specjalna). Ponadto dzieciom zapewniona jest bezpłatna pomoc psychologiczno-pedagogiczna przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną znajdującą się w Gryfinie.

b) Szkoły Podstawowe

Na terenie Gminy Gryfino od roku szkolnego 2004/2005 funkcjonuje 7 szkół podstawowych, z których 3 działają na terenie miasta Gryfino:

- Szkoła Podstawowa Nr 1,
- Szkoła Podstawowa Nr 2,
- Szkoła Podstawowa Nr 4,

Szkoły są samodzielnymi placówkami – żadna ze szkół nie wchodzi w skład zespołu szkół. Księgowość, płace, kadry i transport prowadzone są wspólnie dla wszystkich szkół przez Zakład Ekonomiczno Administracyjny Szkół.

Liczba pomieszczeń, sal lekcyjnych nie jest wystarczająca w stosunku do uczęszczających uczniów. W Szkole Podstawowej Nr 2, jest zbyt mała liczba klas,

która powoduje, że współczynnik zmianowości nauczania jest tutaj większy niż w jakiegokolwiek innej szkole, lekcje kończą się bardzo późno. W Szkole Podstawowa Nr 4 występuje zbyt mała liczba klas na liczbę dzieci w obwodzie, co sprawia, że na potrzeby zajęć adaptowane są pomieszczenia mające zupełnie inne przeznaczenie, np. świetlica w stołówce, zajęcia edukacyjne oraz biblioteka umiejscowione są w piwnicy, szkoła nie posiada sali gimnastycznej ani boiska sportowego – brak możliwości prowadzenia zajęć wychowania w godziwych warunkach.

W ramach współpracy zagranicznej niektóre placówki oświatowe utrzymują kontakty ze szkołami niemieckimi i tak:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Gryfinie – współpraca zagraniczna ze Schwedt – wymiana uczniów,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Gryfinie – współpraca zagraniczna z Bersenbruck – wymiana uczniów.

Szkoły podstawowe objęte są programem walki z przejawami patologii. Każda szkoła posiada i realizuje szkolny program profilaktyki. Gmina wspiera taką działalność poprzez m.in. organizowanie szkoleń dla nauczycieli, w tym: „Spójrz inaczej na agresję”, „Trening zastępowania agresji”, Nauczyciele przedszkoli wobec agresji dzieci”, w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W szkołach podstawowych z terenu Gryfina funkcjonuje program dożywiania dzieci z rodzin ubogich. Program dożywiania finansowany jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabela nr 9: Zestawienie liczby uczniów we wszystkich placówkach szkół podstawowych w latach 2003-2012 kształtują się następująco

Lp.	Rok szkolny	Liczba uczniów w klas I (rocznik 1996)	Liczba uczniów klas II	Liczba uczniów klas III	Liczba uczniów klas IV	Liczba uczniów klas V	Liczba uczniów klas VI	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2003/2004	391	380	417	361	422	445	2.416
2	2004/2005	332	391	380	417	361	422	2.303
3	2005/2006	339	332	391	380	417	361	2.220
4	2006/2007	328	339	332	391	380	417	2.187
5	2007/2008	324	328	339	332	391	380	2.094
6	2008/2009	293	324	328	339	332	391	2.007
7	2009/2010	286	293	324	328	339	332	1.902
8	2010/2011	296	286	293	324	328	339	1.866
9	2011/2012	269	296	286	293	324	328	1.796

Tabela nr 10: Analiza demograficzna w latach 2003-2012 z uwzględnieniem danych dotyczących uczniów klas I-ych w szkołach podstawowych

Rok szkolny	Suma	Rocznik													
		1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
2003/2004	2.416	445	422	361	417	380	391	-	-	-	-	-	-	-	-
2004/2005	2.303	-	422	361	417	380	391	332	-	-	-	-	-	-	-
2005/2006	2.220	-	-	361	417	380	391	332	339	-	-	-	-	-	-
2006/2007	2.187	-	-	-	417	380	391	332	339	328	-	-	-	-	-
2007/2008	2.094	-	-	-	-	380	391	332	339	328	324	-	-	-	-
2008/2009	2.007	-	-	-	-	-	391	332	339	328	324	293	-	-	-
2009/2010	1.902	-	-	-	-	-	-	332	339	328	324	293	286	-	-
2010/2011	1.866	-	-	-	-	-	-	-	339	328	324	293	286	296	-
2011/2012	1.796	-	-	-	-	-	-	-	-	-	328	324	293	286	296

c) Gimnazjum

W związku z wprowadzeniem w 1999 roku pierwszego etapu reformy oświaty, zostało utworzone Gimnazjum w Gryfinie. Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Gryfinie Nr VI/65/99 w sprawie założenia Gimnazjum w Gryfinie, ul. Iwaszkiewicza 70 oraz określenia jej obwodu, obwód Gimnazjum obejmuje teren całej Gminy Gryfino. Obecnie na terenie miasta i gminy funkcjonuje tylko jedno gimnazjum, które ma swoją siedzibę po byłej szkole podstawowej.

Od początku funkcjonowania gimnazjum 17 osób zostało skreślonych z listy uczniów, ponieważ nie realizowali obowiązku szkolnego, a ukończyli 18 lat. Zestawienie liczby uczniów w Gimnazjum Gryfińskim w latach 2001-2017 przedstawia tabela (dane demograficzne).

Tabela nr 11: Gimnazja dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2003/2004

Specyfikacja	Szkoły	Pomieszczenia szkolne	Oddziały	Uczniowie	Absolwenci
Powiat Gryfiński	9	128	157	3730	1278
Gryfino Gmina miejsko-wiejska	1	44	55	1216	444

*Stan na dzień 31.12.2003r.

Źródło: *Urząd Statystyczny w Szczecinie 2004r.*

W roku szkolnym 2004/2005 do gimnazjum uczęszcza 1.221 uczniów, którzy pobierają naukę w następujących oddziałach:

- klasa I – 19 oddziałów, 412 uczniów,
- klasa II – 17 oddziałów, 382 uczniów,
- klasa III – 19 oddziałów, 427 uczniów.

W chwili obecnej liczba sal lekcyjnych – pomieszczeń jest wystarczająca, w stosunku do uczęszczających uczniów. Według stanu na dzień 30.09.2004 gimnazjum posiada 37 sal lekcyjnych, 6 pracowni szkolnych, w tym 2 komputerowe oraz sale gimnastyczną. Szkoła jest wyposażona właściwie w niezbędny sprzęt i materiały do prowadzenia zajęć. Gimnazjum wyposażone jest w :

- 21 komputerów – wszystkie z dostępem do internetu,
- 17 komputerów przeznaczonych na użytek dla uczniów,
- 5.485 książek w bibliotece szkolnej.

Tabela nr 12: Dane dotyczące Gimnazjum

Lp.	Nazwa i adres placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Stan organizacyjny
1	2	4	5	6
	Gimnazjum im. Olimpijczyków Polskich ul. Iwaszkiewicza 70	55	1.221	placówka publiczna

TABELA NR 13: ANALIZA DEMOGRAFICZNA MŁODZIEŻY W WIEKU GIMNAZJALNYM W LATACH 2005-2017 Z TERENU GMINY GRYFINO

Rok szkolny	Suma	Rocznik															
		1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
2004/2005	1.288	445	398	445	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2005/2006	1.265	—	398	445	422	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2006/2007	1.228	—	—	445	422	361	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2007/2008	1.200	—	—	—	422	361	417	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2008/2009	1.158	—	—	—	—	361	417	380	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2009/2010	1.188	—	—	—	—	—	417	380	391	—	—	—	—	—	—	—	—
2010/2011	1.103	—	—	—	—	—	—	380	391	332	—	—	—	—	—	—	—
2011/2012	1.062	—	—	—	—	—	—	—	391	332	339	—	—	—	—	—	—
2012/2013	999	—	—	—	—	—	—	—	—	332	339	328	—	—	—	—	—
2013/2014	991	—	—	—	—	—	—	—	—	—	339	328	324	—	—	—	—
2014/2015	945	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	328	324	293	—	—	—
2015/2016	903	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	324	293	286	—	—
2016/2017	875	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	293	286	296	—
2017/2018	851	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	286	296	269
	- 437	Różnica															

d) Szkolnictwo Ponadgimnazjalne

Tabela nr 14: Szkoły zasadnicze (zawodowe) dla młodzieży w roku szkolnym 2003/2004

Specyfikacja	Szkoły	Oddziały	Uczniowie		Absolwenci
			Ogółem	w tym klasa 1	
a. szkoły ponadpodstawowe					
b. szkoły ponadgimnazjalne					
Województwo Zachodniopomorskie					
a	7	38	951	-	5567
b	75	293	7104	4018	X
Powiat Gryfiński					
a	-	1	30	-	243
b	2	12	320	165	x
Miasto Gryfino					
a	-	-	-	-	-
b	1	6	192	28	104

*Stan na dzień 31.12.2003r.
w Szczecinie 2004r.

Źródło: Urząd Statystyczny

Tabela nr 15: Licea ogólnokształcące dla młodzieży w roku szkolnym 2003/2004

Specyfikacja	Szkoły	Oddziały	Uczniowie		Absolwenci
			Ogółem	w tym klasa 1	
a- szkoły ponadpodstawowe					
b- szkoły ponadgimnazjalne					
Województwo Zachodniopomorskie					
a	22	107	426	11493	10660
b	117	1346	777	21651	x
Powiat Gryfiński					
a	-	-	14	396	328
b	4	43	27	739	x
Miasto Gryfino					
a	-	-	-	-	-
b	2	12	556	196	208

*Stan na dzień 31.12.2003r.
Szczecinie 2004r.

Źródło: Urząd Statystyczny w

Na terenie miasta Gryfino szkolnictwo ponadgimnazjalne funkcjonuje w następującej strukturze:

- **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1**, elementy zespołu:
 - I Liceum Ogólnokształcące
 - I Liceum Profilowane
- **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2**, elementy zespołu:
 - Grupa Wychowawcza dla Uczniów Szkół Specjalnych
 - II Liceum Ogólnokształcące
 - II Liceum Profilowane
 - Internat
 - Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych
 - Stały Ośrodek Doksztalania Zawodowego

- Technikum dla Dorosłych na Podbudowie Szkoły Zasadniczej
- Technikum Ekonomiczne
- Technikum Elektryczne
- Technikum Zawodowe
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa

Właściwe przygotowanie edukacyjne powinno zmierzać do wyrównania szans dzieci i młodzieży. Edukacja winna rozpoczynać się od wychowania przedszkolnego poprzez dobrze zorganizowane szkolnictwo podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne. Biorąc pod uwagę obecnie realizowaną reformę oświaty oraz prognozy demograficzne do 2012 roku model funkcjonowania szkół jest wystarczający, choć z czasem wymagać będzie pewnych modyfikacji. Już obecnie wymaga jednak nakładów finansowych, celem podniesienia poziomu nauczania oraz poprawy warunków nauczania.

Celem strategicznym w dziedzinie oświaty jest osiągnięcie poprawy poziomu usług poprzez:

- Zwiększenie dostępności mieszkańców do infrastruktury oświatowej
- Optymalizacja funkcjonowania szkół z uwzględnieniem reformy edukacji
- Rozszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych (poprawa poziomu wykształcenia)
- Poprawa bazy szkół oraz ich wyposażenie

5.4. Kultura

Na terenie miasta istnieją następujące jednostki kulturalne:

- Gryfiński Dom Kultury z salą widowiskowo-kinową (Kino Gryf)

Gryfiński Dom Kultury prowadzi działalność kulturalną i artystyczną w obiektach przy ul. Szczecińskiej 17 oraz Bolesława Chrobrego 48 (pałacyk pod Lwami), a także przyjmuje odpowiedzialność za część zajęć pozalekcyjnych w szkołach.

Ponadto na terenie miasta działalność kulturalną prowadzą:

- Biblioteka Publiczna w Gryfinie w skład której na terenie miasta wchodzi: Biblioteka Publiczna, Filia "Górny Taras" i filia Biblioteka Naukowa
- Klub Osiedlowy "Górny Taras"

5.5. Sport i Rekreacja

5.5.1. Baz sportowa

- Międzyszkolny Ośrodek Sportowy
- Obiekty przyszkolne – sala gimnastyczna SP1, LO, ZSZ. pozostałe obiekty przyszkolne:
 - Gimnazjum - stadion, boisko do piłki ręcznej, 2 boiska do koszykówki, boisko do siatkówki i tenisa, sale gimnastyczne, siłownia.
 - SP nr 2 - sala gimnastyczna, boisko do piłki ręcznej, bieżnia
 - SP nr 1 - sala gimnastyczna
 - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 - sala gimnastyczna, siłownia, 2 boiska do piłki ręcznej.
 - Liceum Ogólnokształcące - sala gimnastyczna, boisko do piłki ręcznej.
- Obiekty sportowe Fundacji na rzecz budowy obiektów sportowych w Mieście i Gminie Gryfino”:
 - stadion z boiskiem do piłki nożnej, bieżnią lekkoatletyczną, skocznią w dal, skocznią wzwyż, rzutnią do kuli,
 - trzy płyty boisk treningowych,
 - skate park,
 - korty tenisowe.

5.5.2. Baza rekreacyjna

a) ośrodki rekreacyjne

- przystań żeglarska,
- wypożyczalnia kanadyjek (Dyrekcja Parku Krajobrazowego Doliny Dolnej Odry),
- miasteczko rowerowe - GDK Gryfino,
- strzelnica sportowa w obiekcie zamkniętym przy ul. Łużycka 125 przygotowująca zawodników z MDK do wyczynowego uprawiania strzelectwa w kategoriach: młodzik, junior, młodzieżowiec, senior
- Centrum Wodne „Laguna” - wielofunkcyjna, dwukondygnacyjna pływalnia kryta o kubaturze 78,5 tys. m³ i powierzchni ok. 13,5 tys. m². W skład kompleksu wchodzi szereg obiektów takich jak: basen sportowy, zespół basenów rekreacyjnych, atrakcje wodne dla dzieci, młodzieży i dorosłych (zjeżdżalnie, wodospady, tzw. "Dzika Rzeka") sauny, solaria, punkty gastronomiczne, etc. Centrum Wodne jest w pełni przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

Właścicielem i administratorem obiektu jest Fundacja na Rzecz Budowy Obiektów Sportowych w Mieście i Gminie Gryfino, która została zawiązana 23 lutego 1993 r. Fundatorami są:

- Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.,
- Miasto i Gmina Gryfino,

- NSZZ „Solidarność” Elektrowni Dolna Odra,
- NSZZ Pracowników Elektrowni Dolna Odra,
- NSZZ „Solidarność 80” Elektrowni Dolna Odra,
- Związek Zawodowy Pracowników Ruchu Ciągłego Elektrowni Dolna Odra,
- Związek Zawodowy Inżynierów i Techników Elektrowni Dolna Odra,
- Klub Sportowy „Energetyk” Gryfino.

Celem Fundacji jest kontynuowanie wieloetapowego programu budowy i modernizacji obiektów sportowych w Gryfinie. Do tej pory działania Fundacji doprowadziły do wybudowania powyższego Centrum Wodnego "LAGUNA". W ramach kontynuacji programu przewidziano realizację następujących inwestycji: budowa hotelu, hali sportowo-widowiskowej, przystani jachtowej (Marina).

b) baza noclegowo-gastronomiczna

Obecnie na terenie miasta istnieje tylko jeden obiekt oferujący miejsca noclegowe, tj. - **Ośrodek Sportu i Rekreacji** przy ul. Sportowej 3 który jest zakładem budżetowym Urzędu Miasta i Gminy Gryfino. Działalność ośrodka oparta jest w szczególności na świadczeniu usług hotelowych. OSiR posiada bazę noclegową w ilości 120 miejsc - całorocznych, które znajdują się w 6 domkach oraz w części budynku gastronomiczno-hotelowego. Niestety jakość bazy noclegowej jest bardzo niska.

Ponadto na terenie miasta funkcjonują następujące lokale gastronomiczne:

- 7 restauracji,
- 8 kawiarni i punktów małej gastronomii,
- 7 cukierni,
- 27 pubów i pijalni piwa.

c) szlaki turystyczne

- Szlaki pieszo-rowerowe, o znaczeniu ponadgminnym (w nawiązaniu do międzynarodowego szlaku turystycznego), łączące tereny rekreacyjne gminy z:
 - aglomeracją szczecińską,
 - Gryfinem i dalej poprzez przejście graniczne z terenami Niemiec,
 - gminami południowymi województwa, do Cedyńskiego Parku Krajobrazowego i Rejonu Pamięci Narodowej w Cedyni.
- Szlaki wodne, na rzekach Odra i Tywa, z przystaniami wodnymi w Gryfinie.

d) obsługa ruchu turystycznego

- Biuro Usług Turystycznych „Kama Travel”

5.6. Opieka społeczna

Na terenie miasta działają następujące instytucje i organizacje społeczne zajmujące się działaniami z zakresu opieki społecznej:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie
- Poradnia psychologiczno-pedagogiczna
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Niepubliczne placówki opiekuńczo-wychowawcze
- Klub Abstynenta „Feniks”
- Polski Komitet Pomocy Społecznej
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Gryfinie
- PCK
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

Ponadto gmina 28 paź. 2004 r. uchwaliła „Strategię rozwiązywania problemów społecznych Miasta i Gminy Gryfino na lata 2004-2008”, która obejmuje następujące zadania gminne:

- pomoc społeczna i polityka prorodzinna,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz problemów narkomanii,
- ochrona zdrowia

Strategia ma za zadanie zintegrowanie i scalenie programów społecznych oraz szczegółowe określenie i zhierarchizowanie działań w ramach poszczególnych zadań, a następnie określenie ramowego harmonogramu ich realizacji. Głównym realizatorem strategii, a jednocześnie ustawowo wskazanym koordynatorem jest Ośrodek Pomocy Społecznej, którego wspomagają odpowiednie komórki Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie, a w szczególności Wydział Edukacji i Spraw Społecznych, a także organizacje pozarządowe.

Pierwszym krokiem w kierunku zintegrowania działań społecznych zgodnie z założeniami strategii było przejście z dniem 1 stycznia 2005 r. przez Ośrodek Pomocy Społecznej zadań dotyczące profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

W zakresie polityki społecznej w strategii wyznaczono następujące podstawowe kierunki i priorytety działań:

- integracja służb społecznych na szczeblu samorządowym,
- pomoc w powrocie na rynek pracy,
- pomoc w funkcjonowaniu rodzin i dążenie do ich usamodzielnienia,
- promowanie i odbudowa więzi rodzinnych i środowiskowych,
- monitoring i diagnoza zagrożeń wynikających z problemu bezdomności,
- edukacja społeczna.

5.7. Ochrona zdrowia

Na terenie miasta Gryfino większość zadań w zakresie ochrony zdrowia spoczywa na administracji samorządowej. Zalicza się do niej prowadzenie leczenia zamkniętego, przychodni, transportu sanitarnego oraz profilaktyki zdrowotnej. Spośród najważniejszych placówek służby zdrowia działających na obszarze miasta Gryfino należy wymienić:

- Szpital Powiatowy w Gryfinie z oddziałami:
 - Chirurgicznym,
 - położniczo-ginekologiczno-noworodkowym,
 - internistycznym,
 - intensywnej opieki medycznej.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Vita-Med." w Gryfinie
- Pediatryczno-Internistyczny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gryfinie,
- Przychodnia Kolejowa,
- Publiczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy i Opiekuńczo-Leczniczy - opieka nad ludźmi przewlekle chorymi,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Pielęgniarstwo w Środowisku Nauczania i Wychowania" w Gryfinie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Stomatologia" w Gryfinie,
- Prywatne gabinety stomatologiczne,
- Filia Gryfińsko - Chojeńska Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Gryfinie,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna.

„Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta i Gminy Gryfino na lata 2004-2008” obejmuje również *Gminny Program Ochrony Zdrowia* oraz *Gminny Program Profilaktyki*. W zakresie zadań dotyczących **ochrony zdrowia** wyznaczono następujące kierunki i priorytety podejmowanych przez gminę działań:

- działania doraźne, interwencyjne i integracyjne ukierunkowane na:
 - osoby niepełnosprawne i ich rodziny,
 - osoby upośledzone i chore psychicznie oraz ich rodziny,
- promocja zdrowia, ukierunkowana na:
 - ogół mieszkańców gminy, ludzi zdrowych,
 - grup podwyższonego ryzyka najczęściej występujących chorób,

Priorytet stanowią działania ukierunkowane na:

- dzieci i młodzież,
- osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, nie pozwalającej w dostateczny sposób dbać o zdrowie psychiczne i fizyczne.

Gminny Program Profilaktyki skierowany jest przede wszystkim na zagrożenia związane z patologiami społecznymi takimi jak: alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie. Działalność związana z **profilaktyką** została skupiona na trzech poziomach:

- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny – funkcjonujący w ramach OPS – pełniący funkcję edukacyjną, informacyjną i interwencyjną dotyczącą szeroko pojętej patologii społecznej,

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – ściśle powiązana w realizacją Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z działalnością Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego,
- Współpraca w zakresie terapii i leczenia – ukierunkowanie ścisłej współpracy instytucjonalnej na Poradnię Odwykową, grupy terapeutyczne i grupy samopomocowe.

5.6. Bezpieczeństwo

Tabela nr 16. Przepęstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych wg wybranych rodzajów przepęstw

Obszar	Ogółem	Przepęstwa w tym:							
		Zabójstw a	uszczerb e k na zdrowiu	udział w bójce lub pobiciu	Drogowe	kradzież rzeczy	Kradzież z włamanie m	Rozbój z kradzieżą i wymuszenie m	gospodarcze
Powiat Gryfiński 2003	2450	1	33	37	318	591	520	77	200
Powiat Gryfiński 2004	2487	5	47	40	287	651	505	52	200

Miejsce powiatu gryfińskiego w statystykach pod względem bezpieczeństwa:

- pod względem ilości przepęstw ogółem – 7 miejsce,
- pod względem uszczerbku na zdrowiu – 11 miejsce,
- pod względem udziału w bójce lub pobiciu – 6 miejsce,
- pod względem przepęstw drogowych – 9 miejsce,
- pod względem kradzieży rzeczy – 6 miejsce,
- pod względem z włamaniem – 8 miejsce,
- pod względem kradzieży, rozboju, wymuszeń – 5 miejsce,
- pod względem przepęstw gospodarczych – 6 miejsce.

Tabela nr 17. Wskaźnik wykrywalności sprawców przepęstw stwierdzonych wg wybranych rodzajów przepęstw w 2003 roku.

Obszar	Ogółem	Przepęstwa w tym:							
		zabójstwa	uszczerb e k na zdrowiu	udział w bójce lub pobiciu	Drogowe	kradzież rzeczy	Kradzież z włamanie m	Rozbój, kradzież, wymuszenie	gospodarcze
Powiat Gryfiński	56,4	100,0	88,2	78,4	99,4	24,3	21,1	70,1	94,5

Miejsce powiatu gryfińskiego w statystykach pod względem wykrywalności przepęstw:

- pod względem wykrywalności przepęstw ogółem – 9 miejsce,
- pod względem wykrywalności przepęstw z uszczerbkiem na zdrowiu – 16 miejsce,
- pod względem wykrywalności przepęstw z udziałem w bójce lub pobiciu – 17 miejsce,
- pod względem wykrywalności przepęstw drogowych – 8 miejsce,
- pod względem wykrywalności przepęstw kradzieży rzeczy – 10 miejsce,

- pod względem wykrywalności przestępstw kradzieży z włamaniem – 10 miejsc,
- pod względem wykrywalności przestępstw kradzieży, rozboju, wymuszeń – 7 miejsc,
- pod względem wykrywalności przestępstw gospodarczych – 10 miejsc.

30 grudnia 2004 roku Rada Miejska w Gryfinie uchwaliła przyjęcie programu „**Bezpieczna Gmina**”. Program zakłada ścisłą współpracę pomiędzy Urzędem Miasta i Gminy a podmiotami działającymi na terenie gminy, których zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa, porządku i ładu publicznego. Program ma na celu zapobiegać zagrożeniu życia i mienia obywateli, mienia państwowego i komunalnego oraz negatywnym zjawiskom społecznym godzącym w ład i porządek publiczny.

Efektom realizacji programu będzie stworzenie systemu bezpieczeństwa publicznego opartego na wzajemnym zaufaniu, stopniowa eliminacja tzw. „znieczulicy społecznej”, zmniejszenia przestępczości wśród nieletnich oraz ograniczenie ilości wypadków komunikacyjnych.

Program składa się z następujących podprogramów:

- 1) **System Zbiorowego Bezpieczeństwa**, tj. system rozwiązań organizacyjno-technicznych umożliwiających pełną integrację i koordynację służb, instytucji oraz aktywizację obywateli na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa i zapobiegania występowaniu sytuacjom kryzysowym. **Zakres przedmiotowy Systemu Zbiorowego Bezpieczeństwa obejmuje:**

- zapobieganie wystąpieniu niebezpiecznych zdarzeń poprzez prewencję i edukację,
- przygotowanie do likwidacji skutków niebezpiecznych zdarzeń oraz informowanie o ich wystąpieniu,
- usuwanie skutków niebezpiecznych zdarzeń - przywracanie do stanu pierwotnego.

W systemie Zbiorowego Bezpieczeństwa uczestniczą:

1. Służby gminne:
 - a) Gminne Centrum Reagowania
 - b) Straż Miejska
 - c) Ochotnicze Straże Pożarne
2. Profesjonalne służby ratownicze:
 - a) Policja
 - b) Straż Graniczna
 - c) Straż Pożarna
 - d) Pogotowie Ratunkowe
 - e) Pogotowie Gazowe
 - f) Pogotowie Energetyczne
3. Zakłady przemysłowe, które używają w swej działalności substancje i technologie, użytkowanie których może doprowadzić do powstania niebezpiecznych zdarzeń.
4. Organizacje, związki i inicjatywy obywatelskie.
5. Media.

2) Bezpieczna Szkoła - cel programu:

1. Zapobieganie i zwalczanie negatywnych zjawisk występujących podczas drogi do szkoły i ze szkoły jak i w samej szkole.
2. Zapobieganie wypadkom drogowym w rejonach szkół.
3. Edukacja w zakresie zasad i metod bezpiecznego zachowania się wobec występujących zagrożeń oraz minimalizowania ich skutków.
4. Przyswojenie wiadomości na temat bezpieczeństwa w czasie drogi do i ze szkoły.
5. Zwiększenie wiedzy o szkodliwości zażywania substancji uzależniających.
6. Nabycie umiejętności samodzielnej obrony w niebezpiecznych sytuacjach.
7. Uświadomienie nieletnim o bieżących zagrożeniach i sposobach ich przezwyciężenia

Zakres przedmiotowy:

1. Szybkie i skuteczne reagowanie patroli Straży Miejskiej i Policji na zagrożenia występujące w placówkach edukacyjnych.
2. Systematyczne gromadzenie informacji o zagrożeniach występujących na terenie placówek oświatowych.
3. Zapewnienie bezpieczeństwa uczestnikom imprez młodzieżowych odbywających się w szkołach.
4. Pomoc uczniom w bezpiecznym dotarciu do szkoły.
5. Prowadzenie prelekcji o zagrożeniach występujących podczas wypoczynku .

Instytucje współpracujące przy realizacji programu

1. Policja
2. Szkoły
3. Ośrodek Pomocy Społecznej.
4. Straż Graniczna
5. Straż Miejska
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

3) Bezdomni: program jest skierowany do osób , które nie posiadają stałego miejsca zamieszkania i ma na celu zapewnienie w szczególności:

- miejsc noclegowych
- posiłków
- opieki medycznej
- możliwości umycia się i kąpieli
- wyprania lub wymiany bielizny i odzieży
- aktywizacji zawodowej
- pomocy w wyrobieniu dokumentów.

Zakres przedmiotowy:

1. Szybkie i skuteczne reagowanie patroli na zagrożenia życia i zdrowia osób bezdomnych.
2. Systematyczne gromadzenie informacji o miejscach przebywania osób bezdomnych i występujących tam zagrożeń.
3. Stała wymiana informacji i kontaktowanie się z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej.

Instytucje współpracujące przy realizacji programu

1. Policja
2. Ośrodek Pomocy Społecznej
3. Straż Graniczna
4. Straż Miejska
5. Sołtysi oraz Rady Sołeckie
6. Spółdzielnie Mieszkaniowe
7. Zarządy Pracowniczych Ogrodów Działkowych.

4) Bezpieczny ogród - cel programu:

1. Budowa więzi społecznych (sąsiedzkich).
2. Zapobieganie wybrykom chuligańskim na terenie ogródków działkowych.
3. Zapewnienie spokojnego i bezpiecznego wypoczynku na terenie ogródków działkowych.
4. Systematyczne kształtowanie świadomości prawnej członków ogródków działkowych.

Zakres przedmiotowy:

1. Prowadzenie skutecznych działań profilaktycznych na terenie ogródków działkowych wspólnie z Zarządem Ogrodów.
2. Prowadzenie stałej akcji informacyjno – propagandowej.
3. Stałe monitorowanie zagrożeń przez Zarząd i działkowców.
4. Prowadzenie wspólnych patroli na terenie ogródków działkowych przez:
 - Zarząd Ogrodów
 - działkowców
 - Straż Miejską
 - Policję
 - Straż Graniczną.

5) Bezpieczne osiedle - jest to program stałego, partnerskiego współdziałania wielu podmiotów na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców osiedla w zakresie:

- skutecznego zwalczania przestępczości poprzez ściganie sprawców przestępstw i wykroczeń
- zapobiegania powstawania zagrożeń przestępczością i patologiami społecznymi oraz likwidacja skutków tych zagrożeń,
- utrzymania porządku na osiedlu i zapewnienia przestrzegania norm prawnych
- poprawy bezpieczeństwa pieszych , a także bezpieczeństwa w ruchu drogowym
- stworzenia sprawnego systemu przepływu informacji pomiędzy organami wykonawczymi programu i mieszkańcami
- uzyskania akceptacji i poparcia społecznego dla prowadzonych działań

Zakres przedmiotowy:

1. Stała analiza zagrożeń przestępczością i patologiami społecznymi.
2. Współpraca podmiotów rządowych i pozarządowych z mieszkańcami osiedla.
3. Oddziaływanie na lokalne, osiedlowe organizacje, lokalny biznes oraz społeczność mieszkańców w celu włączenia ich do aktywnego

- uczestnictwa w poprawę bezpieczeństwa i porządku na osiedlu - organizowanie spotkań ze społecznością lokalną osiedla.
4. Propagowanie wśród społeczności osiedlowej określonych form zachowania się w sytuacjach zagrożenia
 5. Patrowanie miejsc szczególnie zagrożonych.
 6. Inicjowanie przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych w zakresie zabezpieczenia mienia poprzez:
 - ogrodzenie
 - oświetlenie
 - monitoring
 - ochrona przez firmę ochrony osób i mienia.
 7. Popularyzacja programu i pozyskiwanie jego sympatyków do współpracy, m.in. promocja programu w środkach masowego przekazu.

Partnerzy do współpracy

- Straż Miejska
- Policja
- Straż Pożarna
- Media
- Spółdzielnie mieszkaniowe
- Przedstawiciele lokalnego biznesu
- Towarzystwa ubezpieczeniowe
- Mieszkańcy
- Duchowni

6. Gospodarka

6.1. Tendencje rozwoju gospodarczego

Rozwój gospodarczy Miasta Gryfino w dużej mierze warunkuje jej atrakcyjne, przygraniczne położenie jak również bliskość aglomeracji – miasta Szczecina położonego w odległości 25 km na północ od Gryfina.

Największym zakładem przemysłowym Gryfina jest węglowa elektrownia "Dolna Odra", w której znajduje zatrudnienie wielu mieszkańców miasta. Tereny wokół elektrowni stanowią strefę działalności przemysłowej. Korzystają na tym nie tylko polskie firmy, ale również przemysłowcy zagraniczni. Obok energetycznego potentata Firma Fliegel-Textil-Service wybudowała nowoczesną pralnię dającą zatrudnienie 120 osobom a Jürging Natürdärme uruchomiła zakład produkcji naturalnych osłonek do wędlin. Do większych zakładów należy również "Gryfskand" - spółka powstała z przekształcenia najstarszej w Gryfinie Fabryki Suche Destylacji Drewna. Przy współudziale kapitału szwedzkiego produkuje ona węgiel drzewny oraz parkiet.

Największą inwestycją komunalną ostatnich lat była budowa miejskiej oczyszczalni ścieków, która powstała w oparciu o technologię duńską - jest jedną z najnowocześniejszych oczyszczalni na Pomorzu Zachodnim. W roku 2004 zakończono rozbudowę oczyszczalni, dzięki której jej przepustowość została zwiększona do 7500m³ na dobę.

Pod nowe tereny przemysłowe wyznaczono rejon wzdłuż drogi do Elektrowni "Dolna Odra" i na jej zapleczu ze względu na możliwość wykorzystania istniejącej infrastruktury transportowej (kolej, droga, rzeka), oraz tereny przy ulicy Fabrycznej w Gryfinie. Szansą rozwoju gospodarczego gminy jest

przynależność do strefy przygranicznej. Dla utrzymania tempa wzrostu funkcjonujące tu podmioty powinny znaczną część swoich zysków inwestować w tworzenie nowoczesnej bazy usługowej rozszerzając jej ofertę, a także w nowoczesne przedsięwzięcia produkcyjne. Możliwości pozyskania kapitałów i technologii w ramach współpracy międzynarodowej (euroregionalnej), rozwój ekonomiczny regionu, budowa autostrady A3, rozwój systemu transportu oraz realizacja już funkcjonujących programów tj. Program dla Odry 2006, Program Współpracy Transgranicznej w ramach Euroregionu Pomerania, Projekt Baltic Bridge i wiele innych już realizowanych założeń przyczyni się do dalszego rozwoju ekonomiczno - gospodarczego i wzrostu atrakcyjności gminy i miasta Gryfino.

Tabela nr 18. Struktura podstawowych branż gospodarki

Specyfikacja	Rolnictwo łowiectwo i leśnictwo	Budownictwo	Handel i naprawy	Hotele i restauracje	Transport gospodarka magazyn i łącznie	Obsługa nieruchomości	Ochrona zdrowia i opieka społeczna	Przemysł	Pozostała działalność usługowa	Pozostałe sekcje
Powiat Gryfiński	400	1083	2386	251	567	966	249	758	431	367
Gmina Gryfino	134	609	986	119	280	542	150	419	213	199
Miasto Gryfino	62	468	763	94	195	433	135	290	170	170

Stan na dzień 31.12.2003

Źródło: *Urząd Statystyczny w Szczecinie 2004r.*

Spadek znaczenia tradycyjnych gałęzi gospodarki pokazuje, jak ważny jest sektor usługowy, a więc małe i średnie przedsiębiorstwa, które generują nowe miejsca pracy. Jest to zjawisko, które dowodzi, że polska gospodarka upodabnia się do rozwiniętych gospodarek w państwach zachodnioeuropejskich. Stabilny jest natomiast ilościowy poziom zatrudnienia w sektorze „usług nierynkowych”, co przy zmniejszającej się ogólnej ilości pracujących oznacza wzrost znaczenia tego sektora w zapewnieniu miejsc pracy.

Tabela nr 19. Pracujący w 2003 roku*

Specyfikacja	Ogółem		Sektor		Rolnictwo łowiectwo i leśnictwo	Przemysł budownictwo	Usługi	
	ogółem	w tym kobiety	publiczny	prywatny			rynkowe	nierynkowe
Powiat Gryfiński	11122	5408	6954	4168	687	4528	2494	3413
Gmina – Gryfino	6163	2936	4183	1980	103	3153	1294	1613
Miasto-Gryfino	2910	1803	1851	1059	39	805	771	1295

*Stan na dzień 31.12.2003r.

Źródło: *Urząd Statystyczny w Szczecinie 2004r.*

6.2. Główni Pracodawcy

Głównymi gałęziami gospodarki w mieście Gryfino są handel, usługi i przemysł. Miasto Gryfino jest ośrodkiem subregionalnym pełniącym centralne funkcje nadrzędne (obsługa ludności, handel, usługi) w stosunku do ludności zamieszkującej wsie na terenie gminy jak i powiatu, którego jest stolicą.

Na terenie miasta i gminy zlokalizowane są następujące większe zakłady pracy:

1. Zakłady produkcyjne to m.in.:

- Zespół Elektrowni "Dolna Odra" S.A. w Nowym Czarnowie,
- "Termokor" S.A. w Nowym Czarnowie
- "Gotech" S.A. w Nowym Czarnowie
- "Izomar" Sp. z o.o. w Nowym Czarnowie
- "Elektrobudowa" S.A. w Nowym Czarnowie
- KE Dolna Odra Sp. z o.o. w Nowym Czarnowie
- Labud Barg. Sp. z o.o.

2. Spółdzielnie:

- PSS "Społem" w Gryfinie
- GS "Samopomoc Chłopska" w Gryfinie
- Spółdzielnia Pracy "Piast" w Gryfinie
- Spółdzielnia Mieszkaniowa "Regalica" w Gryfinie
- Spółdzielnia Mieszkaniowa "Taras Północ" w Gryfinie
- Spółdzielnia Mieszkaniowa "Dolna Odra" w Gryfinie
- Spółdzielnia Rybacka „Regalica”
- Bank Spółdzielczy w Gryfinie
- Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Gryfinie z siedzibą w Pniewie

3. Spółki prawa handlowego m.in.:

- WKI "Isoliertechnik" Sp. z o.o. w Weltyniu
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
- Gryfińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.
- Insmont Sp. z o.o.
- Interbau Sp. z o.o.
- "Jurging" Sp. z o.o. w Pniewie /kapitał niemiecki/,
- "He Gru" Sp. z o.o. w Gryfinie /kapitał niemiecki/,
- "Gryfskand" Sp. z o.o. w Gryfinie /kapitał szwedzki/,
- "Odra Land" Sp. z o.o. w Daleszewie /kapitał szwedzki/,
- "Scan-Pol Farming" Sp. z o.o. w Drzeninie /kapitał duński/,
- "Fliegel Textilservice" Sp. z o.o. w Nowym Czarnowie /kapitał niemiecki/,
- "Gryf - Sped" Sp. J. w Gryfinie.

7. Gospodarka Mieszkaniowa

Zgodnie z danymi zawartymi w wykazie działek pod zabudowę mieszkaniową i usługi na terenie miasta Gryfino znajduje się blisko 45 ha wolnej powierzchni. Ilość ta w sposób wystarczający zabezpiecza bieżące potrzeby budownictwa. Duża część z tych terenów to wolne niezabudowane powierzchnie pod tzw. budownictwo plombowe. Jednakże część z tych terenów wymaga znacznych nakładów przystosowawczych np. tzw. kwartały nadodrzańskie (wysokim poziom wód gruntowych oraz konieczność wykonania zabezpieczeń przeciwpowodziowych). Ponadto w zabudowie miejskiej przygotowywane są tereny budowlane w obrębie ulicy Kołłątaja przeznaczone dla potrzeb budownictwa jednorodzinnego. Miasto Gryfino posiada znaczną rezerwę na wschód od ulicy Reymonta, która może być uruchomiona w terminie późniejszym. Można będzie również wykorzystywać tereny budowlane położone na terenie wiejskim gminy.

Minimalne zapotrzebowanie na lokale mieszkalne i socjalne w mieście Gryfino wynosi 129 lokali (stan na 30.czerwca 2004r.). Realizacja 59 lokali mieszkalnych według szacunków wynieść może ok. 6.400.000, PLN, zaś 70 lokali socjalnych 6.200.000,00 PLN.

Na dzień dzisiejszy, z konieczności wykwaterowania mieszkańców z budynków gminnych występuje zapotrzebowanie na 16 lokali komunalnych, w tym:

1-2 osobowe	6
3-4 osobowe	4
5-6 osobowe	4
7-8 osobowe	2

Z kolei z tytułu rozgęszczenia mieszkań istnieje zapotrzebowanie na 39 lokali, w tym:

1-2 osobowe	16
3-4 osobowe	18
5-6 osobowe	5

Na potrzeby budowy budynków o pełnym standardzie został przeznaczony teren położony przy ulicy Flisaczej w Gryfinie działki nr 48 i 250. Przeznaczona powierzchnia pozwala na budowę trzech budynków mieszkaniowych 2-4 klatkowych o wysokości 3-4 kondygnacji z możliwością lokalizacji nieuciążliwej funkcji usługowej. Natomiast planowane tereny pod budownictwo socjalne znajdują się poza terenem miasta Gryfina i są zlokalizowane w podgryfińskiej miejscowości Gardno. Wyznaczony teren pomieści 5 budynków o szerokości elewacji frontowej 11-13 m.

Gmina Gryfino podejmuje różnorodne działania zmierzające do rozwoju budownictwa mieszkaniowego, a tym samym poprawy sytuacji mieszkaniowej w gminie. Działania te są realizowane poprzez:

1. Czynszowe budownictwo komunalne ze środków własnych;
2. Wsparcie budownictwa spółdzielczego:
 - udostępnianie gruntu pod budownictwo w wieczyste użytkowanie na zasadach ograniczonego przetargu,
 - dotowanie kosztów uzbrojenia osiedlowego;

3. Finansowanie uzbrojenia ogólnomiejskiego obsługującego także tereny spółdzielni;
4. Wsparcie budowania mieszkań przez inwestorów indywidualnych:
 - przygotowanie terenów pod budownictwo jednorodzinne,
 - sprawne przeprowadzenie wszelkich formalności związanych ze zbywaniem działek,
5. Powołanie Towarzystwa budownictwa Społecznego:
 - przekazanie zasobu mieszkaniowego gminy w zarząd a w części na własność,
 - oferowanie gruntu pod budownictwo,
 - dotacje celowe.

Obecnie na terenie miasta Gryfino działają 4 spółdzielnie mieszkaniowe:

Spółdzielnie Mieszkaniowe:

1. Gryfińskie TBS
2. SM Regalica
3. SM Taras Północ
4. SM Dolna Odra

<p>Spółdzielnia Mieszkaniowa „Regalica” 74-100 Gryfino, ul. Piastów 9b Tel. 416-47-13</p>	<p>Spółdzielnia Mieszkaniowa „Taras Północ” 74-100 Gryfino, ul. Sienkiewicza 6b -1 tel. 416-45-70, fax 416-26-26</p>	<p>Spółdzielnia Mieszkaniowa „Dolna Odra” 74-100 Gryfino, ul. Krasieńskiego 88 A tel. 416-23-93 fax 404-51-37</p>	<p>Gryfińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. 74-100 Gryfino ul. Grunwaldzka 16 tel. 416-27-28</p>
<p>Charakterystyka spółdzielni:</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 233.000 m² Ilość posiadanych budynków: 69 Ilość mieszkań: 3019 Łączna powierzchnia mieszkań: -158.756 m² Ilość osób zamieszkujących: 9.070</p> <p>Zasoby mieszkaniowe podziałem na poszczególne rejony miasta:</p> <p>Osiedle „Stare Miasto”</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 107.500 m² Ilość posiadanych budynków: 31 Ilość mieszkań: 1.252 Łączna powierzchnia mieszkań: 61.476 m² Ilość osób zamieszkujących: 3.604</p> <p>Osiedle „Górny Taras”</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 121.200m² Ilość posiadanych budynków: 35 Ilość mieszkań: 1.715 Łączna powierzchnia mieszkań: 93.734 m² Ilość osób zamieszkujących: 5.271</p>	<p>Charakterystyka spółdzielni:</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 54.697 m² Ilość posiadanych budynków: 15 Ilość mieszkań: 487 Łączna powierzchnia mieszkań: - 30.000 m² Ilość osób zamieszkujących: 1.252</p> <p>Zasoby mieszkaniowe z podziałem na poszczególne rejony miasta:</p> <p>Osiedle „Górny Taras”</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 19.747 m² Ilość posiadanych budynków: 6 Ilość mieszkań: 225 Łączna powierzchnia mieszkań: 11.332 m² Ilość osób zamieszkujących: 564</p> <p>Osiedle „Stare Miasto”</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 8.317 m² Ilość posiadanych budynków: 4 Ilość mieszkań: 142 Łączna powierzchnia mieszkań: 6.934 m² Ilość osób zamieszkujących: 419</p>	<p>Charakterystyka spółdzielni:</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 89.500 m² Ilość posiadanych budynków: 22 Ilość mieszkań: 1.494 Łączna powierzchnia mieszkań: -58.994 m² Ilość osób zamieszkujących: 3.454</p> <p>Zasoby mieszkaniowe z podziałem na poszczególne rejony miasta:</p> <p>Osiedle „Stare Miasto”</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 20.655 m² Ilość posiadanych budynków: 6 Ilość mieszkań: 459 Łączna powierzchnia mieszkań: 20.972 m² Ilość osób zamieszkujących: 1.328</p> <p>Osiedle „Górny Taras”</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 14.236m² Ilość posiadanych budynków: 3 Ilość mieszkań: 208 Łączna powierzchnia mieszkań: 11.340 m² Ilość osób zamieszkujących: 657</p>	<p>Charakterystyka spółdzielni:</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 8142 m² Ilość posiadanych budynków: 5 Ilość mieszkań: 182 Łączna powierzchnia mieszkań: -8.800 m² Ilość osób zamieszkujących: 538</p> <p>Zasoby mieszkaniowe z podziałem na poszczególne rejony miasta:</p> <p>Osiedle „Stare Miasto”</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 6922 m² Ilość posiadanych budynków: 4 Ilość mieszkań: 146 Łączna powierzchnia mieszkań: 7.150 m² Ilość osób zamieszkujących: 428</p> <p>Osiedle „Górny Taras”</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 1220 m² Ilość posiadanych budynków: 1 Ilość mieszkań: 36 Łączna powierzchnia mieszkań: 1650 m² Ilość osób zamieszkujących: 110</p> <p>Inne: - lokale użytkowe o pow 650 m² - garaże o pow. 230m²</p>

<p>Zasoby poza terenem miasta Gryfino</p> <p>Osiedle w Baniach</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 4.600 m² Ilość posiadanych budynków: 2 Ilość mieszkań: 48 Łączna powierzchnia mieszkań:</p>	<p>Zasoby poza terenem miasta Gryfino</p> <p>ul. Smocza – Falskiego Szczecin Podjuchy</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 26.633 m² Ilość posiadanych budynków: 5 Ilość mieszkań: 120</p>	<p>Osiedle „Południe” + ul. Łużycka 65, 65a</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 40.055m² Ilość posiadanych budynków: 9 Ilość mieszkań: 368 Łączna powierzchnia mieszkań: 2.454 m² Ilość osób zamieszkujących: 1.206</p> <p>Zasoby poza terenem miasta Gryfino</p> <p>Nowe Czarnowo</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 14.236m² Ilość posiadanych budynków: 4 Ilość mieszkań: 4 Łączna powierzchnia mieszkań:</p>	<p>Zasoby administrowane przez Gryfińskie TBS Sp. z o.o.</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 158.200m² Ilość posiadanych budynków: 160 Ilość mieszkań: 1598 Łączna powierzchnia mieszkań: 76.475 m² Ilość osób zamieszkujących: 4.582</p> <p>Zasoby mieszkaniowe z podziałem na poszczególne rejony miasta</p> <p>Osiedle „Górny Taras”</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 18.940m² Ilość posiadanych budynków: 11 Ilość mieszkań: 289 Łączna powierzchnia mieszkań: 16.540 m² Ilość osób zamieszkujących: 867</p> <p>Osiedle „Stare Miasto”</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 117.380m² Ilość posiadanych budynków: 123 Ilość mieszkań: 1.233 Łączna powierzchnia mieszkań: 55.984 m² Ilość osób zamieszkujących: 3.426</p> <p>Zasoby poza terenem miasta Gryfino</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 21.880m² Ilość posiadanych budynków: 26 Ilość mieszkań: 76 Łączna powierzchnia mieszkań: 3.951 m² Ilość osób zamieszkujących: 289</p>
---	---	--	--

<p>3.352 m² Ilość osób zamieszkujących: 174</p> <p>Górnowo</p> <p>Ilość posiadanych budynków: 1 Ilość mieszkań: 4 Łączna powierzchnia mieszkań: 155m² Ilość osób zamieszkujących: 21</p> <p>Inne: - lokale użytkowe o pow. 8.262 m² - garaże o pow. 1.520m²</p>	<p>Łączna powierzchnia mieszkań: 5.941 m² Ilość osób zamieszkujących: 269</p> <p>Inne: - lokale użytkowe o pow. 3.050 m² - garaże o pow. 2.861m²</p>	<p>20.971 m² Ilość osób zamieszkujących: 1.328</p> <p>Inne: - lokale użytkowe o pow 1.274 m² - garaże o pow. 2.976m²</p> <p>SM „Dolna Odra” jako Zarządca Wspólnot Mieszkaniowych budynków przy:</p> <p>ul. Asnyka 1-7 w Gryfinie</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 2.543m² Ilość posiadanych budynków: 1 Ilość mieszkań: 45 Łączna powierzchnia mieszkań: 2.114 m² Ilość osób zamieszkujących: 136</p> <p>ul. Konopnickiej 2-8 w Gryfinie</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 2.766m² Ilość posiadanych budynków: 1 Ilość mieszkań: 45 Łączna powierzchnia mieszkań: 2.114 m² Ilość osób zamieszkujących: 134</p> <p>ul. Konopnickiej 5-11 w Gryfinie</p> <p>Ilość posiadanego terenu: 2.514m² Ilość posiadanych budynków: 1 Ilość mieszkań: 45 Łączna powierzchnia mieszkań: 2.330 m² Ilość osób zamieszkujących: 144</p>	<p>Inne: - lokale użytkowe o pow. 5.465 m² - garaże o pow. 688m²</p>
--	---	---	--

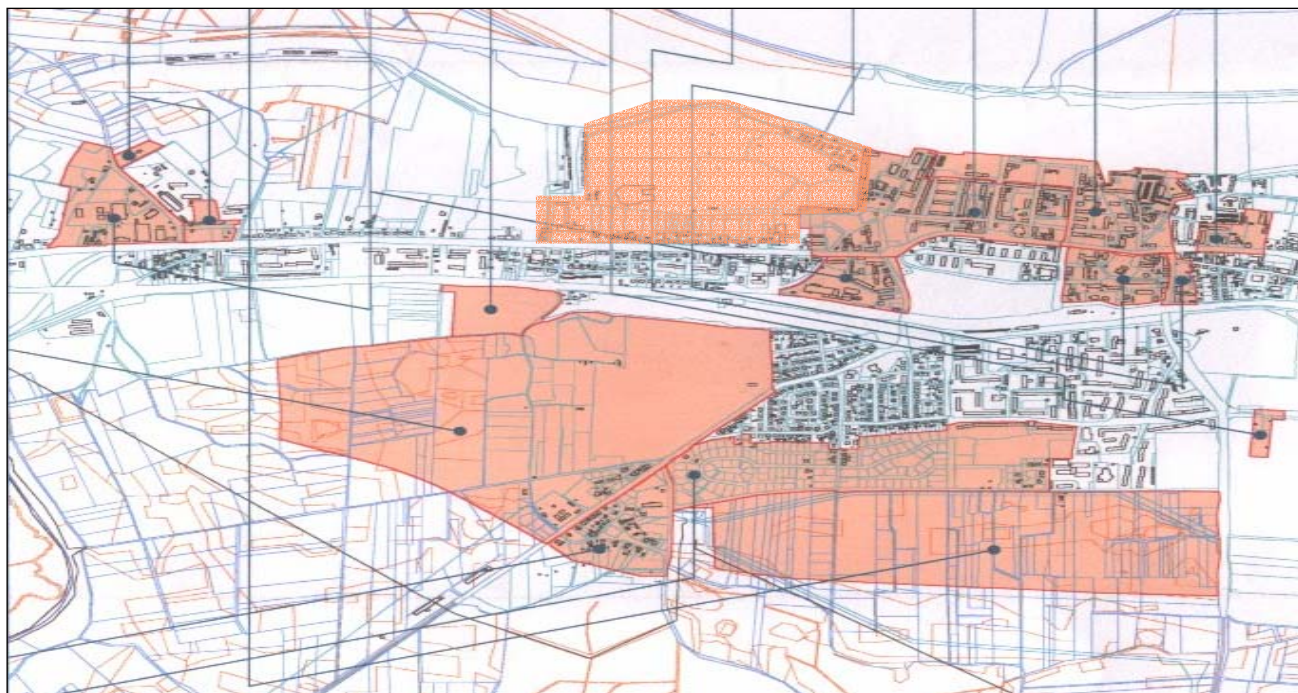
III. Badanie zjawisk kryzysowych – identyfikacja problemów

1. Gospodarka przestrzenna i zagospodarowanie terenu

Miasto Gryfino jest w posiadaniu aktualnego „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gryfino”. Jednakże problemem pozostaje brak planów zagospodarowania miejscowego dla wszystkich terenów gminy. Dotyczy to zarówno terenów wiejskich, jak i samego miasta Gryfino. W obszarze miasta aktualnymi planami zagospodarowania przestrzennego objęte są m.in. następujące tereny:

- Stare Miasto 1 i Stare Miasto 2,
- rejon ul. Sprzymierzonych, 1 Maja
- rejon ul. Grunwaldzkiej,
- rejon ul. Flisaczej,
- rejon ul. Łokietka
- rejon ul. Czechosłowackiej,
- rejon ul. Reymonta,
- rejon ul. Jana Pawła II
- rejon ul. Słonecznej,
- rejon ul. Armii Krajowej,
- rejon ul. Artyleryjskiej.
- rejon ul. Łącznej
- rejon ul. Rybackiej, Wodnej
- rejon ul. Łużyckiej (tereny sportu i rekreacji)
- rejon Północny miasta

Szczegółowy zakres istnienia planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta przedstawia poniższa mapa, gdzie kolorem różowym zaznaczono tereny posiadające plan.

Pozostałe tereny wymagają opracowania i uchwalenia nowych planów. Ze względu na fakt, iż miasto nie posiada sformalizowanych dzielnic, plany miejscowe uchwalane są dla poszczególnych rejonów ulic. Naczelną zasadą stosowaną przy wyborze obszarów, dla których w pierwszej kolejności były uchwalane plany miejscowe - było i jest ich znaczenie dla możliwości realizacji nowych inwestycji na danym obszarze oraz ochrona wartościowej tkanki miejskiej. Konsekwentne stosowanie tej zasady spowodowało, iż obecnie tereny szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju i rewitalizacji miasta posiadają aktualne plany miejscowe. Docelowo zakłada się objęcie aktualnymi planami całego obszaru Miasta Gryfino, co pozwoliłoby kompleksowo uporządkować gospodarkę przestrzenną.

Zgodnie z założeniami zawartymi w „Studium Uwarunkowań ...” przy opracowywaniu planów miejscowych dąży się przede wszystkim do:

- wykorzystania rezerw terenowych wewnątrz miasta pod nową zabudowę,
- projektowania na nowych terenach osiedleńczych tzw. centrów obsługi,
- adaptacji istniejących obiektów na inne, nieuciążliwe dla otoczenia funkcje,
- rehabilitacji obiektów kolidujących ze środowiskiem,
- zapewnienie miejsc parkingowych dla usług na terenach własnych działek.

W zakresie uzupełnienia zabudowy w odniesieniu do obszarów zainwestowanych od lat głównym postulatem pozostaje przekształcenie terenów przywodnych miasta Gryfino, „odwracających miasto w kierunku rzeki Odry”. Realizacja tego projektu pozwoliłaby na przywrócenie dawnej historycznej funkcji tym obszarom oraz zwiększałyby atrakcyjność turystyczną całego ośrodka miejskiego. Dawniej tzw. kwartały nadodrzańskie stanowiły centrum życia kulturalnego i gospodarczego miasta. Do dziś pozostało po nich kilka kamienic oraz zniszczony bulwar nadrzeczny. W okresie powojennym część zbombardowanych terenów na obszarze starego miasta została zabudowana nowymi budynkami mieszkalnymi, jednak sam obszar kwartałów do dziś nie został zagospodarowany i jest wykorzystywany do garażowania samochodów czy jako targowisko miejskie.

Układ przestrzenny terenu starego miasta jest wpisany do rejestru zabytków i podlega ochronie konserwatorskiej. Zgodnie ze wskazaniem konserwatora i planem zagospodarowania na terenie kwartałów nabrzeżnych powinna zostać odtworzona zabudowa mieszkaniowa z wbudowanymi usługami na parterze, a wzdłuż brzegu powinien powstać bulwar spacerowy, wykorzystywany również jako miejsce postojowe dla statków białej floty oraz jachtów.

Aby zrealizować powyższe założenia konieczne jest przede wszystkim zabezpieczenie nabrzeża przed postępującą degradacją oraz jego rewitalizacja poprzez nadanie mu funkcji turystyczno-rekreacyjnej. Jednocześnie konieczne jest również zabezpieczenie tych terenów przed powodzią. Umożliwi to przeprowadzenie uzbrojenia terenu i budowę nowych obiektów realizowanych w ramach koncepcji odtworzenia tzw. kwartałów nadodrzańskich. Ze względu na czaso- i kapitałochłonność tej inwestycji jej realizację podzielono na trzy etapy: Etap I – zagospodarowanie terenów nabrzeżnych na odcinku od ulicy Piastów do ulicy Bałtyckiej, Etap II – zagospodarowanie terenów nabrzeżnych na odcinku od ulicy 1-go Maja do ulicy Piastów, Etap III – zagospodarowanie terenów nabrzeżnych na odcinku od ulicy Bałtyckiej do ulicy Sportowej.

Ponadto w ramach zagospodarowania terenów konieczne jest uporządkowanie terenów zajętych pod garaże blaszane. Sama likwidacja obiektów nie rozwiąże problemu. Wzrost ilości samochodów w mieście stwarza ogromny popyt na miejsca postojowe oraz garaże, stąd występuje duża potrzeba budowania kompleksów parkingowo-garażowych. W celu rozwiązania problemu gmina zarezerwowała w miejscowym planie kilka terenów przeznaczonych pod obsługę komunikacyjną wraz z usługami. Na obszarach tych planowane jest wybudowanie garaży wielopoziomowych z dopuszczeniem lokalizacji usług komercyjnych. W związku z planami uporządkowania nabrzeża, priorytetowe w tym zakresie jest odpowiednie zagospodarowanie terenów przy ul. Słowiańskiej, tak aby można było tam przenieść użytkownikom garaży z kwartałów nadodrzańskich. Ponadto istnieje konieczność zabezpieczenia nowego terenu pod targowisko miejskie, które obecnie funkcjonuje na terenach nadodrzańskich w zabudowie kontenerowej. Docelowo istnieje projekt przeniesienia rynku na teren przy ul. Sportowej, gdzie zlokalizowane są hurtownie i magazyny. Przy odpowiednim zagospodarowaniu tego miejsca istnieje możliwość stworzenia centrum handlowego skupiającego małych i średnich przedsiębiorców. Pilnego uporządkowania wymaga również teren przy ul. Reymonta, gdzie w miejsce obiektów blaszanych znacznie obniżających wartość estetyczną krajobrazu należy postawić kompleks garażowo-usługowy.

Ważnym elementem krajobrazu miejskiego są tereny zielone, które po latach niedoinwestowania wymagają uporządkowania czy wręcz odtworzenia. Najważniejszym zadaniem jest zagospodarowanie Parku Miejskiego znajdującego się w samym centrum miasta Gryfina. Gmina opracowała szczegółowy plan zagospodarowania tego terenu. Kolejnymi terenami zielonymi wymagającymi zagospodarowania są skwer Rapackiego oraz tzw. „Górki Miłości”, które w obecnym stanie nie spełniają swojej funkcji, szpecą krajobraz, czy nawet stwarzając zagrożenie pod względem bezpieczeństwa.

Z utrzymaniem w odpowiednim stanie zieleni miejskiej nierozzerwalnie wiąże się problem zanieczyszczania tych terenów przez psy. Aby dać szansę właścicielom psów utrzymania w czystości swojego otoczenia, bez ograniczania przyjemności z posiadania i obcowania ze zwierzęciem, władze gminy postanowiły wydzielić tereny pod tzw. toalety dla psów (m.in. na obszarze Parku Miejskiego urządzenie wybiegu dla psów) oraz zamontować specjalne pojemniki na obszarze całego miasta.

Osobny problem stanowi uporządkowanie cmentarza miejskiego. Pierwszoplanowym postulatem jest likwidacja kontenerowej zabudowy obiektów handlowych świadczących usługi z zakresu sprzedaży kwiatów i zniczy oraz budowa nowych pawilonów wraz z zapleczem socjalnym. Ponadto istnieje konieczność odnowienia wnętrza Kaplicy Cmentarnej oraz starych alejek, jak i budowa ogrodzenia cmentarza od strony północnej. Niezbędne jest również opracowanie projektu i zabezpieczenie nowych terenów pod rozbudowę cmentarza.

Kierunki i Zadania

Kierunek	Gospodarka przestrzenna
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • Uchwalenie planów miejscowych
Kierunek	Zagospodarowanie terenów
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • Odtworzenie kwartałów nadodrzańskich; • Budowa kompleksów garaży i likwidacja garaży blaszanych • Uporządkowanie terenów pod usługi komercyjne przy ul. Sportowej i na potrzeby targowiska miejskiego; • Założenie wybiegów i toalet dla psów; • Nasadzenia nowych drzew, krzewów oraz trawników na terenach miejskich w tym: zagospodarowanie skweru Rapackiego, pielęgnacja i uporządkowanie Parku Miejskiego, zagospodarowanie terenów zielonych tzw. „Górki Miłości”; • Poszerzenie i zagospodarowanie cmentarza miejskiego

2. Infrastruktura techniczna

2.1. Gospodarka wodna

2.1.1. Zabezpieczenie przeciwpowodziowe

Ze względu na swe nadrzeczne położenie tereny miasta Gryfino zawsze były zagrożone przez wysokie wody w rzece Odrze, spowodowane przepływami wielkich wód oraz występowaniem cofki od strony Zalewu Szczecińskiego i Morza Bałtyckiego. W celu przeciwdziałania temu zagrożeniu została opracowana „Koncepcja Programowo-Przestrzenna Ochrony Przeciwpowodziowej Miasta Gryfina”. Swoim zakresem opracowanie objęło teren miasta Gryfina pomiędzy Kanalem Zrzutowym z Elektrowni „Dolna Odra” i Regalicą (od strony zachodniej), a ulicami Łużycką i Chrobrego (od strony wschodniej). Analiza istniejącego stanu wykazała, iż na odcinku od dolnej części rzeki Tywy do rejonu ulicy Targowej brak jest jednolitego i sprawnego systemu urządzeń ochrony przed powodzią. Istniejące wycinkowe wały o małych wysokościach nie spełniają swojego zadania w stosunku do potrzeb. Ponadto brakuje niezbędnych urządzeń odwadniających tereny chronione. Szczegółowy stan techniczny istniejących urządzeń i ich zakres przedstawia się następująco:

Odcinek 1 – rejon ujęcia wody dla m. Gryfina „Tywa” – do ul. Czechosłowackiej (rejon ujścia rzeki Tywy do Kanalu Zrzutowego); od km 0+000 do km 0+950.

Na odcinku tym w lipcu 1997 roku wybudowano w ramach akcji przeciwpowodziowej prowizoryczny wał ochronny, który należałoby obecnie rozbudować i podwyższyć.

Odcinek 2 – od ul. Czechosłowackiej tj. km 0+950 do km 1+750.

Na odcinku tym znajduje się stary wsteczny wał nad rzeką Tywą, który został podwyższony przy wykonywaniu Kanału Zrzutowego z Elektrowni „Dolna Odra”. W odległości 20 do 30 km od Kanału (równoległe do niego) istnieje droga pełniąca aktualnie funkcje wału przeciwpowodziowego. Jest one jednak za niska w stosunku do potrzeb. Dla właściwego zabezpieczenia terenu należałoby podwyższyć o około 0,5 – 0,8 m.

Odcinek 3 – od km 1+750 do km 2+640 tj. do rejonu Przystani Rybackiej, Wędkarskiej.

Na tym terenie znajduje się wał p. powodziowy oraz na odcinku 40 mb naturalne podwyższenie terenu. Dla właściwego zabezpieczenia terenu na omawianym odcinku należałoby podwyższyć wał i rozbudować jego korpus oraz zmodernizować urządzenia odwadniające.

Odcinek 4 – od km 2+640 do km 2+975 - rejon Przystani Rybackiej, Wędkarskiej.

Na odcinku tym występuje brak wałów ochronnych, Na odcinku 115 mb rolę wału spełnia droga gruntowa, za niska o 0,70 – 0,90 m w stosunku do potrzeb, natomiast na pozostałej długości brak jest w ogóle zabezpieczeń. Dla właściwego zabezpieczenia terenu należy wykonać drogę na całej długości odcinka, podwyższając koronę istniejącej drogi oraz zmodernizować urządzenia odwadniające.

Odcinek 5 – od km 2+975 do km 3+740 w rejonie stadionu sportowego.

Odcinek ten posiada wał, wymagający jednak modernizacji.

Odcinek 6 – od 3+740 do 4+210.

Na tym odcinku brak jest wałów ochronnych. Dla właściwego zabezpieczenia na odcinku 105 mb należy wykonać nowy wał, zaś na pozostałych 125 mb należy wykonać odcinek nabrzeża i podwyższenia istniejącego nabrzeża w rejonie lokalnej przystani rzecznej.

Odcinek 7 - od km 4+220 tj. rejon mostu Gryfino – Mescherin do km 5+060.

Odcinek ten również nie posiada wałów. Dla zabezpieczenia p. powodziowego należałoby wykonać wał nad brzegiem Regalicy. Remontu oraz podwyższenia wymagają także lokalne nabrzeża.

Większość zadań z zakresu realizacji ochrony przeciwpowodziowej leży w kompetencji Zachodniopomorskiego Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie, niemniej część prac takich jak remont i podwyższenie istniejącego nabrzeża czy podwyższenie terenu mogą być realizowane przez gminę. Brak wieloletniego programu finansowego po stronie ZZMiUW w Szczecinie oraz szeroki zasięg prowadzonej działalności powoduje, iż nie ma możliwości wpisania szczegółowych zadań z zakresu gospodarki przeciwpowodziowej do Programu Rewitalizacji Miasta, za realizację których nie będzie odpowiadać gmina. Zadania z zakresu zabezpieczenia przeciwpowodziowego realizowane przez gminę zostały uwzględnione w ramach realizacji przedsięwzięcia pn. „Zagospodarowanie kwartałów nadodrzańskich” w ramach zagospodarowania terenu.

Kierunki i Zadania

Kierunek	Ochrona przeciwpowodziowa
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • I odcinek - budowa nowego wału przeciwpowodziowego obejmująca: drogę przywałową , przepust wałowy z klapą samoczynną, stacje pomp odwadniających 'P-1", odbudowa głównego rowu „R-1", budowa mostu na Tywie, renowacja rzeki Tywy; • II odcinek - podwyższenie istniejącej lokalnej drogi, pas jezdny z płyt betonowych; • III odcinek - modernizacje i rozbudowę istniejącego wału, drogę przywałową, remont istniejącej betonowej śluzy wałowej, budowa stacji pomp odwadniającej „P-2”; • IV odcinek - Podwyższenie i przebudowa drogi lokalnej z jezdnią z płyt betonowych, przepust betonowy z klapą samoczynną i zastawką, budowa stacji pompy odwadniającej „P- 3” ze zbiornikiem wyrównawczym, odbudowa rowu „R-3”; • V odcinek - budowę nowego wału, renowację istniejącego, przepusty-śluzę wałowe z klapami samoczynnymi podwyższenie i przebudowa istniejących dróg lokalnych/ spełniających funkcję wałów ochronnych/, drogi przywałowe, budowa stacji pomp odwadniających; • VI odcinek - remont i podwyższenie istniejącego nabrzeża i budowa nowego odcinka, podwyższenie terenu; • VII odcinek - podwyższenie promenady przybrzeżnej, podwyższenie lokalnych nabrzeży – rejon bazy rybackiej i PEKUM.

2.1.2. System zaopatrzenia w wodę

Pod względem dostępności do sieci wodociągowej na terenach już zainwestowanych sytuacja w mieście Gryfinie przedstawia się stosunkowo dobrze. Głównym problemem jest budowa uzbrojenia technicznego dla nowo powstałych zespołów mieszkaniowych i obsługujących je centrów usługowych. Najpilniejszym zadaniem jest uzbrojenie w sieć wodociągowa, kanalizacyjną, energię oraz infrastrukturę drogową terenów Osiedla Północ (w rejonie ulic Pomorskiej, Mazowieckiej, Mazurskiej oraz Limanowskiego) oraz terenów położonych przy ulicach Jana Pawła II, Reymonta i Artyleryjskiej.

Kierunki i Zadania

Kierunek	System zaopatrzenia w wodę
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa sieci wodociągowej na terenach nowozainwestowanych i przeznaczonych pod inwestycje (Osiedle Północ, ulice Jana Pawła II, Reymonta, Artyleryjskiej, Asnyka i Krasińskiego); • sukcesywna wymiana sieci z azbestocementu; • sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci o wysokiej awaryjności; • modernizacja ujęć wody, przepompowni i publicznych studni głębinowych

2.2. Gospodarka ściekowa

Dzięki modernizacji i rozbudowie miejskiej oczyszczalni ścieków zrealizowanej w ciągu ostatnich lat problem właściwego oczyszczania nieczystości komunalnych został całkowicie rozwiązany. Dla prawidłowego funkcjonowania gospodarki ściekowej na terenie miasta nieodzowne jest jednak przeprowadzenie szeregu inwestycji na sieci. Celowe jest przeprowadzenie rozdziału kanalizacji deszczowej od sanitarnej oraz przebudowanie i renowacja odcinków kanalizacji sanitarnej i deszczowej w różnych rejonach miasta. Podobnie jak w przypadku sieci wodociągowej konieczna jest rozbudowa i budowa nowej sieci sanitarnej i deszczowej na terenach na których lokowane są nowe inwestycje tj.: dla Osiedla Północ, w rejonie ulic Jana Pawła II, Reymonta, Artyleryjskiej. Ponadto wybudowania kanalizacji sanitarnej wymagają tereny przy ulicach: Czechosłowackiej i Topolowej. Z kolei przy ulicach Grunwaldzkiej, Chrobrego i Słowiańskiej należałoby dokonać przebudowy kolektorów deszczowych, a w rejonie ulicy Łużyckiej i Armii Krajowej położyć nową kanalizację deszczową.

Kierunki i Zadania

Kierunek	Budowa sieci sanitarnej i deszczowej
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa sieci sanitarnej i deszczowej na terenach nowozainwestowanych i przeznaczonych pod inwestycje (Osiedle Północ, ulice Jana Pawła II, Reymonta, Artyleryjskie); • rozdzielanie sieci deszczowej od sanitarnej; • renowacja i przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej. Renowacja studni rewizyjnych. Modernizacja przepompowni ścieków. • renowacja i przebudowa kolektorów deszczowych, renowacja studni rewizyjnych.

2.3. Gospodarka odpadami

Ze względu na fakt, iż miejskie wysypisko śmieci leży poza granicami miasta, zadania w zakresie jego rozbudowy czy budowy ponadgminnego Zakładu Odzyskiwania i Unieszkodliwiania Odpadów, nie zostały ujęte w Programie Rewitalizacji Miasta Gryfina. Zadanie budowy nowej kwatery na miejskim wysypisku śmieci zostało jednak uwzględnione w ramach „Lokalnego Programu Rozwoju Gminy Gryfino 2007-2013”.

Przy analizie problemów związanych z gospodarką odpadami w ramach rewitalizacji wzięto pod uwagę zagadnienia dotyczące budowy systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Zgodnie z postulatami opracowanego na zlecenie gminy „Planu Gospodarki Odpadami Miasta i Gminy Gryfino na lata 2004-2015”, na terenie miasta powinny istnieć następujące systemy zbiórki:

- zmieszanych odpadów balastowych,
- odpadów surowcowych i opakowaniowych,
- odpadów ulegających biodegeneracji,
- odpadów niebezpiecznych,
- odpadów wielkogabarytowych.

Zbiórkę odpadów opakowaniowych i surowcowych na terenie miasta planuje się prowadzić w następujący sposób:

- zbiórka makulatury, szkła i tworzyw sztucznych w oparciu o kolorowe pojemniki o pojemności 1100 litrów oraz pojemniki o pojemności 1,5-3,5 m³ (zakłada się, że jeden pojemnik przeznaczony będzie do obsługi 150 mieszkańców);
- zbieranie szkła, tworzyw sztucznych i puszek aluminiowych, w systemie uzupełniającym, w oparciu o pojemniki o pojemności 1,5-3,5 m³ rozstawione w najbardziej uczęszczanych punktach miasta;
- zbieranie makulatury, szkła, tworzyw sztucznych i puszek aluminiowych, w systemie uzupełniającym, w placówkach oświatowych, w oparciu o czterodzielne pojemniki np. na 4 worki o pojemności 120 litrów każdy.

W przypadku odpadów niebezpiecznych znajdujących się w odpadach komunalnych system zbiórki tego rodzaju powinien mieć charakter ponadgminny i być nadzorowany i koordynowany przez związek gmin lub podmiot powołany przez niego. Technicznymi aspektami (okresową zbiórką, wywozem i unieszkodliwianiem) powinny zajmować się specjalistyczne firmy posiadające odpowiednie zezwolenia.

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych powinna odbywać się w oparciu o okresowy zbieranie oraz Punkty Gromadzenia Odpadów Nietypowych (PGON). Punkty takie byłyby przeznaczone dla tych mieszkańców gminy, którzy indywidualnie chcieliby pozbyć się odpadów wielkogabarytowych poza terminem wyznaczonych zbiórek. Prawidłowe funkcjonowanie takiego punktu wiązać się będzie z koniecznością zakupu odpowiednich urządzeń (np. rozdrabniarka).

Odrębnym zagadnieniem jest gospodarka odpadami zawierającymi azbest. Zagadnienia dotyczące stopniowej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie do spełnienia wymogów ochrony środowiska oraz stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych i norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej, zostały zawarte w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętym przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 maja 2002 roku. Na poziomie lokalnym Do zadań organu wykonawczego Gminy należy:

- wypełnienie przez właścicieli obiektów budowlanych "arkuszy oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania ..." i złożenia ich do właściwego urzędu. zględnianie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami,
- sporządzenie zbiorczego wykazu obiektów zawierających azbest w układzie trzech grup pilności jak w arkuszach ocen,
- przekazanie zebranych informacji wraz z arkuszami ocen do urzędu nadzoru budowlanego w powiecie.

Zgodnie ze zebranymi informacjami na terenie gminy zinwentaryzowano następujące ilości wyrobów zawierających azbest:

- Rury azbestowo-cementowe o łącznej długości 16.436 mb, w tym na terenie miasta Gryfina 7.405 mb
- Płyty faliste azbestowo-cementowe o łącznej powierzchni 162.895 m².

Kierunki i Zadania

Kierunek	Gospodarka odpadami
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • selektywna zbiórka odpadów ulegających biodegradacji; • zorganizowanie punktu skupu surowców wtórnych; • stworzenie Punktu Gromadzenia Surowców Problemowych; • zakup praso-kontenerów; • usuwanie azbestu z obiektów zlokalizowanych na terenie miasta; • edukacja ekologiczna.

2.4. Gazyfikacja, energetyka, informatyzacja, telekomunikacja

Istniejąca infrastruktura zaopatrzenia miasta w gaz jest zadowalająca. Wyjątek stanowią tereny nowozainwestowane, na których powinna nastąpić rozbudowa sieci gazowej. Zgodnie z istniejącym stanem prawnym rozbudowa sieci gazowej nie leży w kompetencjach gminy i jej realizacja uzależniona będzie od inicjatywy podmiotu zajmującego się przesyłem i dystrybucją paliw gazowych na terenie gminy Gryfino – tj. Zakład Gazowniczy w Szczecinie Oddział Wielkopolskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu.

Ze względu na bezpośrednią bliskość producenta energii tj. Elektrowni „Dolna Odra” sam dostęp do energii nie stanowi problemu i jest mocną stroną gminy. Stan techniczny linii i urządzeń elektrycznych jest zadowalający. Istnieje za to potrzeba rozbudowy oświetlenia ulicznego na nowozainwestowanych terenach oraz doprowadzenie do nich sieci energetycznej.

Istotnym problemem jest stan sieci ciepłowniczej, która ze względu na wyeksploatowanie wymaga na niektórych odcinkach modernizacji lub całkowitej wymiany. Modernizacja dotyczy w szczególności węzłów cieplnych w różnych częściach miasta, zaś wymiany wymaga kilka odcinków sieci, a w szczególności rurociąg przy ul Łużyckiej, który charakteryzuje się dużą awaryjnością, a co za tym idzie wymaga dużych nakładów na remonty.

Nowoczesne społeczeństwo lokalne potrzebuje dostępu do informacji. Podjęte działania koordynacji, łączenia, grupowania i przetwarzania informacji oraz tworzenia usług dostępnych elektronicznie obejmujących lokalną społeczność w możliwie szerokim wymiarze stopniowo będą przyczyniać się do wzrostu dynamiki zrównoważonego rozwoju miasta i gminy. Stosowanie nowoczesnych rozwiązań z zakresu informatyki i telekomunikacji umożliwi wdrażany „Projekt rozwiązań społeczeństwa informacyjnego – e-Gryfino”. Przyjęte w nim główne kierunki działań zostały oparte na założeniach i rozwiązaniach zawartych w dokumentach programowych związanych z realizacją koncepcji Społeczeństwa Informacyjnego. Nadrzędnym celem realizowanego projektu jest dostarczenie nowoczesnych usług w postaci cyfrowej dla mieszkańców, urzędów i instytucji oraz podmiotów gospodarczych w celu dalszego wzrostu atrakcyjności Gminy oraz dalszego wzrostu sprawności zarządzania.

Biorąc pod uwagę obecny stan informatyzacji poszczególnych sfer życia, w tym administracji, gospodarki, oświaty i kultury, realizacja strategii podzielona została na kilka etapów. Pierwszy etap obejmujący:

- kompleksowa informatyzacja Urzędu Miasta i Gminy,
- wdrożenie Zintegrowanego Systemu Informatycznego,
- utworzenie Lokalnego Operatora Społeczeństwa Informacyjnego (LOSI), integrującego informacje i usługi elektroniczne, koordynującego działania oraz inicjującego nowe inicjatywy i usługi,
- prowadzenie portalu „Wrota Gryfina”, centralnego systemu informacyjnego, udostępniającego treści w postaci cyfrowej i dostarczającego usług elektronicznych,

został już wdrożony. Do realizacji na terenie miasta Gryfina pozostały działania obejmujące:

- kompleksową informatyzację jednostek powiatowych;
- kompleksową informatyzację pozostałych jednostek gminnych;
- rozbudowę infrastruktury technicznej i sieci szerokopasmowych;
- edukację i szkolenia.

Odnosnie telekomunikacji należy stwierdzić, że sieć telekomunikacyjna w mieście jest dobrze rozwinięta i obsługiwana przez automatyczną centralę telefoniczną. Ponadto na jego terenie funkcjonują liczni operatorzy sieci bezprzewodowej telefonii komórkowej. Z tego też względu inwestycje w tym obszarze ograniczać się będą do rozbudowy sieci na nowo zainwestowanych terenach lub poszerzenia oferty indywidualnych operatorów sieci.

Kierunki i Zadania

Kierunek	Gazyfikacja
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa sieci gazowej na terenie miasta – podłączenie nowych odbiorców;
Kierunek	Energetyka
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja węzłów cieplnych; • wymiana awaryjnej oraz wyeksploatowanej sieci cieplnej;
Kierunek	Informatyzacja
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa infrastruktury technicznej i sieci szerokopasmowych; • kompleksowa informatyzacja pozostałych jednostek gminnych; • edukacja i szkolenia mieszkańców w zakresie aktywnego wykorzystania Internetu; • budowa i rozwój społeczeństwa informacyjnego w jednostkach powiatowych.
Kierunek	Telekomunikacja
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci telefonicznej

3. Infrastruktura komunikacyjna

Istniejący układ komunikacyjny w mieście w większości wypadków spełnia kryterium funkcjonalności. Wyjątek stanowi system dróg łącznikowych dla dojazdu do przejścia granicznego Gryfino-Mescherin: a w szczególności ulice Rapackiego i Słowiańska, który należałoby przebudować oraz wyłączyć z ruchu ulicę Piastów. Rozbudowy wymaga sieć drogowa na nowo zainwestowanych obszarach, atrakcyjnych pod względem lokalizacji infrastruktury przemysłowo-usługowej, rekreacyjnej i mieszkaniowej. Jeżeli chodzi o stan techniczny dróg to jest on zdecydowanie zły. Szereg ulic wymaga przebudowy nawierzchni i modernizacji oświetlenia.

Ważnym problemem jest intensywny ruch na drodze krajowej nr 31 przechodzącej przez środek miasta, co prowadzi do występowania okresowych utrudnień ruchu kołowego oraz stwarza zagrożenia dla pieszych. Ponadto jest źródłem powstawania zwiększonej ilości zanieczyszczeń w powietrzu oraz wzmacnia natężenie hałasu. Odczuwalną poprawę sytuacji przyniesie wybudowanie drogi ekspresowej S-3 relacji Szczecin - Gorzów Wlkp., która przejmie część ruchu kołowego z drogi krajowej nr 31. Jednakże dopiero budowa obwodnicy miejskiej rozwiąże wszystkie problemy w tym zakresie.

Kierunki i zadania

Kierunek	Modernizacja i rozbudowa układu komunikacji drogowej
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • budowa obwodnicy dla Miasta Gryfino; • przebudowa dojazdu do przejścia granicznego; • modernizacja i przebudowa ulic wraz z oświetleniem; • budowa nowych ulic i oświetlenia ulicznego; • wykonanie dróg dojazdowych z chodnikami do terenów usługowo-przemysłowych.
Kierunek	Komunikacja kolejowa
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • Uruchomienie linii szybkiego tramwaju/na bazie PKP/ do Szczecina.

4. Turystyka i kultura

Na terenie miasta Gryfino zachowało się kilkanaście obiektów zabytkowych, których historia oraz obecny stan techniczny został szczegółowo opisany w Rozdziale I. Jak wynika z przeprowadzonej analizy niektóre z nich zostały w ciągu ostatnich lat odnowione i wyremontowane, inne czekają na swoją kolej. Jako część europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz element oferty kulturalnej i turystycznej nieodzowna staje się renowacja wszystkich obiektów i zabezpieczenie ich od kradzieży i pożarów.

Ze względu na kulturotwórczą rolę w życiu społecznym miasta, na pierwszym miejscu postuluje się przeprowadzenie generalnego remontu i renowacji budynku obecnego „Gryfińskiego Domu Kultury” tzw. Pałacyku pod Lwami przy ul. Chrobrego 48 wraz z zagospodarowaniem jego otoczenia. W styczniu i lutym 2005 roku wyremontowano ze środków GDK pomieszczenie po strzelnicy i zaadaptowano ją na salę dla działań teatralnych oraz różnego rodzaju spotkań w ramach działalności Klubu Artystycznego POD LWAMI: spotkań poetyckich, wystawy, projekcji filmów (część klubowo-kawiarniana). Od lat GDK zajmuje się rozwijaniem artystycznych zainteresowań wśród dzieci i młodzieży, która uczestniczy w zajęciach następujących pracowni: plastycznej, teatralnej, tanecznej, turystycznej oraz dwóch chórów. Ponadto prężnie działa wspomniany już Klub Artystyczny będący najaktywniejszym czynnikiem kulturotwórczym na terenie miasta. Do Klubu należy głównie młodzież licealna oraz studenci i gimnazjaliści. Swoje prace młodzież klubowa miała okazję wielokrotnie publikować w lokalnej prasie, wydawanym przez siebie piśmie artystycznym „Pod Lwami” oraz w „Mowie Wiązanej”, która jest prezentacją najnowszej twórczości młodego pokolenia Gryfinian. W ramach Klubu działa także grupa recytatorów wielokrotnie nagradzanych w przeglądach rejonowych i wojewódzkich a także młodzież skupiona w grupie teatralnej młodszej i starszej jako TEATR UHURU. Wszystkie autorskie spektakle tego teatru każdego roku zdobywały główne nagrody w przeglądach rejonowych i wojewódzkich oraz na innych festiwalach teatrów amatorskich. Ze względu na zaangażowanie młodzieży oraz grupy animatorów działających w ramach struktury GDK ważne jest aby zapewnić im właściwe warunki działalności.

Na swoją kolej odnośnie renowacji i adaptacji czeka również Brama Bańska oraz mury miejskie. Tu najważniejszy problem stanowi zabezpieczenie murów przed niszczeniem oraz wypracowanie jednej koncepcji zagospodarowania i wykorzystania obiektów dla podniesienia atrakcyjności turystycznej miasta. Corocznie gmina ponosi nakłady inwestycyjne na prace zabezpieczające, istnieje jednak potrzeba kompleksowego rozwiązania problemu i stworzenia z istniejących fragmentów dawnych obwarowań miejskich turystycznego produktu marketingowego.

Innym ważnym elementem tożsamości miasta jest kościół pod wezwaniem **Narodzenia NMP** wraz z przylegającym Placem Barnima, usytuowany w centrum starego miasta. Zgodnie z oceną konserwatora zabytków kościół wymaga przeprowadzenia szeregu prac remontowych, a Plac Barnima kompleksowego uporządkowania i nowego zagospodarowania. Istniejąca obecnie na placu tymczasowa zabudowa gastronomiczna nie przystaje do charakteru istniejącej wokół zabudowy. Nieodzowna jest również modernizacja pozostałych obiektów o wartości historycznej zarówno będących własnością gminy (np. budynki dwóch bibliotek publicznych), jak również prywatnych budynków mieszkalnych czy obiektów gospodarczych lub przeznaczonych pod działalność gospodarczą.

Miasto posiada kilka obiektów rekreacyjnych, niemniej oprócz stosunkowo niedawno powstałego Centrum Wodnego „Laguna”, ich stan techniczny jest bardzo zły. Pomimo swojego nadrzecznego położenia miasto nie posiada ani nabrzeża do którego mogłyby przybijać mniejsze jednostki pływające, ani mariny, a istniejąca przystań żeglarska jest bardzo zaniedbana i wymaga sporych nakładów inwestycyjnych, aby mogła zacząć obsługiwać ruch turystyczny. Z punktu rozwoju turystyki, szczególne znaczenie odgrywa nabrzeże w rejonie przejścia granicznego Gryfino-Mescherin, które powinno stanowić wizytówkę miasta, a jest zniszczone i zaniedbane. W celu rewitalizacji tej części miasta konieczna jest obudowa nabrzeża po obu stronach mostu na Regalicy. Realizacja tego projektu pozwoli z jednej strony na stworzenie właściwego zabezpieczenia przeciwpowodziowego, a jednocześnie stworzy warunki do rozwoju turystyki i rekreacji wodnej. Jak już wcześniej było wspomniane projekt zagospodarowania kwartałów nadodrzańskich służyć ma bowiem nie tylko odtworzeniu układu dawnej zabudowy w tym obszarze miasta, ale przede wszystkim stworzeniu na nabrzeżu bulwaru spacerowego ze ścieżką rowerową oraz przystań do obsługi białej floty, przy której powstaną obiekty gastronomiczno-usługowe. Pozwoli to na poprawę wizerunku miasta od strony naszych niemieckich sąsiadów i będzie działać stymulująco na wzrost liczby turystów krajowych i zagranicznych.

Ponadto modernizacji wymagają takie obiekty rekreacyjne jak: strzelnica, przystań jachtowa (w tym budowa mariny) oraz plaża miejska wraz z muszlą koncertową tzw. „grzybkiem”. Istnieje także konieczność budowy na terenie miasta ścieżek rowerowych. Poważnym problemem jest również brak miejsc noclegowych. Istniejąca baza noclegowa OWIR-u, jest w bardzo złym stanie (zwłaszcza domki kempingowe) i praktycznie należałoby ją odtworzyć od nowa. W celu poprawy sytuacji gmina próbuje pozyskać inwestora, który zechciałby na tym terenie wybudować nowy obiekt o odpowiednim standardzie. Budowa hotelu planowana jest również przy Centrum Wodnym „Laguna”. Wzbogacenie usług Centrum o planowany do utworzenia ośrodek rehabilitacji i odnowy biologicznej wraz z hotelem pozwoliłoby obu obiektom na całoroczne funkcjonowanie.

Dla celów rekreacyjnych, a w szczególności dla mieszkańców miasta Gryfina duże znaczenie będzie miało wybudowanie hali widowiskowo-sportowej. Brak krytego obiektu tego typu nie pozwala na realizację szeregu imprez sportowych i rozrywkowych, zwłaszcza w okresach jesienno-zimowo-wiosennych. Przy obecnej liczbie mieszkańców posiadanie przez miasto Gryfino krytej hali wydaje się być w pełni uzasadnione i gwarantuje jej odpowiednie wykorzystanie. Planuje się, iż hala taka powstanie przy CW „Laguna”.

Kierunki i zadania

Kierunek	Renowacja Zabytków i Kultura
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • remont zespołu budynku Gryfińskiego Domu Kultury • renowacja kościoła pod wezwaniem Wniebowstąpienia NMP • termomodernizacja i odnowienie fasad historycznych budynków użyteczności publicznej • renowacja murów miejskich oraz Bramy Bańskiej wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych • renowacja i adaptacja budynku młyna oraz willi przy ulicy Grunwaldzkiej 7 dla potrzeb prowadzenia działalności gospodarczej, • rewitalizacja ciągów ulic na obszarze Starego Miasta wraz z renowacją i remont znajdujących się na nich zabytkowych kamienic • utworzenie Izby Pamięci na bazie istniejących obiektów gminnych w m. Gryfinie
Kierunek	Rekreacja i Turystyka
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkowanie i zagospodarowanie dla celów turystycznych nabrzeża w rejonie kwartałów nadodrzańskich; • zagospodarowanie Placu Barnima; • zagospodarowanie terenu oraz budowa strzelnicy przy ul. Słonecznej; • zagospodarowanie plaży gryfińskiej i „grzybka”; • budowa ścieżek rowerowych na terenie miasta; • budowa bazy noclegowej na terenie miasta m.in. poprzez rewaloryzacja bazy noclegowej OWiR-u i budowę hotelu przy CW LAGUNA; • rozbudowa obiektu CW LAGUNA poprzez: budowę hali widowiskowo-sportowej oraz ośrodka rehabilitacji i odnowy biologicznej; • promocja i zachęcanie do aktywnego stylu życia

5. Oświata i sport

Lata zaniedbań w zakresie infrastruktury edukacyjnej i sportowej powodują, że potrzeby w zakresie remontów i modernizacji tych obiektów są ogromne. Z uwagi na fakt, iż na terenie miasta, występuje koncentracja jednostek edukacyjnych (5 przedszkoli, 3 szkoły podstawowe, 1 gminne gimnazjum, 2 Zespoły Ponadgimnazjalnych oraz Zespół Szkół Specjalnych) potrzeba nakładów inwestycyjnych jest bardzo duża. Pomimo, że co roku władze samorządowe przeznaczają znaczącą część budżetu inwestycyjnego na remonty, nadal pozostaje dużo do zrobienia w tym zakresie np. dostosowanie wszystkich typów obiektów oświatowych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto wszystkie przedszkola wymagają termomodernizacji, a w niektórych przypadkach istnieje konieczność przeprowadzenia remontów oraz zagospodarowania terenów

m.in. utworzenia placów zabaw. Termomodernizacji potrzebuje również SP nr 1 oraz SP nr 2, która ponadto wymaga rozbudowy. Również obiekty szkolne będące w gestii starostwa takie tj. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2, wymaga ocieplenia i modernizacji urządzeń grzewczych, a także wymiany instalacji i posadzek. Dodatkowo występuje tu pilna potrzeba dostosowania obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz modernizacja funkcjonującego przy szkole internatu.

Poważnym wyzwaniem edukacyjnym jest jednak przede wszystkim liczebność Gimnazjum. Jako jedyna taka placówka na terenie gminy uczy się w niej w 55 oddziałach ponad 1200 uczniów. Takie nagromadzenie dorastającej młodzieży w jednym obiekcie musi rodzić problemy i patologie. Stąd pojawiają się propozycje rozgęszczenia placówki poprzez budowę nowego obiektu, lub adaptację istniejącego już obiektu. Problemem gimnazjum jest nie tylko liczba uczniów, ale również stan posiadanej infrastruktury sportowej, a właściwie jej brak. Dlatego ważnym postulatem dla miasta jest modernizacja urządzeń sportowych przy gimnazjum, dająca szansę na właściwy rozwój uczącej się tam młodzieży jak również właściwe zagospodarowania czasu pozalekcyjnego, np. podczas oczekiwania na autobus.

Jeżeli chodzi o infrastrukturę sportową to modernizacji i ponownego zagospodarowania wymaga główny stadion miejski przy ul. Sportowej 1. Ponadto istnieje konieczność budowa stancji wodnej przy Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym oraz budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 4, która jako jedyna nie posiada, żadnego zaplecza sportowego dla swoich uczniów.

Kierunki i zadania

Kierunek	Oświata
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • remont i termomodernizacja przedszkoli; • termomodernizacja SP nr 1; • rozbudowa u termomodernizacja SP nr 2; • modernizacja i adaptacja Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2; • utworzenie drugiego gimnazjum; • modernizacja obiektów oświatowych i innych obiektów użyteczności publicznej celem ich dostosowania dla potrzeb osób niepełnosprawnych.
Kierunek	Sport
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • budowa stancji wodnej przy Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym; • modernizacja stadionu sportowego przy ul. Sportowej 1; • budowa sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 4.

6. Pomoc społeczna

Głównym problemem w aspekcie realizacji pomocy społecznej na terenie miasta Gryfino jest pasywna postawa odbiorców pomocy i jego otoczenia. Stąd konieczność wykorzystania nowych instrumentów wsparcia osób i rodzin takich jak edukacja socjalna, rehabilitacja i pomoc w znalezieniu zatrudnienia. Zmiana formy pomocy społecznej jest konieczna, gdyż dotychczasowe działania, w znacznej części ograniczające się do świadczeń pieniężnych, nie są w stanie skutecznie rozwiązać problemów życiowych obywateli, którzy potrzebują bardziej aktywnych form wsparcia w okresie trudnych zmian gospodarczych, społecznych i cywilizacyjnych. W tym celu konieczne jest zmiana form działalności Ośrodka Pomocy Społecznej, który w sposób aktywny będzie wspierała osoby i rodziny budując wśród swych podopiecznych postawy współuczestnictwa w rozwiązywaniu problemów, samodzielnego kreowania swego losu i udziału w procesie decyzyjnym dotyczących ich spraw. W tym kontekście wsparcia i wzmocnienia wymagają również organizacje obywatelskie realizują swoje zadania statutowe w obszarze pomocy społecznej zgodnie z zasadą subsydiarności. Nowy sposób świadczenia usług społecznych wymaga modernizacji i odpowiedniej adaptacji istniejącej bazy lokalowej samorządowych jednostek społecznych oraz koordynacji działań wielu podmiotów. Jeżeli chodzi o ludzi bezdomnych lub szczególnie niezaradnych życiowo w ramach tworzenia „Programu Bezpieczna Gmina” przewidziano stworzenie miejsca czasowego ich pobytu oraz kontynuację akcji dożywiania szczególnie w okresach jesienno-zimowych.

Osobnym problemem jest udzielenie wsparcia dla osób niepełnosprawnych. Zgodnie z przyjętymi w ramach Programu Gminnej Polityki Społecznej, priorytetami główna pomoc nakierowana jest na dzieci i młodzież. Do szczegółowych działań przewidzianych do realizacji w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych należą:

- likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych,
- finansowanie dodatkowych rehabilitacji dzieci z zanikiem mięśni,
- dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych dla dzieci,
- finansowanie wkładów do pomp insulinowych dla dzieci,
- dofinansowanie doskonalenia zawodowego dla nauczycieli w zakresie tyflopedagogiki i surdopedagogiki
- tworzenie kolejnych oddziałów integracyjnych w przedszkolach;

Ponadto wśród propozycji zgłoszonych przez obywateli w ramach konsultacji społecznych znalazło się zadanie utworzenia hospicjum. Ze względu na czysto społeczny charakter działalności tego typu instytucji jego powstanie i funkcjonowanie powinno zostać zainicjowane przez organizację społeczną, z wykorzystaniem pewnych form wsparcia ze strony władz samorządowych.

Kierunki i zadania

Kierunek	Pomoc Społeczna
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja oraz rozbudowa Ośrodka Pomocy Społecznej; • remont i modernizacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie; • realizacja akcji dożywiania w miesiącach jesienno-zimowych osób ubogich oraz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i zagrożonych patologią; • działania wspierające na rzecz osób niepełnosprawnych.

7. Zdrowie

Szczególnie niestabilne warunki zewnętrzne spowodowane głównie nie dokończoną reformą opieki społecznej i zdrowotnej, wymuszają na samorządzie gminnym udzielenie szerszego wsparcia w zakresie zadań dotyczących ochrony zdrowia. Ponadto aktualne rozwiązania prawne pozwalają gminie część zadań realizować we współpracy z organizacjami pozarządowymi i w tym kierunku podejmowane będą odpowiednie działania. Punktem wyjścia dla stworzenia „Gminnego Programu Ochrony Zdrowia” była analiza celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia pod kątem ich spójności z bieżącymi problemami zdrowotnymi masowo dotykającymi społeczności gminnej.

Jednym z głównych postulatów jest poprawa stanu technicznego oraz jakości oferowanych usług medycznych istniejących zakładach opieki zdrowotnej oraz służb ratowniczych.

Ważnym wyzwaniem pozostaje również zwiększenie dostępności i usprawnienia podstawowej opieki zdrowotnej. Chodzi tu przede wszystkim o:

- zabezpieczenie opieki lekarskiej (a w szczególności ortopedycznej, stomatologicznej i logopedycznej) w szkołach i przedszkolach,
- usprawnienie wczesnej diagnostyki i zwiększenie efektywności leczenia nowotworów,
- upowszechnienie i zwiększenie dostępności do diagnostyki wzroku i słuchu;

Stałym postulatem jest aktywne przeciwdziałanie w zakresie edukacji zdrowotnej i promowania zdrowego trybu życia, a w szczególności zmniejszenie spożycia alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz palenia tytoniu.

W celu realizacji tych postulatów oprócz działań czysto edukacyjnych zaplanowane zostało szereg akcji o charakterze prewencyjnym, m.in.:

- częste kontrole punktów sprzedaży alkoholu,
- współpraca z Poradnią Odwykową,
- współpraca Straży Miejskiej z Policją i doposażenie obu jednostek w specjalistyczny sprzęt,
- zorganizowanie badań przesiewowych dotyczących choroby płuc,
- konsekwentne wprowadzanie zakazu palenia w miejscach publicznych,
- szersze zaangażowanie nauczycieli do działań zmierzających ograniczenia palenia papierosów wśród uczniów,
- wspieranie finansowe wybranych dziedzin sportu,
- utrzymanie obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego na pływalni,
- wspieranie imprez sportowych i rekreacyjnych o charakterze masowym,

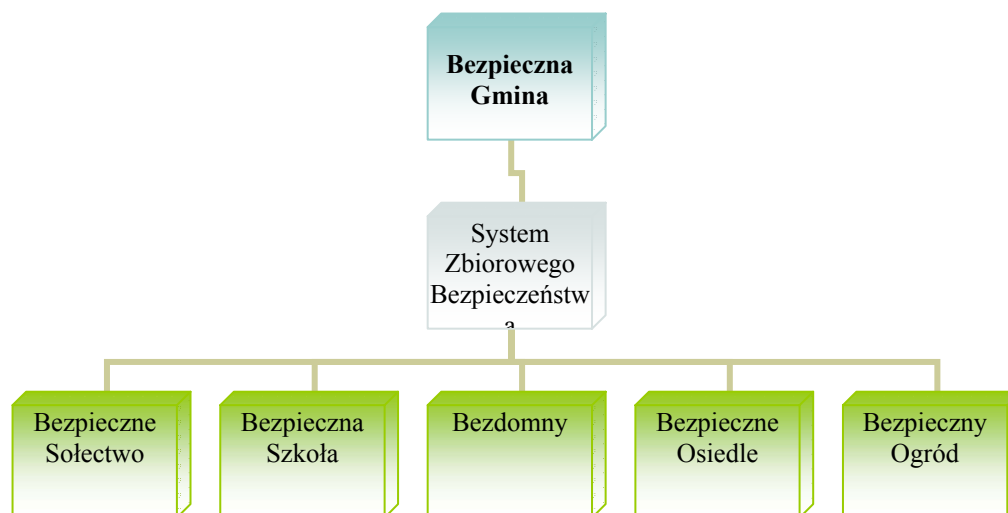
Kierunki i zadania

Kierunek	Ochrona zdrowia, profilaktyka
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> ● zwiększenie dostępności i usprawnienie podstawowej opieki zdrowotnej ● wsparcie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia: <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie funkcjonowania gabinetów lekarskich w szkołach, - zapewnienie opieki stomatologicznej, logopedycznej oraz ortopedycznej w szkołach, - organizacja badań mamograficznych, badań przesiewowych słuchu i jaskry ● podjęcie działań edukacyjno, prewencyjnych wpływających na: <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie i zmianę struktury spożycia alkoholu oraz zmniejszenie szkód zdrowotnych spowodowanych alkoholem; - ograniczenie używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód; - zmniejszenie rozpowszechnienia palenia tytoniu.

8. Bezpieczeństwo

Duże zagęszczenie ludności na niewielkim obszarze jakim jest Miasto Gryfino sprzyja anonimowości i skutkuje natężeniem czynników patologicznych. Analiza przestępczości na terenie miasta wykazuje na duży odsetek przestępstw w zakresie kradzieży i kradzieży z włamaniem. Często też są objawy wandalizmu w szczególności na terenach osiedli mieszkaniowych. Ponadto przygraniczne położenie miasta stwarza też większe natężenie przestępstw o charakterze międzynarodowym. W celu przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa życia i mienia obywateli, mienia państwowego i komunalnego oraz negatywnym zjawiskom społecznym godzącym w ład i porządek publiczny, powstał projekt pod nazwą „Bezpieczna Gmina” skupiający wokół siebie wszystkie służby publiczne oraz aktywizujących grupy obywatelskie takie jak: wspólnoty osiedlowe, członków ogrodów działkowych czy społecznych i gospodarczych organizacji pozarządowych.

**UPROSZCZONY SCHEMAT ORGANIZACYJNY
PROGRAMU „BEZPIECZNA GMINA”**

Jeżeli chodzi o obszar miejski to oprócz elementu dotyczącego bezpieczeństwa na terenie sołectwa pozostałe cztery komponenty bezpośrednio dotyczą miasta Gryfina. Analiza sytuacji na **terenach szkół miejskich** wykazała obecność następujących rodzajów zagrożeń :

- spożywanie napojów alkoholowych na terenie szkół lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie,
- handel i zażywanie środków odurzających,
- wymuszenia,
- włamania i kradzieże,
- dewastacje mienia przez uczniów,
- dewastacje mienia przez osoby z zewnątrz,
- palenie tytoniu,
- bójki wśród uczniów,
- pobicia przez osoby z zewnątrz.

W celu przeciwdziałanie tym zjawiskom nieodzowne staje się zapewnienie szybkiego reagowanie patroli Straży Miejskiej i Policji, sprawnego funkcjonowania systemu informacji o zagrożeniach występujących na terenie placówek oświatowych, zapewnienie bezpieczeństwa uczestnikom szkolnych imprez młodzieżowych, pomoc w bezpiecznym dotarciu do szkoły, prowadzenie akcji informacyjnych o zagrożeniach występujących podczas wypoczynku.

Rodzaje podstawowych zagrożeń występujących w miejscach przebywania osób **bezdolnych**:

- wyziębienie organizmu,
- pobicia,
- morderstwa,
- samobójstwa,
- odwodnienie organizmu.

Metody przeciwdziałania: szybkie i skuteczne reagowanie patroli na zagrożenia życia i zdrowia osób bezdomnych, gromadzenie informacji o miejscach przebywania osób bezdomnych i występujących tam zagrożeń, stała współpraca służb porządkowych z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej, organizowanie tymczasowego miejsca pobytu.

Zagrożenia występujące na terenach **ogrodów działkowych**:

- włamania do altanek,
- kradzieże,
- niszczenie mienia.

Planowane metody działania – organizowanie grup samopomocy sąsiedzkiej, wdrażanie skutecznych działań profilaktycznych, stałe monitorowanie zagrożeń przez Zarząd i działkowców, prowadzenie wspólnych patroli.

Bezpieczne osiedle – rodzaj występujących zagrożeń:

- ciężkie przestępstwa,
- pobicia,
- kradzieże,
- niszczenie mienia.
- niewłaściwe lub naganne zachowania.

Metody przeciwdziałania: skutecznego ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń, utrzymania porządku na osiedlu i zapewnienia przestrzegania norm prawnych, poprawy bezpieczeństwa pieszych, a także bezpieczeństwa w ruchu drogowym, stworzenia sprawnego systemu przepływu informacji pomiędzy organami wykonawczymi programu i mieszkańcami, uzyskania akceptacji i poparcia społecznego dla prowadzonych działań, prowadzenie stałej analizy zagrożeń przestępczością i patologiami społecznymi, współpraca podmiotów rządowych i pozarządowych z mieszkańcami osiedla, oddziaływanie na lokalne, osiedlowe organizacje, lokalny biznes oraz społeczność mieszkańców w celu włączenia ich do aktywnego uczestnictwa w poprawę bezpieczeństwa i porządku na osiedlu, propagowanie wśród społeczności osiedlowej określonych form zachowania się w sytuacjach zagrożenia, popularyzacja programu i pozyskiwanie jego sympatyków do współpracy.

Realizacja wszystkich tych programów i budowa jednolitego systemu bezpieczeństwa, wymaga wsparcia szeregu oddzielnych inwestycji w zakresie doposażenia i poprawy warunków funkcjonowania poszczególnych jednostek i służb publicznych zaangażowanych w projekt. Jeżeli chodzi o zakup sprzętu to najistotniejsze w chwili obecnej jest nabycie i instalacja urządzeń do monitoringu najbardziej newralgicznych punktów miasta, testery do wykrywania środków odurzających, nowe alkomaty, a także rowery dla Straży Miejskiej i Policji.

Kierunki i zadania

Kierunek	Bezpieczeństwo
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • termomodernizacja budynku Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie; • stworzenie Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego udzielającego wsparcia w sytuacjach kryzysowych; • budowa Systemu Zbiorowego Bezpieczeństwa w Mieście i Gminie; • poprawa bezpieczeństwa na drogach; • zorganizowanie i wyposażenie Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego

9. Gospodarka mieszkaniowa

Podstawowym problemem w dziedzinie gospodarki mieszkaniowej jest brak taniego budownictwa mieszkalnego oraz tzw. socjalnych zasobów mieszkaniowych. W tym zakresie niezbędne jest przeprowadzenie inwestycji gminnych w zakresie uzbrojenia terenów w podstawową infrastrukturę techniczną. Ponadto przy planowaniu nowego zagospodarowania terenów mieszkaniowych zarówno wielo- i jednorodzinnych, niezbędne jest wybudowanie obiektów usługowych, zdolnych zaspokoić podstawowe potrzeby społeczności lokalnych.

W zakresie już zainwestowanych terenów mieszkaniowych, głównym postulatem jest rozwiązanie problemu braku infrastruktury towarzyszącej, tj. komunikacyjnej (miejsca postojowe, garaże, chodniki, rozwiązania komunikacyjne dla potrzeb osób niepełnosprawnych), społecznej (plac zabaw, boiska, tereny zielone) oraz komercyjnej (obiekty handlowo-usługowe). Ponadto część budynków mieszkaniowych wymaga termomodernizacji oraz remontu lub wymiany podstawowych mediów technicznych.

Kierunki i zadania

Kierunek	Gospodarka
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • kontynuacja budownictwa komunalnego i spółdzielczego, • realizacja budownictwa socjalnego, • zagospodarowanie na cele społeczne terenów wokół budynków (budowa palców zabaw, boisk, nasadzenie zieleni), • budowa miejsc parkingowych i garaży, • modernizacja wewnątrzsiedlowego układu komunikacyjnego, • termomodernizacja budynków i odnowienie fasad, • modernizacja mediów w budynkach mieszkalnych.

10. Przedsiębiorczość

Mając na uwadze komercyjny charakter prowadzonej przez podmioty gospodarcze działalności i związane z tym ograniczenia prawne w zakresie udzielania pomocy publicznej, główny obszar działalności jednostek samorządowych w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorczości z konieczności musi być ograniczony. Najważniejsze możliwości gminy jako stymulatora rozwoju przedsiębiorczości to zwolnienia podatkowe, wsparcie funduszy pożyczkowych, uzbrojenie terenów pod działalność gospodarczą, wsparcie rozwoju zasobów ludzkich.

Obecnie do ważnych zadań z zakresu rewitalizacji będących w gestii inwestora prywatnego jest zagospodarowanie dwóch zabytkowych obiektów zlokalizowanych w centrum miasta. Jest to budynek dawnego młyna przy ul. Bolesława Krzywoustego 2 oraz willa przy ul. Grunwaldzkiej 7, które zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania oraz wskazaniem konserwatora zabytków, powinny zostać gruntownie odremontowane i zaadaptowane na jedną

z niniejszych rodzajów działalności: handlową, biurową, ochrony zdrowia, bytową, gastronomiczną, rzemieślniczą lub produkcyjną nie powodującą powstawania ścieków technologicznych oraz odpadów niebezpiecznych, a także nieskutkujących koniecznością utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

Z kolei w ramach prawidłowego funkcjonowania nowych części miasta, niezbędne jest uzbrojenie terenów i stworzenie dogodnych warunków do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości obsługującej zamieszkującą dany obszar ludzi.

Kierunki i zadania

Kierunek	Rozwój przedsiębiorczości
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja gminnego programu „Pomocy dla przedsiębiorców”, • utworzenie i funkcjonowanie Regionalnego Funduszu Pożyczkowego "Pomeranus", • utworzenie bazy terenowej (z zabezpieczeniem niezbędnej infrastruktury) pod budownictwo inwestycyjne - przemysłowo-usługowe na terenie miasta, • renowacja i adaptacja budynku młyna oraz willi przy ulicy Grunwaldzkiej 7 dla potrzeb prowadzenia nieuciążliwej dla środowiska działalności gospodarczej, • budowa budynków z przeznaczeniem pod działalność gospodarczą wraz z uzupełniającą funkcją usługową przy ul. Kościelnej renowacja i remont istniejących na terenie miasta zabytkowych kamienic • prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Doradczego w ramach projektu „Budowa sieci konsultacyjno - doradczej na bazie Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw”, • współpraca Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego z Urzędem Pracy, • utworzenie stałego zespołu współpracy z organizacjami skupiającymi przedsiębiorców

IV. Analiza SWOT

Przedstawiona poniżej analiza SWOT (*Strenghts –Weaknesses –Opportunities -Threats*, czyli: Siły –Słabości –Szanse –Zagrożenia) odnosi się do najważniejszych czynników dotyczących głównych wyzwań rozwojowych miasta Gryfino. Dokonanie analizy poprzez identyfikowanie mocnych i słabych stron miasta Gryfino oraz przeanalizowanie szans i zagrożeń wynikających z otoczenia pozwoli na sformułowanie celów.

1. Mocne i słabe strony rozwoju

1.1. Położenie, gospodarka przestrzenna i zagospodarowanie terenu

<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ położenie przy drodze krajowej nr 31, ○ korzystne położenie geograficzne –granica z Niemcami, ○ korzystne warunki środowiska naturalnego ○ atrakcyjne zasoby przyrodnicze, 	<ul style="list-style-type: none"> ○ niska świadomość mieszkańców w zakresie przestrzegania zasad ochrony środowiska naturalnego ○ słabe zintegrowanie przedsięwzięć na rzecz środowiska naturalnego z działalnością gospodarczą ○ duże nasilenie ruchu kołowego przez miasto powoduje znaczne zanieczyszczenie środowiska

1.2. Infrastruktura techniczna, i komunikacyjna

<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ korzystny istniejący układ komunikacyjny: droga krajowa nr 31, ○ dobrze rozwinięta sieć dróg, ○ dobrze rozwinięta komunikacja zbiorowa, ○ bliskość granicy ○ rozwój telefonii komórkowej ○ dobrze rozwinięta sieć telefoniczna ○ mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Gryfinie ○ zorganizowany system zbiórki i wywozu komunalnych odpadów ○ częściowa selektywna zbiórka odpadów ○ bardzo dobre warunki zasilania w energię elektryczną ○ bardzo dobrze oświetlenie układu drogowego ○ zainstalowana moc przekracza obecne zapotrzebowanie na energię elektryczną 	<ul style="list-style-type: none"> ○ droga nr 31 obciążona dużym ruchem tranzytowym ○ brak obwodnicy miasta Gryfino ○ brak miejsc postojowych oraz garaży ○ brak chodników dla pieszych na terenie zabudowanym ○ stan czystości wód powierzchniowych, ○ występujące zagrożenie powodziowe przez rzekę Odrę, ○ niezadawalający stan techniczny wałów przeciwpowodziowych, ○ część urządzeń energetycznych wymaga modernizacji, ○ większość zabudowań nie posiada nowoczesnych systemów dociepleń.

1.3. Gospodarka mieszkaniowa

<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ dysponowanie niezagospodarowanymi terenami inwestycyjnymi ○ wolne tereny pod budownictwo mieszkaniowe i inwestycje turystyczne ○ działalność lokalnego TBS 	<ul style="list-style-type: none"> ○ brak kompleksowego uzbrojenia terenów inwestycyjnych, ○ zbyt mała ilość mieszkań komunalnych i środków na remonty istniejących budynków,

1.4. Kultura, sport, turystyka

<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Centrum Wodne „LAGUNA” z basenem i częścią rekreacyjno-socjalną, ○ dobrze rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna, ○ cenne zabytki architektury ○ zasoby możliwe do wykorzystania dla turystki polsko-niemieckiej, ○ współpraca z niemieckimi miastami partnerskimi, ○ organizacja imprez kulturalnych, ○ istnienie klubów sportowych stowarzyszeń kulturalnych, ○ zaplecze i baza Gryfińskiego Domu Kultury. ○ pełna iluminacja ważniejszych budynków w tym obiektów zabytkowych 	<ul style="list-style-type: none"> ○ brak dobrej promocji obiektów zabytkowych, ○ niepełna informacja turystyczna oraz za mała oferta rekreacyjna dla turystów, ○ niedobór środków finansowych na inwestycje w zakresie kultury, sportu i turystyki.

1.5. Wykształcenie i edukacja, potencjał ludzki

<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ stosunkowo dobre wyposażenie w mechanizm infrastruktury społecznej (oświata, kultura, służba zdrowia) ○ wystarczająca istniejąca baza oświatowa i przedszkolna ○ Gminne Centrum Informacji- dostęp do internetu i baz danych związanych z poszukiwaniem pracy oraz możliwościami dokształcania i przekwalifikowywania się 	<ul style="list-style-type: none"> ○ brak sprawnego systemu edukacji pozaszkolnej, ○ brak typowych pracowni językowych w szkołach, ○ brak typowych przedmiotowych pracowni technicznych, ○ brak miejsc pracy dla ludzi młodych, wykształconych, szczególnie wśród absolwentów ○ słaba aktywność społeczna ○ niskie kwalifikacje mieszkańców,

1.6. Rozwój Gospodarczy

<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ duży potencjał ludzki w wieku produkcyjnym wymagający jednak odpowiedniego przygotowania i motywacji ○ atrakcyjnie gospodarczo położenie geograficzne – bliskość aglomeracji miasta Szczecina, i Berlina rynek pracy, rynek towarów i usług, zaplecze technologiczne, ○ dobre warunki dla potencjalnych inwestorów: wydzielone tereny pod działalność usługową, produkcyjną, turystyczną, 	<ul style="list-style-type: none"> ○ nierównomierne rozmieszczenie infrastruktury technicznej, ○ uzależnienie lokalnego rynku pracy od jednego przedsiębiorstwa ○ niedostateczne zabezpieczenie terenów przemysłowych przed skutkami powodzi

2. Szanse i zagrożenia rozwoju

2.1. Położenie, gospodarka przestrzenna i zagospodarowanie terenu

<i>SZANSE</i>	<i>ZAGROŻENIE</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ wzrost liczby turystów z zachodniej granicy ○ wzrost świadomości potrzeby współpracy ekologicznej ○ promocja potencjału i zasobów naturalnych ○ zagospodarowanie terenów nadodrzańskich ○ poprawa oferty inwestycyjnej (terenów budowlanych) ○ rozwój współpracy w ramach Euroregionu Pomerania 	<ul style="list-style-type: none"> ○ degradacja środowiska naturalnego ○ pogarszający się stan dróg i bezpieczeństwo ruchu kołowego ○ niska świadomość społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska naturalnego

2.2. Infrastruktura techniczna, i komunikacyjna

<i>SZANSE</i>	<i>ZAGROŻENIA</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ modernizacja drogi nr 31 wschodnia obwodnica Gryfina, ○ poprawa stanu infrastruktury technicznej, ○ kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych poza granicami miasta Gryfino, 	<ul style="list-style-type: none"> ○ dalsza degradacja istniejącej infrastruktury drogowej, ○ ubożenie społeczeństwa, ○ brak zainteresowania potencjalnych inwestorów, ○ zagrożenia powodziowe, ○ brak środków na finansowych na

<ul style="list-style-type: none"> ○ lepsze bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców, ○ rozbudowa i modernizacja gminnego wysypiska odpadów stałych, ○ pełny dostęp do Internetu oraz poprawa informacji o ofercie turystycznej, ○ wykorzystanie źródeł energii odnawialnej 	<p>modernizację systemu ciepłowniczego i termo modernizację budynków.</p>
---	--

2.3. Gospodarka mieszkaniowa

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ○ kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych i ich skuteczna promocja, ○ rozwój budownictwa mieszkaniowego w ramach Towarzystwa Budownictwa Społecznego, 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ubożenie społeczeństwa ○ brak efektywnego systemu pożyczkowo-kredytowego, drogie kredyty, trudny dostęp do kredytów preferencyjnych na rozwój budownictwa mieszkaniowego,

2.4. Kultura, sport, turystyka

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ○ wzmocnienie współpracy transgranicznej z Niemcami, ○ wykorzystanie zasobów historycznych miasta rozwój turystyki, ○ wzrost liczby turystów ○ budowa urządzeń infrastruktury sportowej, ○ poprawa sprawności fizycznej i zdrowotnej, ○ organizacja różnorodnych imprez o zasięgu międzynarodowym, ○ kontynuacja inwestycji Centrum Wodnego „LAGUNA”, ○ utworzenie biura turystycznego, ○ doposażenie w sprzęt rekreacyjny szkolnych obiektów sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ brak ogólnopolskiej koncepcji szkolenia sportowego dzieci i młodzieży, ○ brak infrastruktury sportowej przedłużającej sezon turystyczny, ○ słabe zainteresowanie i zaangażowanie się społeczeństwa ○ mała aktywność instytucji kultury, ○ słaba współpraca pomiędzy instytucjami kulturalnymi.

2.5. Wykształcenie i edukacja, potencjał ludzki

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ○ możliwość utworzenia gminnego centrum edukacji i przedsiębiorczości, ○ realizacja programów edukacyjnych o wysokim poziomie wiedzy, ○ poprawa funkcjonowania placówek oświatowych ○ Współpraca Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego z Urzędem Pracy, ○ poprawa sytuacji osób długotrwale bezrobotnych , młodzieży i kobiet na rynku pracy dzięki aktywnym formom wspierania rynku pracy ○ wzmocnienie polityki równych szans na rynku pracy oraz społeczeństwa informacyjnego ○ rozwój transgranicznych kontaktów oświatowych, naukowych i innych form współpracy w ramach Euroregionu Pomerania, 	<ul style="list-style-type: none"> ○ spadek ilości dzieci w wieku szkolnym, ○ brak sprawnego systemu aktywizacji osób bezrobotnych ○ migracja młodych, wykształconych ludzi do silniejszych regionów i krajów UE

2.6. Rozwój Gospodarczy

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ○ rozwój nowoczesnego budownictwa mieszkaniowego, ○ przemysłowy rozwój terenów przy ul. Fabrycznej ○ realizacja gminnego programu „Pomoc dla przedsiębiorców”, ○ utworzenie Regionalnego Funduszu Pożyczkowego „Pomeranus” ○ budowa budynków z przeznaczeniem pod działalność gospodarczą. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ubożenie społeczeństwa, ○ rosnące bezrobocie, brak sprawnego systemu aktywizacji osób bezrobotnych, ○ mała ilość inwestycji tworzących nowe miejsca pracy, ○ brak napływu kapitału, ○ brak efektywnego systemu pożyczkowo-kredytowego, drogie kredyty, trudny dostęp do kredytów preferencyjnych, ○ brak skuteczności w pozyskiwaniu środków z funduszy strukturalnych UE

V. Powiązania programu z dokumentami strategicznymi

1. Przesłanki wynikające z Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020.

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 ma na celu stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów. W szczególności oznacza to dążenie do: aktywizacji gospodarczej województwa z zachowaniem zasad zrównoważonego wzrostu ekonomicznego, z uwzględnieniem czynników ekologicznych i obecnych gospodarczych funkcji województwa (gospodarka morska, turystyka, transport, przemysł, rolnictwo), oraz lepsze wykorzystania endogenicznych zasobów i potencjałów będących podstawą do transformacji i budowania przewagi strategicznej regionu; poprawy dostępności ekonomicznej i komunikacyjnej regionu oraz rozbudowy jego infrastruktury technicznej i ekonomicznej; rozwoju nauki i budowania więzi strukturalnych między praktyką a nauką; aktywizacji obszarów wiejskich na rzecz ich wielofunkcyjnego rozwoju oraz wzrostu efektywności i konkurencyjności rolnictwa; wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości; wdrożenia regionalnej polityki równoważenia rynku pracy; działania na rzecz polepszenia warunków życia społeczności lokalnych w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, kultury, kultury fizycznej i polityki społecznej; podejmowania inicjatyw gospodarczych i społecznych na rzecz pełnej integracji województwa i wyrównania szans rozwoju poszczególnych jego obszarów; rozwoju współpracy międzyregionalnej, międzynarodowej i transgranicznej; wspierania rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego; wsparcia, rozwoju i aktywizacji MŚP; budowania tożsamości i marki regionu.

Strategia Rozwoju... uwzględniając różnorodność przyrodniczą i gospodarczą, preferencje i potencjał rozwoju poszczególnych gmin, województwo zachodniopomorskie dzieli na 6 wielkoprzestrzennych obszarów o jednorodnych cechach. W ramach tych obszarów wydzielono mniejsze jednostki – obszary funkcjonalne, którym przypisano określone funkcje.

Obszar Gminy Gryfino został zakwalifikowany w ramach obszarów wieloprzestrzennych do szczecińskiego obszaru metropolitalnego. Szczeciński obszar metropolitalny jest to obszar intensywnej urbanizacji. Centrum administracyjno-gospodarczo-kulturalne. Obszar węzłowy intensywnego rozwoju i przekształceń przestrzennych, do których należą (miasto Szczecin, Świnoujście, Stargard Szczeciński, Gryfino, Goleniów, Police). Strefa podmiejska intensywnego rozwoju, a w szczególności specjalistyczne rolnictwo w takich gminach jak:: Kołbaskowo, Dobra Szczecińska, Police, Stargard Szczeciński, Gryfino, Goleniów, jest również obszarem przekształceń przestrzennych z zachowaniem funkcji ochronnych.

2. Wytyczne wynikające z „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego”

Podstawowym zadaniem *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego* przyjętego przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwała nr XXXII/334/02 z dnia 26.06.2004r. jest określenie odniesień przestrzennych zawartych w „*Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015*” poprzez określenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego pozwalających na realizację tej strategii.

Województwo zachodniopomorskie ze względu na uwarunkowania naturalne charakteryzujące się pasmowym, równoległym do wybrzeża morskiego układem struktur geograficznych zostało w „*Planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego*” podzielone na sześć obszarów wieloprzestrzennych z określeniem preferencji rozwojowych. Obszary wieloprzestrzenne podzielone zostały z kolei na tzw. obszary funkcjonalne. Tak skonstruowana struktura funkcjonalno – przestrzenna „*Planu zagospodarowania przestrzennego...*” umieszcza miasto Gryfino w piątej strefie, strefie koncentracji procesów urbanizacyjnych – jako szczeciński obszar metropolitalny wielofunkcyjnego rozwoju. Dla Strefy V przewidziano jako funkcje główne: rozwój wielofunkcyjny z preferencją dla rozwoju gospodarki morskiej i funkcji przemysłowych, funkcje transportowe i turystyczne, usługi o znaczeniu ponadregionalnym. Funkcjami uzupełniającymi są – turystyka – agroturystyka, ochrona środowiska przyrodniczego, gospodarka leśna i rolnictwo.

Znaczny wpływ na rozwój obszaru ma funkcja ochrony środowiska przyrodniczego, która przewiduje na terenie Miasta i Gminy Gryfino utworzenie m.in., OCK Dolina Tywy (część) oraz OCK Ujście Odry (część). Natomiast w zakresie zamierzeń inwestycyjnych jest przewidziane: modernizacja i odbudowa wałów przeciwpowodziowych wzdłuż rzeki Odry, uporządkowanie gospodarki ściekowej, budowa gazociągu w ciągu Szczecin – Podjuchy- Gryfino ze stacją redukcyjno – pomiarową I° w miejscowościach Gryfino i Wełtyń, oraz w zakresie gospodarki drogowej i kolejowej, projektowana linia szybkiej kolei regionalnej obejmującej miejscowości Police – Szczecin, Gryfino – Szczecin, Stargard Szczeciński – Szczecin, Goleniów –Szczecin, która ma przebiegać po istniejącej linii kolejowej.

3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 miasto i gmina Gryfino zostały zakwalifikowane wraz z całym Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym do priorytetowej osi wsparcia: 7. Rozwój funkcji metropolitalnych.

Celem wsparcia pozostaje budowanie potencjału rozwojowego Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, jako jednego z najważniejszych czynników służących podnoszeniu rangi i konkurencyjności regionu na arenie krajowej i międzynarodowej. W związku z tym przewiduje się podjęcie działań prowadzących do wzrostu potencjału aglomeracji poprzez m.in. zwiększenie

krajowej i międzynarodowej dostępności komunikacyjnej oraz rewitalizację zdegradowanych przestrzeni miejskich.

Rewitalizacja i rozwój infrastruktury terenów zdegradowanych (poprzemysłowych i powojaskowych) ma sprzyjać powstawaniu atrakcyjnych stref inwestycyjnych., natomiast rewitalizacja terenów śródmiejskich - tworzeniu stref administracyjno-biznesowych lub gospodarczych. Zwiększenie dostępności terenów rekreacyjnych spowoduje powstanie interesującej oferty spędzania wolnego czasu: stref kulturalno-rozrywkowych i rekreacyjnych.

Rewitalizacji podlegać będzie historyczna zabudowa gospodarcza, przemysłowa, powojaskowa, poddane jej będą również zespoły historycznej zabudowy mieszkaniowej. **W ramach RPO WZ realizowane będą przedsięwzięcia wynikające z lokalnych programów rewitalizacji.**

4. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Gryfińskiego

W „*Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Gryfińskiego*” opracowanej w maju 2001 roku określono priorytety w poszczególnych obszarach życia społeczno-gospodarczego.

W gospodarce priorytetem jest stworzenie warunków dla potencjalnych inwestorów i aktywizacji gospodarczej obszarów wiejskich z wykorzystaniem potencjału gospodarczego i położenia.

W przestrzeni położenie Powiatu Gryfińskiego w Euroregionie wyznacza priorytet rozwoju przestrzennego polegający na rewitalizacji układów przestrzennych polskiego przygranicza z wykorzystaniem potencjału zasobów wodnych i zachowaniem walorów przyrodniczych.

W społeczności priorytetem jest poprawa funkcjonowania administracji samorządowej wszystkich szczebli i stworzenie warunków dla integracji społeczności lokalnej przy jednoczesnym działaniu na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców powiatu i wzrostu wykształcenia.

W ekologii priorytetem ekologicznym powiatu jest tworzenie warunków do zachowania, poprawy i wykorzystania walorów przyrodniczych min. poprzez stworzenie koncepcji racjonalnego zagospodarowania odpadów na szczeblu powiatu i poprawę gospodarki wodno – ściekowej oraz realizację sieci obszarów chronionych.

W infrastrukturze podstawowym celem jest budowa i modernizacja dróg połączona z tworzeniem i rozbudową przejść granicznych oraz poprawa sieci i jakości komunikacji publicznej.

W wyniku przeprowadzonego procesu syntezy kierunków rozwoju za najważniejsze cele uznano:

- wykorzystanie potencjału gospodarczego i położenia oraz stworzenie warunków dla potencjalnych inwestorów, sposób jego osiągnięcia widząc m.in. w stworzeniu warunków do rozwoju infrastruktury ze szczególnym uwzględnieniem rzeki Odry.
- podjęcie działań w kierunku podwyższenia poziomu oświaty i oferty edukacyjnej wraz z podjęciem działań w kierunku poprawy bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie patologii oraz stworzenia warunków do rozwoju infrastruktury sportowej, turystycznej i jej promocji.

„Strategia...” określiła również najważniejsze inwestycje w poszczególnych gminach powiatu Gryfińskiego, których przeprowadzenie jest niezbędne do jej realizacji.

W gminie Gryfino są to:

1. Przywrócenie funkcji transportowej i turystycznej Odry.
2. Uporządkowanie układu komunikacyjnego z uwzględnieniem terenów pod inwestycje gospodarcze.

5. Strategia rozwoju miasta i gminy Gryfino

„**Strategia rozwoju miasta i gminy Gryfino do roku 2015**” określa misję Miasta i Gminy Gryfino w następujący sposób: *„Wykorzystanie uwarunkowań przyrodniczo – geograficznych do dalszego efektywnego rozwoju gminy z zachowaniem istniejących walorów środowiskowych i kulturowych”*. W trakcie konsultacji społecznych wyodrębniono kilka kategorii celów pośrednich jakie miasto i gmina Gryfino muszą zrealizować by osiągnąć cel strategiczny. Jednakże ich wspólnym mianownikiem pozostaje założenie, iż rozwój gospodarczy i społeczny gminy musi odbywać się przy zachowaniu istniejących walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

Cele określone w „*Strategii rozwoju...*” są podporządkowane wizji zrównoważonego rozwoju, tj. jednoczesnego rozwoju gospodarczego, społecznego, ekologicznego i przestrzennego. Wśród wielu priorytetów wymienionych w „*Strategii rozwoju...*” na szczególną uwagę zasługują:

- **Rozwój gospodarczy:**
 - tworzenie nowych miejsc pracy, dalszy rozwój inwestycyjny gminy,
 - rozwój małej i średniej przedsiębiorczości,
 - rozwój turystyczny gminy,
- **Rozwój społeczny:**
 - integracja społeczności i wzmacnianie poczucia patriotyzmu lokalnego,
 - kreowanie samorządowej świadomości i samodzielności,
 - prowadzenie szeroko rozumianej działalności kulturalnej,
 - eliminacja barier architektonicznych,
 - włączenie organizacji pozarządowych do rozwiązywania problemów społecznych.
- **Rozwój ekologiczny:**
 - inspirowanie działań na rzecz poprawy warunków środowiska naturalnego,
 - ochrona dziedzictwa kulturowego.
- **Rozwój przestrzenny:**
 - rewitalizacja nabrzeża i brzegu Odry oraz zabudowa kwartałów staromiejskich,
 - powiązanie zagospodarowania obszarów po obu stronach granicy poprzez uruchomienie połączeń transgranicznych i wspólne planowanie przestrzenne,
 - zabezpieczenie przeciwpowodziowe nabrzeża i Bulwarów Nadodrzańskich.

W „*Strategii rozwoju ...*” celem strategicznym podporządkowane są cele operacyjne, a tym z kolei cele szczegółowe. Do najważniejszych można zaliczyć m.in.:

- rewitalizację dawnych funkcji i układu miasta oraz ich ochrona wraz z koniecznym rozwojem funkcjonalno-przestrzennym całego miasta (a w tym: rewitalizacja nabrzeża i brzegu Odry - zwrócenie miasta ku rzece, rekonstrukcja kwartałów staromiejskich, kształtowanie sprawnego systemu dróg Starego Miasta, modernizacja istniejącej zabudowy śródmiejskiej w kierunku grupowania funkcji usługowej, handlowej i turystycznej, budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych, wzrost podaży ter-nów pod budownictwo mieszkaniowe i inwestycje na obrzeżach miasta, doskonalenie transgranicznych powiązań przestrzennych i komunikacyjnych
- wzrost dostępności oświaty, wychowania i opieki medycznej i tworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich (a w tym: dostosowanie bazy oświatowej i kulturalnej, organizacja czasu wolnego młodzieży, doskonalenie opieki medycznej i ochrony zdrowia)

Wszystkie te cele szczegółowe formułujące konkretne zadania, które jednocześnie dotyczą obszaru miasta administracyjnego miasta Gryfino i wpisują się w przyjętą koncepcję rewitalizacji obszaru miasta, znalazły swoje odzwierciedlenie w zadaniach formułowanych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Gryfina na lata 2005-2006 i 2007-2013”.

Przyjęty Uchwałą Nr XXX/419/05 Rady Miejskiej w Gryfinie z dnia 27 stycznia 2005r. **„Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Gryfino na lata 2005-2006”** opisuje najważniejsze zadania inwestycyjne, których realizacja jest oparta w głównej mierze o współudział finansowy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Część z tych zadań pokrywa się z priorytetami ujętymi w ramach *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Gryfina na lata 2005-2006 i 2007-2013”*.

Ponadto w skład *„Planu Rozwoju Lokalnego...”* wchodzi zadania ściśle powiązanych z *„Programem Rewitalizacji...”* aczkolwiek mieszczące się poza terenem administracyjnym miasta Gryfino. Do tego rodzaju zadań należy zaliczyć przede wszystkim:

- budowa zakładu segregacji odpadów wraz z rozbudową składowiska odpadów stałych w Gminie Gryfino.
- utworzenie Gryfińskiego Parku Przemysłowego.

6. Gminny Program Ochrony Środowiska

„Program Ochrony Środowiska Miasta i Gminy Gryfino” opracowany w kwietniu 2004r. wyodrębnia następujące obszary strategiczne, których realizacja ma prowadzić do zrównoważonego rozwoju gminy:

- o Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych
 - Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych
 - Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji
 - Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
- o Ochrona wód
 - Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią
 - Zarządzanie zasobami wodnymi;

- Racjonalizacja zużycia wody;
- Ochrona wód;
- Ochrona przeciwpowodziowa i retencja wodna.
- Ochrona powietrza
 - Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcja emisji pyłów i gazów cieplarnianych niszczących warstwę ozonową
 - Ograniczenie emisji do powietrza w energetyce i przemyśle;
 - Ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa;
 - Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.
- Ochrona przed hałasem
 - Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku
 - Ochrona przed hałasem komunikacyjnym;
 - Ochrona przed hałasem przemysłowym.
- Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym
 - Ochrona mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym
 - Preferowanie mało konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego.
- Ochrona powierzchni ziemi
 - Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją
 - Gleby użytkowane rolniczo;
 - Zasoby kopalin.
- Gospodarka odpadami
 - Realizacja Planu Gospodarki Odpadami dla miasta i gminy Gryfino.
- Zasoby przyrodnicze
 - Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności, w tym wzrost lesistości gminy
 - Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych;
 - Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym;
 - Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt;
 - Ochrona lasów;
 - Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody.
- Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie ochrony środowiska
 - Zacieśnienie współpracy między gminą a nadleśnictwem
 - Pisemna wymiana i obieg informacji pomiędzy gminą a nadleśnictwem;
 - Wzajemna współpraca podczas opiniowania planów, programów oraz innych przedsięwzięć strategicznych;
 - Inwentaryzacja i delimitacja granicy polno-leśnej;
 - Współpraca ze strażą Leśną w celu likwidacji dzikich wysypisk śmieci.
 - Wykorzystanie aktywności organizacji pozarządowych
 - Udział Związku Harcerstwa Polskiego, Ligi Ochrony Przyrody i lokalnych klubów ekologicznych w promocji i organizacji akcji ekologicznych.
 - Intensyfikacja współpracy międzygminnej
 - Dążenie do osiągnięcia wspólnej polityki środowiskowej z sąsiednimi gminami;
 - Nawiązanie współpracy z Oddziałem Zakładu Gazownictwa w Szczecinie na mocy porozumienia z innymi ościennymi gminami, w celu wdrożenia gazyfikacji gminy i innych gmin, co pozwoli na lepszą koordynację przedsięwzięcia.
- „Gorące punkty” i przeciwdziałanie poważnym awariom

- Kontrola zakładów produkcyjnych i podmiotów gospodarczych, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w celu zapewnienia prawidłowej i zgodnej z przepisami działalności;
- Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz hałasu;
- Zmniejszenie emisji substancji odorowych do powietrza związanych z działalnością przetwórczą oraz funkcjonowaniem obiektów komunalnych;
- Ograniczenie odprowadzania zanieczyszczeń ze źródeł punktowych do rzek i jezior;
- Zwiększenie bezpieczeństwa w zakresie przewozów substancji niebezpiecznych poprzez współpracę w koordynowanych działaniach kontrolnych przewozów i stanu technicznego pojazdów oraz wytyczenia i organizacji tras przewozu tych substancji.

7. Gminny plan gospodarki odpadami

Sporządzony w kwietniu 2004r. „**Plan gospodarki odpadami miasta i gminy Gryfino na lata 2004-2015**” zakłada, iż funkcjonujący na terenie gminy system gospodarki odpadami powinien ulec przebudowie. Służyć temu ma realizacja następujących celów strategicznych oraz przedsięwzięć dot. gospodarki odpadami dla miasta i gminy Gryfino:

- Zapobieganie powstawaniu odpadów:
 - opracowanie zasad funkcjonowania oraz stworzenie systemu gospodarki odpadami umożliwiającego realizację przyjętych założeń;
 - prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej na temat zasad i efektów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w gminie oraz możliwości ograniczania ilości powstających w gospodarstwach domowych odpadów;
 - promowanie wśród podmiotów gospodarczych zastosowania technologii małoodpadowych oraz wprowadzenie instrumentów prawno-finansowych zachęcających do podejmowania tego typu działań;
 - ewidencjonowanie odpadów oraz bieżący nadzór nad przestrzeganiem zezwoleń dotyczących wytwarzania i unieszkodliwiania odpadów;
- Selektywna zbiórka odpadów:
 - rozbudowa i modernizacja systemu zbiórki odpadów zmieszanych;
 - rozbudowa i modernizacja istniejącego systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych i surowcowych;
 - organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
 - organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych;
 - organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych;
 - organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów budowlanych;
- Odzysk i recykling powstających odpadów ze wskazaniem na recykling materiałowy i organiczny:
 - właściwe zagospodarowanie selektywnie zebranych odpadów;
- Unieszkodliwianie odpadów, których nie udało się poddać odzyskowi i recyklingowi:
 - właściwe unieszkodliwianie odpadów nie nadających się do dalszego zagospodarowania;

- Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych w instalacjach specjalistycznych:
 - przekazywanie zebranych na terenie gminy odpadów niebezpiecznych do specjalistycznych jednostek zajmujących się ich unieszkodliwianiem;
- Minimalizacja ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwienia na składowiskach ze szczególnym uwzględnieniem odpadów biodegradowalnych:
 - prowadzenie działań skłaniających do ograniczania wytwarzania odpadów;
 - organizacja selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy;
 - wyłączenie z masy odpadowej poszczególnych frakcji odpadów zgodnie ze wskazanymi limitami odzysku;
 - zwiększenie stopnia wykorzystania odpadów;
- Podnoszenie świadomości ekologicznej – edukacja ekologiczna.
 - prowadzenie edukacji wśród osób odpowiedzialnych za planowanie i realizację gospodarki odpadami na terenie gminy;
 - prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej wśród mieszkańców i kształtowanie postaw „przyjaznych dla środowiska”.

8. Gminny program restrukturyzacja osobowego transportu zbiorowego

Opracowany w kwietniu 2000r. przez działający przez powołany przez Burmistrza Gryfina Zespół ds. transportu zbiorowego dokument pn. **„Restrukturyzacja osobowego transportu zbiorowego w gminie Gryfino”** zawiera propozycje rozwiązań problemów w zakresie komunikacji z jakimi borykają się mieszkańcy gminy Gryfino. Postuluje się w nim dostosowanie do zmieniających się potrzeb mieszkańców gminy wszystkich rodzajów transportu od transportu kolejowego począwszy, poprzez autobusowy (nowe trasy linii miejskich, zmiana kursów linii pośpiesznych i dalekobieżnych, linie sezonowe, linie minibusowi, aż po transport wodny-śródlądowy.

Zespół na podstawie dokonanych analiz określił warunki niezbędne do poprawy warunków przewozów mieszkańców:

- dążenie do zapewnienia opłatom funkcji przychodowej,
- utrzymania niezbędnego poziomu dotacji, wynikającego z rozbudowanego systemu ulg i bezpłatnych przejazdów,
- stopniowe podwyższanie standardów jakościowych, poprzez zwiększenie
 - dostępności usług (krótkie dojścia do przystanków, mała przesiadkowość, duża częstotliwość ruchu)
 - niezawodność usług (punktualność, brak przerw),
 - płynność ruchu,
 - bezpieczeństwa (dostępność miejsc siedzących).

9. Gminna strategia mieszkaniowa

„**Strategia mieszkaniowa gminy Gryfino**” przyjęta uchwałą nr XXXV/376/97 z dnia 11 września 1997r. określa kierunki rozwoju polityki mieszkaniowej w gminie, a w szczególności gospodarki i zarządzania zasobami mieszkaniowymi gminy, w tym:

- prywatyzację zasobu mieszkaniowego,
- politykę czynszową zarząd zasobem mieszkaniowym gminy,
- poprawę stanu technicznego istniejących zasobów mieszkaniowych,
- pozyskiwanie lokali mieszkalnych,
- postępowanie w przypadku zaległości w opłatach czynszowych,

Ponadto *dokument ten* określa zasadnicze zadania związane z finansowaniem gospodarki mieszkaniowej oraz rozwoju mieszkalnictwa w gminie, jak również określa tereny pod budownictwo mieszkaniowe w gminie.

Zapisy w „*Strategii...*” w sposób jednoznaczny identyfikują metody realizacji celu strategicznego jakim jest poprawy sytuacji mieszkaniowej w gminie poprzez rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Cele te zgodnie ze „*Strategią ...*” realizować należy poprzez:

- czynszowe budownictwo komunalne ze środków własnych
- wsparcie budownictwa spółdzielczego (udostępnienie gruntów pod budownictwo, dotacje do uzbrojenia osiedlowego, finansowanie uzbrojenia ogólnomiejskiego obsługującego również tereny spółdzielni, pomoc gminy spółdzielniom przy realizacji wyroków eksmisyjnych)
- wsparcie budowania mieszkań przez inwestorów prywatnych (przygotowanie terenów pod budownictwo jednorodzinne, uproszczenie procedur związanych ze zbywaniem działek, okresowe zwolnienia z podatku od nieruchomości, rozkładanie na raty opłaty adiacenckiej)
- wsparcie TBS (przekazanie zasobu mieszkaniowego w zarząd, a w części na własność, oferowanie gruntu pod budownictwo, dotacje celowe).

W oparciu o wytyczne zawarte w „*Strategii mieszkaniowej gminy Gryfino*” przyjęto Uchwałą Rady Miejskiej w Gryfinie nr XXV/345/04 z dnia 9 września 2004r. „**Program rozwoju budownictwa komunalnego i socjalnego w Gminie Gryfino**”. W programie tym za główne cele zostały uznane:

- wykorzystanie istniejących zasobów mieszkaniowych gminy,
- budowę budynków mieszkalnych z lokalami socjalnymi i zamiennymi,
- partycypację w kosztach budowy na wynajem przez Gryfińskie TBS Sp. z o.o.
- przebudowę budynków i pomieszczeń niemieszkalnych na cele mieszkaniowe,
- przejęcie na własność lokali mieszkalnych z innych zasobów położonych na terenie gminy, w celu przeznaczenia ich do odpłatnego wynajmowania,
- przejęcie na własność od innych właścicieli budynków niemieszkalnych w celu ich przebudowy na lokale mieszkalne.

10. Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych

„Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta i gminy Gryfino na lata 2004-2008” przyjęty Uchwałą nr XXVII/368/04 przez Radę Miejską w Gryfinie w dniu 28 października 2004r. objęła swoim zakresem przede wszystkim zadania dotyczące: ochrony zdrowia, profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii oraz pomocy społecznej i polityki prorodzinnej.

W ramach „Gminnego Programu Ochrony Zdrowia” do roku 2008 przyjęto za priorytetowe następujące cele operacyjne:

- zwiększenie aktywności fizycznej ludności, którego realizacja ma przynieść:
 - wybudowanie bezpiecznych placów zabaw dla dzieci, na terenie miasta oraz we wszystkich sołectwach,
 - stworzenie wszystkim szkołom optymalnych warunków do organizowania zajęć w zakresie wychowania fizycznego (budowa boisk przyszkolnych wraz z bieżniami oraz sal gimnastycznych),
 - budowa i modernizacja boisk wiejskich,
 - budowa ścieżek rowerowych (Gryfino-Wełtyń oraz wzdłuż ul. Łużyckiej).
- poprawa stanu sanitarnego terenu gminy , którego realizacja ma przynieść:
 - realizacja Gminnego Programu Ochrony Środowiska,
 - zagospodarowanie stawu przy ul. Bol. Chrobrego 48,
 - modernizacja węzłów sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych,
 - budowa i modernizacja toalet publicznych w mieście,
- zmniejszenie częstotliwości wypadków, szczególnie drogowych, którego realizacja ma przynieść:
 - poprawę jakości dróg (budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic Piastów i Chrobrego, zakup fotoradaru dla Straży Miejskiej),
 - stworzenie programu w zakresie wychowania komunikacyjnego adresowanego do dzieci i młodzieży szkolnej (kontynuacja programu Bezpieczna Droga do szkoły, upowszechnienie i edukacja w zakresie skutecznego systemu pierwszej pomocy).
- zwiększenie sprawności i skuteczności pomocy doraźnej w nagłym zagrożeniu życia, którego realizacja ma przynieść:
 - uwzględnienie w planach remontu obiektów sportowych należących do Gimnazjum Ładowiska dla śmigłowca ratowniczego,
 - opracowanie programu edukacji w zakresie udzielania pierwszej pomocy (przeszkolenie całej kadry oświatowej, wdrożenie systemu szkoleń każdego rocznika uczniów II klasy gimnazjum).
- zwiększenie dostępności i usprawnienie podstawowej opieki zdrowotnej, której realizacja ma przynieść:
 - zapewnienie opieki stomatologicznej w szkołach wiejskich,
 - organizacja badań mammograficznych w gminie.

- stwarzanie warunków umożliwiającym osobom niepełnosprawnym włączenie się lub powrót do czynnego życia, którego realizacja ma przynieść:
 - dostosowanie jednej szkoły i jednego przedszkola do warunków placówki dostępnej dla osób niepełnosprawnych,
 - wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych w Ośrodku Pomocy Społecznej.

„*Gminny Program Profilaktyki*” przewiduje skoncentrowanie się na zagrożeniach związanych z patologiami społecznymi, takimi jak alkoholizm i narkomania oraz przemoc domowa. Realizatorem programu ma być wzmocniony Punkt Informacyjno-Konsultacyjny powiązany z Gminną Komisją Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz ściśle współpracujący w zakresie terapii i leczenia z Poradnią Odwykową, grupami terapeutycznymi oraz grupami samopomocowymi.

„*Gminny Program Polityki Społecznej*” za najważniejsze zadania w obszarze pomocy społecznej uważa: utworzenie infrastruktury pomocy społecznej na terenie gminy, budowa zintegrowanego systemu informacji, zintegrowanie służb społecznych, budowa lokalnych środowiskowych systemów wsparcia dla rodzin zagrożonych. „*Program*” ten przewiduje również realizację szeregu zadań szczegółowych m.in. utworzenie schroniska lub noclegowni dla bezdomnych, realizację usług transportowych dla niepełnosprawnych, uruchomienie telefonu zaufania, utworzenie warunków do działania wolontariatu w zakresie pomocy społecznej, zapewnienie posiłków osobom niezaradnym życiowo, utworzenie Gminnego Klubu Integracji Społecznej, realizacja programu „razem wobec problemu bezdomności”, realizacja programu „Ośrodki wsparcia w lokalnej społeczności”.

VI. Założenia programu rewitalizacji Miasta Gryfino

1. Identyfikacja granic obszaru programu rewitalizacji

Program rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem całe miasto Gryfino. Podjęcie decyzji o objęciu programem obszaru całego miasta zostało poprzedzone dogłębną analizą największych problemów z jakimi borykają się jego poszczególne części składowe. Wygenerowany na jej podstawie obraz ukazuje jednolitą strukturę mapy problemowej dla miasta Gryfina. Osiągnięcie pożądanego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego jest możliwe tylko poprzez podjęcie jednocześnie wielu działań na obszarze całego miasta. Za przyjęciem tego rozwiązania przemawia również stosunkowo niewielka skala działań, które pomimo to mają „globalny” charakter - miasto liczy blisko 22 tys. mieszkańców i zajmuje obszar o pow. 958 ha.

2. Cele programu i zakres projektów

Podstawowym celem „Lokalnego Programu rewitalizacji dla miasta Gryfino na lata 2007-2013 jest ożywienie gospodarcze i społeczne miasta, a także zwiększenie jego potencjału turystycznego i kulturalnego, w tym nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno-gospodarczych.

W związku z faktem, iż Program Rewitalizacji w mieście Gryfino wymaga kompleksowego ujęcia wielu różnorodnych dziedzin gospodarki do podstawowego zakresu wyznaczono następujące sfery: gospodarkę przestrzenną i zagospodarowanie terenu, infrastrukturę techniczną, sferę ekonomiczno-społeczną, oświatę oraz ekologię.

Zadania projektów rewitalizacji

Zadaniem wytypowanych projektów jest:

- odbudowa zniszczonego obszaru miasta (tzw. kwartałów nadodrzańskich) i nadanie im funkcji usługowo-mieszkaniowych oraz rekreacyjno-turystycznych,
- przywrócenie najstarszej części Gryfina funkcji centrum życia społecznego miasta
- rewitalizacja zurbanizowanych terenów o wysokim stopniu intensywności zabudowy wielorodzinnej
- remont i przebudowa instytucji kulturalno-oświatowych zdolnych stymulować rozwój życia społecznego miasta, przyczyniających się również do ograniczania zjawisk patologii społecznych
- restrukturyzacja obiektów i terenów przemysłowych, poprzez zmianę ich dotychczasowych funkcji na usługowe, społeczne, edukacyjne, zdrowotne, rekreacyjne i turystyczne
- zachęcenie lokalnej społeczności do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej generujących miejsca pracy
- remont i budowa infrastruktury technicznej niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej nieuciążliwej dla środowiska,
- ochrona stanu środowiska naturalnego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.

3. Realizacja zadań priorytetowych programu rewitalizacji w latach 2007-2013

Gmina Gryfino za priorytetowe projekty w ramach programu rewitalizacji uznała:

1. Odtworzenie kwartałów nadodrzańskich podzielonego na trzy etapy:

Etap I (2007-2009): zagospodarowanie nabrzeża na docinku od ul. Piastów do ul. Bałtyckiej

- a) zabezpieczenia przeciwpowodziowe
- b) stworzenie infrastruktury wodnej do obsługi jachtów
- c) zagospodarowanie turystyczne bulwaru nadrzecznego

Etap II (2007-2010): zagospodarowanie nabrzeża na docinku od 1 Maja do ul. Piastów

- a) zabezpieczenia przeciwpowodziowe
- b) stworzenie infrastruktury wodnej do obsługi białej floty
- c) zagospodarowanie turystyczne bulwaru nadrzecznego

Etap III (2009-2011): zagospodarowanie nabrzeża na docinku od ul. Bałtyckiej do ul. Sportowej

- a) zabezpieczenia przeciwpowodziowe
- b) budowa przystani jachtowej
- c) zagospodarowanie turystyczne bulwaru nadrzecznego

Ponadto w latach 2011-2013 przewidziano na powyższych odcinkach realizację następujących prac:

- a) uzbrojenie kwartałów nadodrzańskich dla potrzeb rozwoju usług oraz budownictwa mieszkaniowego
- b) budowa budynków mieszkalnych z powierzchniami przeznaczonymi na działalność usługową oraz zapleczem parkingowym

2. Remont zespołu budynków **Gryfińskiego** Domu Kultury przy ul. B. Chrobrego 48 oraz uporządkowanie i zagospodarowanie otaczającego go parku.

Realizacja tych dwóch projektów będzie w sposób znaczący angażować środki budżetu gminy przeznaczone na przedsięwzięcia inwestycyjne wykraczające poza tzw. zadania ciągłe. Średniorocznie nakłady na przedsięwzięcia inwestycyjne sięgają rzędu 10 milionów złotych. Harmonogram realizacji zadań zawarty w Rozdziale III został oparty na założeniu, że część inwestycji otrzyma dofinansowanie ze środków pozabudżetowych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Ponadto część z projektów będzie realizowana przez podmioty działające na terenie miasta, a pozostające poza strukturami gminnymi np. samorząd szczebla powiatowego i wojewódzkiego, instytucje i agendy rządowe, a także spółdzielnie i stowarzyszenia.

4. Prognoza skutków programu

Do oceny skutków realizacji programu przyjmuje się trzy rodzaje wskaźników:

- Wskaźniki produktu
- Wskaźniki rezultatu
- Wskaźniki oddziaływania

Jako wskaźniki produktu w programie rewitalizacji w mieście Gryfino proponuje się przyjąć następujące wskaźniki:

- Powierzchnia zniszczonych obszarów miasta poddanych rewitalizacji + 10 %
- Liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne + 30 %
- Powierzchnia budynków poddanych renowacji + 20 %
 - Długość wybudowanych/zmoderniz. dróg na obszarach objętych rewitalizacją + 20 %
 - Liczba budynków poddanych renowacji +20 %
 - Powierzchnia usługowa w budynkach poddanych renowacji +10 %
 - Liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury tech. + 15 %
 - Długość wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury komunalnej w zakresie ochrony środowiska + 15 %
 - Liczba budynków przebudow./wyremont. na cele edukacyjno/społeczne + 30 %
 - Liczba utworzonych lokalnych punktów informacji turystycznej + 100 %
 - Powierzchnia terenów rewitalizowanych przezn. na małą infrastrukturę + 40%
 - Powierzchnia obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne + 80%
 - Liczba nowych miejsc noclegowych + 70 %
 - Powierzchnia zmodernizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego + 60 %
 - Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym + 40 %
- Wskaźnikami rezultatu mogą być:
 - Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym + 5 %
 - Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki + 10 %
 - Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów turystycznych i kulturalnych + 2 %
 - Liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej + 20%
 - Powierzchnia usługowa faktycznie wykorzystywana + 20 %
 - Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych + 12 %
 - Liczba przestępstw w mieście – 5 %

Wskaźnikami oddziaływania mogą być:

- Liczba mieszkańców na terenach zrewitalizowanych +80 %
- Liczba korzystających z nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki + 20%
- Stałe miejsca pracy w obszarze kultury i turystyki + 20 %

- Liczba utrzymanych miejsc pracy (w okresie 2 lat) + 5 %
- Liczba utrzymanych punktów usługowych (w okresie 2 lat) +10%

Realizacja programu rewitalizacji całego miasta Gryfino jest szczególnie istotna nie tylko ze względu na poprawę warunków życia mieszkańców, ale również, dlatego, że jest znaczącym czynnikiem podnoszenia konkurencyjności miasta w skali ponadlokalnej.

Jej zasadniczym celem jest ożywienie gospodarcze i społeczne, w tym nadanie zdegradowanym obiektom i terenom nowych funkcji społeczno-gospodarczych, a ponadto zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej generujących miejsca pracy poprzez oferowanie infrastruktury do prowadzenia działalności dostosowanej do potrzeb nowych przedsiębiorstw, przy równoczesnej trosce o ochronę środowiska naturalnego warunkującego zrównoważony rozwój gospodarczo-społeczny. Istotnym także będzie uzbrojenie nowych terenów pod działalność usługowo-handlową. Ważnym elementem działań w zakresie programu rewitalizacji stanowić będzie pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno - gospodarczego.

VII. Program Rewitalizacji z podziałem na projekty

Program realizacji zadań (w ujęciu tabelarycznym)

Tabela 1 – Kierunek – Gospodarka przestrzenna i zagospodarowanie terenu

Sfera - Gospodarka przestrzenna
Sfera - Zagospodarowanie terenów

Tabela 2 – Kierunek – Infrastruktura techniczna

Sfera – Kompleksowe uzbrojenie terenów
Sfera – Gospodarka wodna
Sfera – Ochrona przeciwpowodziowa
Sfera – Gospodarka ściekowa
Sfera – Gospodarka odpadami

Tabela 3 – Kierunek – Infrastruktura techniczna

Sfera – Gaz
Sfera – Energetyka
Sfera – Informatyzacja
Sfera – Telekomunikacja

Tabela 4 – Kierunek – Infrastruktura komunikacyjna

Sfera – Drogi kołowe
Sfera – Kolej

Tabela 5 - Kierunek – Rozwój turystyki i kultury

Sfera – Renowacja zabytków
Sfera – Rekreacja i turystyka

Tabela 6 - Kierunek – Rozwój oświaty i sportu

Sfera – Oświata
Sfera – Sport

Tabela 7 - Kierunek – Pomoc społeczna, zdrowie i bezpieczeństwo

Sfera – Pomoc Społeczna
Sfera – Ochrona zdrowia, profilaktyka
Sfera – Bezpieczeństwo

Tabela 8 - Kierunek – Gospodarka Mieszkaniowa

Sfera – Inwestycje w budownictwie komunalnym, socjalnym i TBS
Sfera – Inwestycje w budownictwie spółdzielczym

Tabela 9 - Kierunek – Rozwój przedsiębiorczości

Sfera – Przedsiębiorczość

Spis używanych skrótów

EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - fundusz, którego zadaniem jest zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionów należących do Unii. W szczególności fundusz ten udziela wsparcia inwestycjom produkcyjnym, rozwojowi infrastruktury, lokalnym inicjatywom rozwojowym oraz małym i średnim przedsiębiorstwom.

EFS –Europejski Fundusz Społeczny, który współfinansuje głównie działania poprawiające jakość zasobów ludzkich oraz instytucji rynku pracy.

NMF i MF EOG – Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego

WOŚWiG – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki w Szczecinie

K i e r u n e k :

TABELA NR 1

Gospodarka przestrzenna i zagospodarowanie terenu

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Gospodarka przestrzenna	1.	<ul style="list-style-type: none"> - Uchwalenie planów miejscowych dla fragmentów miasta nie posiadających ich, tj.: - Część Starego Miasta w rejonie Parku Miejskiego i ulic Chrobrego, Niepodległości, A.Krajowej”, - Część Starego Miasta w rejonie ul. Łużyckiej, - Osiedle Górny Taras – obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, - Osiedle Górny Taras – obszar zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - sporządzenie dokumentacji planistycznej 	UMiG Gryfino	2007-2013	wg kosztorysu	budżet gminy
Zagospodarowanie terenu	2.	<p>Odtworzenie kwartałów nadodrzańskich: etap I – zagospodarowanie terenów nabrzeżnych na odcinku od ul. Piastów do ul. Bałtyckiej:</p> <p>Zadanie 1 - zagospodarowanie nabrzeża (zabezpieczenie przeciwpowodziowe, stworzenie infrastruktury wodnej do obsługi jachtów, zagospodarowanie turystyczne bulwaru nadrzecznego)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych - zakup wyposażenia 	<p>UMiG w Gryfinie – odnośnie zagospodarowania nabrzeża</p> <p>WZMiUW - odnośnie zabezpieczenia przeciwpowodziowego</p>	2007-2009	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR / środki prywatne

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Zagospodarowanie terenu	2.cd.	Zadanie 2 - uzbrojenie kwartałów nadodrzańskich dla potrzeb rozwoju usług oraz budownictwa mieszkalnego: - likwidacja istniejącej zabudowy tymczasowej (parkingu, garaży) - dozbrojenie terenów dla potrzeb nowej zabudowy usługowo-mieszkańcowej, Zadanie 3 – budowa budynków mieszkalnych z pomieszczeniami usługowymi na parterze oraz zapleczem parkingowym,	- wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych	UMiG w Gryfinie – odnośnie uzbrojenia terenów pod inwestycje Inwestor prywatny odnośnie budowy budynków	2009-2010 2011-2013	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR / środki prywatne
	3	Odtworzenie kwartałów nadodrzańskich: etap II – zagospodarowanie terenów nabrzeżnych na odcinku od ul. 1 Maja do ul. Piastów: Zadanie 1 - zagospodarowanie nabrzeża (zabezpieczenie przeciwpowodziowe, stworzenie infrastruktury wodnej do obsługi białej floty (budowa przystani), zagospodarowanie turystyczne bulwaru nadrzecznego)	- wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych - zakup wyposażenia	UMiG w Gryfinie – odnośnie zagospodarowania nabrzeża i uzbrojenia terenów pod inwestycje WZMiUW - odnośnie zabezpieczenia przeciwpowodziowego	2007-2010	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR / środki prywatne

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Zagospodarowanie terenów	3.cd	<p>Zadanie 2 - uzbrojenie kwartałów nadodrzańskich dla potrzeb rozwoju usług oraz budownictwa mieszkalnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likwidacja istniejącej zabudowy tymczasowej (parkingu, garaży) i realokacja Rynku Miejskiego w rejonie ul. Rapackiego i Sportowej, - dozbrojenie terenów dla potrzeb nowej zabudowy usługowo-mieszkaniowej, <p>Zadanie 3 – budowa budynków mieszkalnych z pomieszczeniami usługowymi na parterze oraz zapleczem parkingowym,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych 	<p>UMiG w Gryfinie – odnośnie zagospodarowania nabrzeża i uzbrojenia terenów pod inwestycje</p> <p>WZMiUW - odnośnie zabezpieczenia przeciwpowodziowego</p> <p>Inwestor prywatny donośnie budowy budynków</p>	<p>2010-2011</p> <p>2011-2013</p>	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR / środki prywatne
	4.	<p>Odtworzenie kwartałów nadodrzańskich: Etap III – zagospodarowanie terenów nabrzeżnych na odcinku od ul. Bałtyckiej do ul. Sportowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likwidacja zabudowy tymczasowej, realokacja składów magazynowych przy ul. Rapackiego, - zabezpieczenie przeciwpowodziowe, - budowa przystani jachtowej, - zagospodarowanie turystyczne terenu wokół przystani, 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych - zakup wyposażenia 	<p>UMiG w Gryfinie – odnośnie zagospodarowania nabrzeża i uzbrojenia terenów pod inwestycje</p> <p>WZMiUW - odnośnie zabezpieczenia przeciwpowodziowego</p> <p>Inwestor prywatny donośnie budowy infrastruktury turystycznej</p>	<p>2009-2011</p> <p>2011-2013</p>	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR / środki prywatne

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Zagospodarowanie terenów	5.	Uporządkowanie terenu i budowa dwóch kompleksów garażowych w rejonie ul. Słowiańskiej (likwidacja garażów blaszanych z kwartałów nadodrzańskich)	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji - likwidacja garaży blaszanych 	UMiG Gryfino/ inwestor prywatny	2008-2010	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR / środki prywatne
	6.	Uporządkowanie terenów pod usługi komercyjne w rejonie ul. Rapackiego i Sportowej, przeniesienie tam targowiska miejskiego	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji - przeniesienie targowiska 	UMiG Gryfino/ inwestor prywatny	2008-2010	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR / środki prywatne
	7.	Zagospodarowanie Placu Barnima	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych - zakup wyposażenia 	UMiG Gryfino	2007-2013	400.000,00 PLN	Budżet gminy/ EFRR / środki prywatne
	8.	Uporządkowanie istniejącego terenu garaży przy ul. Reymonta (likwidacja garaży blaszanych, budowa kompleksu garażowego wraz z obiektami usługowymi)	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji 	UMiG Gryfino/ inwestor prywatny	2007-2013	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR / środki prywatne
	9.	Założenie wybiegów dla psów w poniższych lokalizacjach na terenie Górnego Tarasu i Starego Miasta	- wykonanie zadania	UMiG Gryfino (WGKMIOŚ)	2007-2013	30.000,00 PLN	budżet gminy

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Zagospodarowanie terenów	10.	Urządzenie i pielęgnacja Parku Miejskiego: - opracowanie koncepcji urządzenia parku, - utworzenie placu zabaw dla dzieci, - utworzenie miejsca rekreacji młodzieży (2 boiska do siatkówki, koszykówki, badmintona), - utworzenie miejsca rekreacji osób starszych (ławki, szachy, bule), - adaptacja trafostacji na toalety publiczne, - utworzenie wybiegu dla psów, - uporządkowanie zieleni, budowa małej architektury wytyczenie nowych ścieżek, wymiana nawierzchni na istniejących, lokalizacja małej gastronomii.	- została wykonana koncepcja urządzenia parku, - urządzono plac zabaw, - realizacja pozostałych zadań	UMiG Gryfino (WGKMiOŚ)	2007-2013	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR
	11.	Nasadzenia nowych drzew, krzewów oraz trawników na terenach miejskich	- realizacja zadania	UMiG Gryfino (WGKMiOŚ)	2007-2013	zadanie ciągle	budżet gminy
	12.	Zagospodarowanie skweru Rapackiego	- wykonanie projektu - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino (WGKMiOŚ)	2007-2013	200.000,00 PLN	budżet gminy
	13.	Zagospodarowanie i uporządkowanie terenów zielonych tzw. „Górki Miłości”	- wykonanie projektu - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2013	100.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Zagospodarowanie terenów	14.	<p>Zagospodarowanie cmentarz miejskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likwidacja starych i budowa nowych pawilonów handlowych wraz z zapleczem socjalnym - odnowienie wnętrza Kaplicy Cmentarnej, - remont starych alejek, - budowa ogrodzenia cmentarza od strony północnej. - projekt poszerzenia i zagospodarowania nowych terenów wraz z budową ogrodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonano projekt techniczny rozbudowy cmentarza - przedsięwzięcie jest gotowy do realizacji - wykonanie projektu odnowienia kaplicy i budowy nowych pawilonów - realizacja zadań 	UMiG Gryfino/ Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Gryfino/ prywatny inwestor	2006-2007	<p>rozbudowa cmentarza: 99.918,00 zł</p> <p>odnowienie kaplicy: wg kosztorysu</p> <p>likwidacja i budowa nowych pawilonów: wg kosztorysu</p>	<p>budżet gminy/ budżet państwa/ EFRR środki prywatne</p>

Kierunek:
Infrastruktura techniczna A

TABELA NR 2

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Kompleksowe uzbrojenie terenów	1.	Uzbrojenie Osiedla Północ II i III etap w rejonie ulic Pomorskiej, Mazowieckiej, Mazurskiej oraz Limanowskiego (wodociągi, kanalizacja deszczowa i sanitarna, energia, gaz, infrastruktura drogowa i oświetlenie)	<ul style="list-style-type: none"> - projekt posiada pełną dokumentację techniczną i pozwolenie na budowę - przedsięwzięcie jest gotowy do realizacji 	UMiG Gryfino / gestorzy sieci gazowej i energetycznej	2007-2013	dokumentacja : 344.000,00 zł prace: 21298.204, 00 zł	budżet gminy/ EFRR/ Fundusz Spójności
	2.	Uzbrojenie terenów przy ulicy Jana Pawła II-ego, Reymonta i Artyleryjskiej (wodociągi, kanalizacja deszczowa i sanitarna, energia, gaz, infrastruktura drogowa i oświetlenie) Przebudowa kanalizacji sanitarnej przy ul. 9 Maja i ul. Konopnickiej oraz ul. Krasieńskiego	<ul style="list-style-type: none"> - projekt posiada pełną dokumentację techniczną - przedsięwzięcie jest gotowy do realizacji 	UMiG Gryfino / gestorzy sieci gazowej i energetycznej	2007-2013	dokumentacja : 344.000,00 zł prace: wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR/ Fundusz Spójności
Gospodarka wodna	3.	Modernizacja ujęć wody w mieście Gryfinie („Tywa” i „Pomorska”)	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji 	PUK / UMiG Gryfino	2007-2013	2.000.000,00	Budżet PUK/ budżet gminy/ EFRR
	4.	Modernizacja sieci wodociągowej w mieście Gryfino wraz z przepompowniami	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji 	PUK / UMiG Gryfino	2007-2013	według kosztorysu	Budżet PUK/ budżet gminy/ EFRR
	5.	Rozbudowa, wymiana odcinków sieci wodociągowej w mieście Gryfinie	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji 	PUK / UMiG Gryfino	2007-2013	6.000.000,00	budżet gminy/ budżet PUK/ EFRR/ Fundusz Spójności

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Ochrona przeciwpowodziowa	6.	Realizacja wytycznych zawartych w „Koncepcji Programowo – Przestrzennej Ochrony Przeciwpowodziowej Miasta Gryfina”	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji 	ZZMiUW/ UMiG Gryfino	2007-2013	według kosztorysu	budżet państwa/ budżet gminy / EFRR/ Fundusz Spójności
Gospodarka kanalizacyjna	7.	Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Łużyckiej wraz z kanałem deszczowym od ul. Łużyckiej do CW Laguna	<ul style="list-style-type: none"> - projekt posiada dokumentację techniczną - przedsięwzięcie jest gotowy do realizacji 	UMiG Gryfino/ GDDKiA	2007-2013	872.243,00 PLN	budżet gminy/ budżet GDDKiA/ EFRR/ Fundusz Spójności
	8.	Rozdział kanalizacji deszczowej od sanitarnej w Mieście Gryfinie	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji - realizacja inwestycji 	PUK / UMiG Gryfino	2007 – 2013	Według kosztorysu	budżet PUK / budżet gminy/ EFRR/ Fundusz Spójności
	9.	Rozbudowa i wymiana odcinków sieci kanalizacji sanitarnej oraz modernizacja przepompowni ścieków w Gryfinie	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji 	PUK / UMiG Gryfino	2007-2013	Według kosztorysu	Budżet PUK/ budżet gminy/ EFRR/ Fundusz Spójności
Gospodarka odpadami	10.	Zorganizowanie punktu skupu surowców wtórnych	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji - realizacja zadania 	UMiG Gryfino	2007-2013	Według kosztorysu	budżet gminy / EFRR
	11.	Stworzenie punktu gromadzenia odpadów problemowych	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji - budowa pomieszczeń magazynowych 	PUK Sp. z o.o. w Gryfinie	2007-2013	Według kosztorysu	budżet PUK/ EFRR

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Gospodarka odpadami	12.	Selektywna zbiórka odpadów: - zakup i instalacja pojemników	- realizacja zadania	PUK Sp. z o.o. w Gryfinie	2007 – 2013	200.000,00 PLN	budżet PUK/ EFRR
	13.	Prowadzenie akcji informacyjno- edukacyjnych	- realizacja zadania	UMiG Gryfino/ NGO'S	2007-2013	zadanie ciągle wg kosztów	budżet gminy/ EFRR lub EOG/ WFOŚiGW
	14.	Realizacja zadań wynikających z „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”	- zbieranie danych od właścicieli obiektów budowlanych, - sporządzenie zbiorczego wykazu obiektów zawierających azbest - uwzględnienie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami - usuwanie azbestu z obiektów stanowiących własność gminy - usuwanie azbestu z obiektów stanowiących własność prywatną	UMiG Gryfino/ inwestor prywatny	2007-2013	zadanie ciągle wg kosztorysu	WFOŚiGW/ budżet państwa/ budżet gminy/ EFRR/ środki prywatne

K i e r u n e k :
Infrastruktura techniczna B

TABELA NR 3

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Gaz	1.	Rozbudowa sieci gazowej m.in. na ul. Łużyckiej, Czechosłowackiej, Łącznej, Okrężnej,	- wykonano programu gazyfikacji - wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino (część dotycząca programu) / gestorzy sieci (część pozostała)	2007-2008	wg kosztorysu	środki prywatne
Energetyka	2.	Wymiana sieci ciepłnej przy ul. Mieszka I	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gryfinie	2007-2008	150.000,00 PLN	budżet PEC/ EFRR lub EOG
	3.	Modernizacja węzłów ciepłnych szt.21 w Gryfinie (Stare Miasto – 12 szt., Górny Taras – 9 szt.)	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gryfinie	2008-2013	1.000.000,00 PLN	budżet PEC/ EFRR lub EOG
	4.	Modernizacja węzłów ciepłnych w budynkach Sienkiewicza 6, Łużycka, 3a, Kościelna-Piastów3, Jana Pawła II-go 5-9, Energetyków 10-14d	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gryfinie	2009-2013	1.000.000,00 PLN	budżet PEC/ EFRR lub EOG
	5.	Wymiana sieci ciepłnej 2xDn 100 z napowietrznej na preizolowaną (podziemną)	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gryfinie	2007-2013	1.500.000,00 PLN	budżet PEC/ EFRR lub EOG
	6.	Wymiana rurociągu co przy ul. Łużyckiej - 850m Sieć 2xDN350	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gryfinie	2007-2013	1.500.000,00 PLN	budżet PEC/ EFRR lub EOG

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Informatyzacja	7.	Rozbudowa infrastruktury technicznej i sieci szerokopasmowych	- realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2009	600.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR
	8.	Kompleksowa informatyzacja jednostek gminnych	- realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2009-2010	300.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR
	9.	Edukacja i szkolenia mieszkańców w zakresie aktywnego wykorzystania Internetu	- realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2013	350.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR
Telekomunikacja	10.	Rozbudowa sieci telefonicznej według indywidualnej oferty operatorów sieci	- realizacja inwestycji	inwestor prywatny	2007-2013	wg kosztorysu	środki prywatne

Kierunek:
Infrastruktura komunikacyjna

TABELA NR 4

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Drogi kołowe	1.	Etap I - Przebudowa ul. Mieszka I nr 1481 Z (zmiana nawierzchni, przełożenie infrastruktury) Etap II - Kontynuacja ul. Mieszka I – budowa nawierzchni na ul. Łokietka, Podgórznej oraz części ul. Łużyckiej wraz z oświetleniem	Etap I - projekt posiada dokumentację - realizacja inwestycji Etap II - wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	Starostwo Powiatowe w Gryfinie/ UMiG Gryfino/ GDDKiA/ SM Regalica	Etap I – 2007-2008 Etap II - 2007-2013	dokumentacja: 54.900,00 PLN prace: 3.781,574,00 PLN	budżet gminy/ budżet powiatu/ budżet państwa/ EFRR
	3.	Budowa ul. Wierzbowej wraz z oświetleniem	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2009	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR
	4.	Budowa ul. Księdza J. Popiełuszki	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2013	dokumentacja: 41.236,00 zł prace: wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR
	5.	Przebudowa i modernizacja ul. Konopnickiej	- projekt posiada pełną dokumentację techniczną i pozwolenie na budowę - przedsięwzięcie jest gotowy do realizacji	UMiG Gryfino	2007-2013	dokumentacja: 26.840,00 zł prace: 850.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR
	6.	Przebudowa dojazdu do przejścia granicznego ulicami Rapackiego i Słowiąską z drogą krajową nr 31 z jednoczesnym wyłączeniem z ruchu ul. Piastów	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2013	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
	7.	Wykonanie drogi dojazdowej z chodnikiem do terenów usługowo-przemysłowych przy ul. Łużyckiej (betoniarnia)	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	GDDKiA / UMiG Gryfino/ inni zarządcy dróg	2007-2013	200.000,00 PLN	budżet instytucji zarządzających/ EFRR
	8.	Budowa obwodnicy dla Miasta Gryfino	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	GDDK i A	2007-2013	wg kosztorysu	budżet państwa/ EFRR
Koleje	9.	Uruchomienie linii szybkiego tramwaju/na bazie PKP/ do Szczecina	- wykonanie dokumentacji - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino / UM Szczecin	2007-2013	wg kosztorysu	budżet jednostek gminnych/ EFRR

Kierunek:
Rozwój Turystyki i Kultury

TABELA NR 5

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Renowacja Zabytków	1.	Rewaloryzacja zespołu budynku GDK przy ul. Bolesława Chrobrego 48 - „Pałacyku pod Lwami” oraz uporządkowanie i zagospodarowanie parku,	- sporządzenie dokumentacji dla budynku głównego, - przeprowadzenie prac renowacyjnych	UMiG Gryfino	2007-2013	5.000.000,00 PLN	budżet gminy/ budżet państwa/ EFRR / EOG/
	2.	Powiększenie Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Gryfinie o nowy obiekt	- wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac renowacyjnych	UMiG Gryfino	2007-2013	wg kosztorysu	budżet gminy/ budżet państwa/ EFRR
	3.	Renowacja i adaptacja Bramy Bańskiej w Gryfinie	- wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac renowacyjnych i adaptacyjnych,	UMiG Gryfino	2007-2013	1.000.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR lub EOG
	4.	Renowacja murów miejskich wraz z czatownią oraz uporządkowanie terenów wokół murów,	- wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac renowacyjnych i adaptacyjnych	UMiG Gryfino	2007-2013	1.000.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR lub EOG
	5.	Renowacja budynku Biblioteki Pedagogicznej przy ul. Niepodległości 20	- wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac renowacyjnych	UMiG Gryfino	2007-2013	400.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR lub EOG

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Renowacja Zabytków, Kultura	6.	Renowacja kościoła pod wezwaniem Wniebowstąpienia NMP – wymiana pokrycia dachu, uzupełnienie ubytków murów, odnowienie tynków, renowacja organów	<ul style="list-style-type: none"> - wykonano dokumentację na renowację organów - wykonanie dokumentacji na pozostałe prace, - przeprowadzenie prac renowacyjnych 	związek wyznaniowy	2007-2013	organy: 347.242,00 PLN pozostałe prace: wg kosztorysu	środki własne Kościoła/ Fundacja na rzecz renowacji organów/ budżet państwa/ EFRR lub EOG
	7.	Renowacja budynku młyna oraz adaptacja na cele działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac renowacyjnych 	inwestor prywatny	2007-2013	wg kosztorysu	środki prywatne/ z możliwością dofinansowania z EFRR
	8.	Renowacja i adaptacja na cele działalności gospodarczej Willi przy ul. Grunwaldzkiej 7	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac renowacyjnych 	inwestor prywatny	2007-2013	wg kosztorysu	środki prywatne/ z możliwością dofinansowania z EFRR
	9.	Rewitalizacja obszaru Starego miasta wraz z renowacją zabytkowych kamienic w ciągach ulic: Piastów, Kościuszki, 1-Maja, Chrobrego, Kościelna, Niepodległości, 9-go Maja, Łużycka, Szczecińska, Grunwaldzka	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac renowacyjnych 	UMiG w Gryfinie inwestor prywatny	2007 - 2013	wg kosztorysu	budżet gminy/ budżet państwa/ EFRR/ środki prywatne
	10.	Utworzenie Izby Pamięci na bazie istniejących obiektów gminnych w m. Gryfinie	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac 	UMiG w Gryfinie / NGO's	2007 - 2013	wg kosztorysu	budżet gminy/ budżet państwa/ EFRR/ środki prywatne

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Rekreacja i Turystyka	11.	Budowa ścieżek rowerowych na terenie miasta Gryfino	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych - zakup wyposażenia 	UMiG Gryfino	2007-2013	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR lub EOG
	12.	Rewaloryzacja bazy noclegowej OSiR-u	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych - zakup wyposażenia 	OSiR/ UMiG w Gryfinie	2007-2013	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR
Rekreacja i Turystyka	13.	Zagospodarowanie terenu oraz budowa strzelnicy przy ul. Słonecznej	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja inwestycji 	UMiG Gryfino	2007-2013	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR lub EOG
	14.	Zagospodarowanie plaży gryfińskiej	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych - zakup wyposażenia 	UMiG Gryfino	2007-2013	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR
	15.	Budowa hali widowiskowo-sportowej przy CW LAGUNA	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych - zakup wyposażenia 	Fundacja na Rzecz Budowy Obiektów Sportowych w Gryfinie / inwestor prywatny	2007-2013	wg kosztorysu	Środki fundacji/ EFRR lub środki prywatne

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
	16.	Powstanie ośrodka rehabilitacji i odnowy biologicznej w CW LAGUNA	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych - zakup wyposażenia 	Fundacja na Rzecz Budowy Obiektów Sportowych w Gryfinie / inwestor prywatny	2007-2013	wg kosztorysu	Środki fundacji/ EFRR lub EOG lub środki prywatne
Rekreacja i Turystyka	17.	Zagospodarowanie turystyczne terenów przylegających do CW LAGUNA	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - przeprowadzenie prac budowlanych - zakup wyposażenia 	inwestor prywatny	2007-2013	wg kosztorysu	środki prywatne
	18.	Wspieranie imprez sportowych i rekreacyjnych o charakterze masowym (niezależnie od przynależności do klubów sportowych)	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja zadania 	UMiG Gryfino/ NGO'S	2007-2013	wg aktualnego zapotrzebowania	budżet gminy/ środki NGO'S/ EFRR

Kierunek:
Oświata i Sport

TABELA NR 6

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Oświata	1.	Modernizacja przedszkola nr 1 w Gryfinie: - wymiana instalacji co i wentylacyjnej, - docieplenie budynku,	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2013	800.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR lub EOG/ budżet państwa
	2.	Remont oraz modernizacja Przedszkola nr 2 w Gryfinie: - odwodnienie budynku, - wymiana instalacji wewnętrznej wodno-kanalizacyjnej, co oraz docieplenie budynku - modernizacja sal dla dzieci żłobkowych, - budowa placu zabaw dla dzieci	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2013	1.000.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR lub EOG/ budżet państwa
	3.	Modernizacja Przedszkola nr 3 w Gryfinie: - wymiana instalacji wewnętrznej wodno-kanalizacyjnej, co, - wymiana instalacji elektrycznej i wentylacji, - zagospodarowanie terenu, - docieplenie budynku,	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2013	800.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR lub EOG/ budżet państwa
	4.	Modernizacja przedszkola nr 4 w Gryfinie: - remont i docieplenie budynku,	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2013	400.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR lub EOG/ budżet państwa

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Oświata	5.	Modernizacja Przedszkola nr 5 w Gryfinie: - wymiana instalacji wewnętrznej wodno-kanalizacyjnej, co, - wymiana instalacji elektrycznej , - docieplenie budynku,	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2013	800.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR lub EOG/ budżet państwa
	6.	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 1 w Gryfinie: - ocieplenie budynku oraz jego elewacji - wymiana instalacji elektrycznej	- projekt jest w trakcie opracowania dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2006-2009	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR lub EOG/ BGK – fundusz termomodernizacji
	7.	Rozbudowa i termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 2 w Gryfinie	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2009	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR lub EOG/ budżet państwa
	8.	Utworzenie drugiego gimnazjum (przeniesienie części uczniów z Gimnazjum nr 1) - adaptacja budynku istniejącego lub budowa nowego	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2013	wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR lub EOG
	9.	Modernizacja i remont Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Gryfinie	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	Starostwo Powiatowe w Gryfinie	2007-2010	3.175.000,00	budżet powiatu/ budżet państwa/ EFRR
	10.	Modernizacja obiektów oświatowych i użyteczności publicznej celem dostosowania obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych na terenie miasta Gryfina	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2013	1.000.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Sport	11.	Budowa stacji wodnej przy Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym w Gryfinie	- wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	MOS/ UMiG Gryfino	2007-2013	600.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR
	12.	Modernizacja kompleksu sportowego przy ul. Sportowej 1: - płyty treningowej do piłki nożnej nr 1 – - płyty głównej do piłki nożnej, - płyty treningowej do piłki nożnej nr 2, - boiska do piłki ręcznej/ koszykówki - dwóch kortów tenisowych, - uporządkowanie terenów zielonych.	- w trakcie realizacji jest modernizacja płyty treningowej do piłki nożnej nr 1, tzw. „Euroboisko” - wykonanie dokumentacji dla pozostałych obiektów , - przeprowadzenie prac budowlanych - zakup wyposażenia	UMiG Gryfino	2007-2013	budowa tzw. euroboiska: 2.650.340,00 PLN pozostałe zadania wg kosztorysu	budżet gminy/ EFRR
	13.	Budowa Sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 4 w Gryfinie	- - wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	UMiG Gryfino	2007-2013	1.100.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR
	14.	Wspieranie finansowo wybranych dziedzin sportu oraz rozwiązań pozwalających rozwijać aktywność fizyczną	- realizacja zadania	UMiG Gryfino/ Kluby sportowe, NGO’S/ inwestorzy prywatni	2007-2013	wg bieżących potrzeb	budżet gminy/ środki prywatne/ środki Klubów Sportowych i NGO’S/ EFRR
	15.	Utrzymanie obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego na pływalni dla klas III szkół podstawowych	- realizacja zadania	UMiG Gryfino	2007-2013	wg bieżących kosztów	budżet gminy

Kierunek:

TABELA NR 7

Pomoc Społeczna, zdrowie i bezpieczeństwo

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Oświata	1.	Wsparcie osób niepełnoprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - finansowanie rehabilitacji dzieci z zanikiem mięśni, - dofinansowanie turnusów rehab. dla dzieci, - finansowanie wkładów do pomp insulinowych dla dzieci, - dofinansowanie doskonalenia zawodowego dla nauczycieli w zakresie tyflopedagogiki i surdopedagogiki - tworzenie kolejnych oddziałów integracyjnych w przedszkolach 	OPS/ NGO'S	2007-2013	wg bieżącego zapotrzebowania	budżet gminy/ środki NGO'S/ NMF i MFEOG
Pomoc Społeczna	2.	Adaptacja, rozbudowa, modernizacja oraz likwidacja barier architektonicznych i ocieplenie budynku Ośrodka Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji, - realizacja inwestycji 	UMiG Gryfino	2007-2013	1.000.000,00 PLN	budżet gminy/ EFRR
	3.	Dożywianie w miesiącach jesienno-zimowych osób ubogich oraz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i zagrożonych patologią	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja zadania 	OPS/ NGO'S	2007-2013	wg bieżącego zapotrzebowania	budżet gminy/ środki NGO'S

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Ochrona zdrowia, profilaktyka	4.	Zwiększenie dostępności i usprawnienie podstawowej opieki zdrowotnej	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie funkcjonowania gabinetów lekarskich w szkołach, - zapewnienie opieki stomatologicznej, logopedycznej oraz ortopedycznej w szkołach, - organizacja badań mamograficznych, badań przesiewowych słuchu i jaskry 	UMiG Gryfino/ Placówki Oświatowe	2007-2013	wg kosztorysu	budżet gminy/ NMF i MF EOG
	5.	Zmniejszenie i zmiana struktury spożycia alkoholu oraz zmniejszenie szkód zdrowotnych spowodowanych alkoholem	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja Gminnego Programu Rozwiązań Problemów Alkoholowych - Regularna kontrola punktów sprzedaży alkoholu 	OPS/ NGO'S	2007-2013	wg bieżącego zapotrzebowania	budżet gminy/ środki NGO'S
	6.	Zmniejszenie rozpowszechnienia palenia tytoniu	<ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie i wspieranie akcji profilaktycznych nt. zagrożeń związanych z paleniem tytoniu - Zorganizowanie akcji badań przesiewowych dotyczących choroby płuc 	OPS/ NGO'S	2007-2013	wg bieżącego zapotrzebowania	budżet gminy/ środki NGO'S

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Ochrona zdrowia, profilaktyka	7.	Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych z wiązanych z tym szkód zdrowotnych	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja szkoleń dla nauczycieli i rodziców, - Wspieranie działalności profilaktycznej placówek oświatowych, - Promocja imprez profilaktycznych, - Współpraca straży miejskiej z policją, - Realizacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomani na poziomie gminy 	OPS/ NGO'S	2007-2013	wg bieżącego zapotrzebowania	budżet gminy/ środki NGO'S
	8.	Wsparcie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja projektu „Szkoła Promująca Zdrowie” - Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi - Wspieranie finansowe honorowego krwiodawstwa 	OPS/ NGO'S	2007-2013	wg bieżącego zapotrzebowania	budżet gminy/ środki NGO'S
	9.	Stworzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego udzielającego wsparcia w sytuacjach kryzysowych	<ul style="list-style-type: none"> - uruchomienie infolinii, - porady psychologa i prawnika 	UMiG/ NGO'S	2007-2013	wg bieżącego zapotrzebowania	budżet gminy/ środki NGO'S

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Bezpieczeństwo	10.	Remont i modernizacja budynku Komendy Powiatowej Policji w Gryfinie przy ul. Grunwaldzkiej 9	- projekt posiada dokumentację - realizacja inwestycji	Komenda Wojewódzka Policji	2007-2009	800.000,00 PLN	budżet państwa/ BGK – fundusz termomodernizacji/ EFRR
	11.	Zorganizowanie i wyposażenie Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego	- realizacja inwestycji	Starostwo Powiatowe w Gryfinie	2007	70.000,00 PLN	budżet powiatu
	12.	Budowa i wdrażanie Systemu Zbiorowego Bezpieczeństwa w Mieście i Gminie	- Budowa systemu Bezpieczna Szkoła - Budowa systemu Bezdomni - Budowa systemu Bezpieczny Ogród - Budowa systemu Bezpieczne Osiedle - - zakup sprzętu do: - monitoringu newralgicznych pkt., - testerów do wykrywania środków odurzających, - nowych alkomatów, - rowerów dla straży miejskiej i policji	UMiG , NGO'S, Szkoły, OPS, Gminne Centrum Reagowania Straż Miejska Ochotnicze Straże Pożarne, Policja Straż Graniczna Straż Pożarna Pogotowie Ratunkowe Pogotowie Gazowe Pogotowie Energetyczne Spółdzielnie Mieszkaniowe Zarządy Pracowniczych Ogrodów Działkowych	2007-2013	wg bieżącego zapotrzebowania	budżety instytucji zaangażowanych w realizację programu

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Bezpieczeństwo	13.	Poprawa bezpieczeństwa na drogach	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja programu Bezpieczna Droga do Szkoły - Zakup fotoradaru oraz słupów do fotoradarów - Zakup radarowych mierników prędkości oraz alkotestów, - inicjatyw społecznych np. Turniej Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego - Upowszechnienie edukacji z zakresu pierwszej pomocy 	UMiG/ NGO'S	2007-2013	wg bieżącego zapotrzebowania	budżet gminy/ środki NGO'S/ budżet państwa / EFRR

Kierunek:
Gospodarka mieszkaniowa

TABELA NR 8

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Inwestycje w budownictwie komunalnym, socjalnym i TBS	1.	Budowa budynków wielorodzinnych przy ul. Flisaczej	- realizacja inwestycji	Gryfińskie TBS	2007-2013	4.500.000,00 PLN	Gryfińskie TBS Gmina Gryfino BGK Krajowy Fundusz Mieszkaniowy EFRR lub EOG
	2.	Zagospodarowanie terenu wokół budynków przy ul. Flisaczej, (nasadzenia, założenie skwerów, budowa placów zabaw)	- realizacja inwestycji	Gryfińskie TBS / UMiG Geyfino	2007-2013	120.000,00 PLN	Gryfińskie TBS Gmina Gryfino BGK Krajowy Fundusz Mieszkaniowy EFRR
	3.	Budowa budynku wielorodzinnego przy ul. Kołłątaja wraz z zagospodarowaniem terenu	- opracowanie dokumentacji, - realizacja inwestycji	Gryfińskie TBS	2007-2013	15.000.000 PLN	Gryfińskie TBS Gmina Gryfino BGK Krajowy Fundusz Mieszkaniowy EFRR lub EOG
	4.	Zagospodarowanie terenów wokół budynków przy ul. Iwaszkiewicza 15-25, pod kątem urządzenia miejsca dla młodzieży gimnazjalnej oczekującej na autobus	- wykonanie projektu, - realizacja inwestycji	Gmina Gryfino SM „Taras Północ”	2005-2006	według kosztorysu	budget gminy/ środki spółdzielni
	5.	Teren przy ul. Orłąt Lwowskich na budynek komunalny	- wysiedlenie mieszkańców baraków, - rozbiórka baraków, - wybudowanie budynku,	Gmina Gryfino Gryfińskie TBS	2007-2013	2.000.000,00 PLN	Gryfińskie TBS / Gmina Gryfino / BGK Krajowy Fundusz Mieszkaniowy / EFRR

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Inwestycje w budownictwie komunalnym, socjalnym i TBS	6.	Teren przy ul. Armii Krajowej pod budownictwo mieszkaniowe	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie zmian w miejscowym planie, - rozbiórka baraków, wybudowanie budynku, 	Gmina Gryfino Gryfińskie TBS	2007-2013	2.000.000,00 PLN	Gryfińskie TBS/ Gmina Gryfino/ BGK / Krajowy Fundusz Mieszkaniowy / EFRR lub EOG
	7.	Teren przy ul. Mieszka I, działka nr 220/3 i 220/4 (własność gminna) pod zabudowę wielorodzinną.	<ul style="list-style-type: none"> - ustalenie warunków zabudowy - relokacja 10 garaży - budowa budynków 	Gmina Gryfino Gryfińskie TBS	2007-2013	3.000.000,00 PLN	Gryfińskie TBS/ Gmina Gryfino/ BGK / Krajowy Fundusz Mieszkaniowy EFRR lub EOG
Inwestycje w budownictwie spółdzielczym	8.	Zagospodarowanie terenu (m.in. zwiększenie miejsc parkingowych przed punktami handlowo-usługowymi) wraz z wykonaniem nowej elewacji z dociepleniem budynku przy ul. Łużyckiej 3a-3d w Gryfinie	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji 	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Taras Północ”	2007-2013	500.000,00 PLN	BGK Krajowy Fundusz Mieszkaniowy Fundusz Termomodernizacyjny SM „Taras Północ” EFRR
	9.	Wykonanie termomodernizacji budynku przy ul. Jana Pawła II-go 5-9	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji 	SM „Taras Północ”	2007 -2008	250.000,00 PLN	BGK Fundusz Termomodernizacji SM „Taras Północ” EFRR
	10.	Wybudowanie muru akustycznego oddzielającego linię kolejową od Osiedla Południe w Gryfinie	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji 	SM „Dolna Odra”	2006-2010	450.000,00 PLN	SM „Dolna Odra” EFRR

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Inwestycje w budownictwie spółdzielczym	11.	Kompleksowe wykonanie projektów zagospodarowania terenów zielonych wraz z ich realizacją na zasobach SM „Dolna Odra” zlokalizowanych w Gryfinie	- wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji	SM „Dolna Odra”	2006-2010	300.000,00 PLN	BGK Krajowy Fundusz Mieszkaniowy SM „Dolna Odra” EFRR
	12.	Budowa budynków z podziemnymi garażami oraz lokali użytkowych wzdłuż ul. B.Chrobrego nr działki 231/1 w Gryfinie	- wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji	SM „Dolna Odra”	2006-2010	6.000.000, 00 PLN	EFRR lub EOG SM „Dolna Odra”
	13.	Zagospodarowanie terenu wokół budynków mieszkalnych przy Krasińskiego 56-66, 84-104, Niepodległości 11-17, Słowiańskiej 5, (m.in. urządzenie placów zabaw)	- wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji	SM „Dolna Odra”	2007-2013	80.000,00 PLN	SM „Dolna Odra” EFRR
	14.	Naprawa dróg i wykonanie chodników na Osiedlu Południe w Gryfinie	- wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji	SM „Dolna Odra”	2007-2013	1.000.000, 00 PLN	SM „Dolna Odra” EFRR
	15.	Docieplenie budynków w Gryfinie przy ul. : - Krasińskiego 84-95 - Grunwaldzkiej 16-25 - Łużyckiej 2-4 i 16-18	- wykonanie projektu technicznego - realizacja inwestycji	Wspólnoty mieszkaniowe	2007-2013	2.500.000,00 PLN	BGK Fundusz Termomodernizacyjny SM „Dolna Odra” EFRR

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Inwestycje w budownictwie spółdzielczym	16.	Garaż podziemny wielostanowiskowy wraz z zagospodarowaniem płyty stropodachu i terenu przyległego - działka nr.217/13 i 217/7 ulica Kościelna	- realizacja inwestycji	SM „Regalica”	2007-2013	1.200.000,00 PLN	SM „Regalica” EFRR
	17.	Kompleksowe zagospodarowanie terenu poprzez budowę garaży, tworzenie miejsc postojowych, wymianę nawierzchni drogi dojazdowej, chodników, budowę placu zabaw w rejonie ulic Krasieńskiego 137-151 i Iwaszkiewicza 2-28	-opracowanie projektu realizacja inwestycji	SM „Regalica”	2007-2013	500.000.00 PLN	SM „Regalica” EFRR
	18.	Budowa podjazdów dla niepełnosprawnych, remont schodów w ulicach Krasieńskiego 63, 67,109,133,135, Iwaszkiewicza 2, 13 Listopada 16, Asnyka 31i 55	-opracowanie projektu -realizacja inwestycji	SM „Regalica”	2007-2013	200.000,00 PLN	SM „Regalica” EFRR
	19.	Zagospodarowanie terenu z uwzględnieniem budowy z drogi pożarowej (schody, podjazdy, plac zabaw, wybieg dla psów) Flisacza 1-35	-opracowanie projektu -realizacja inwestycji	SM „Regalica”	2007-2013	500.000,00 PLN	SM „Regalica” EFRR

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Inwestycje w budownictwie spółdzielczym	20.	Likwidacja piecyków gazowych w budynkach wielorodzinnych i wykonanie instalacji w siedmiu budynkach wielorodzinnych	-wykonanie projektu technicznego -realizacja inwestycji	SM „Regalica”	2007-2013	300.000.00 PLN	BGK Fundusz Termomodernizacji SM „Regalica” EFRR
	21.	Kompleksowe zagospodarowanie terenu w kwartale ulicy Krasieńskiego 33-71 (budowa garażu podziemnego wielostanowiskowego, miejsc parkingowych, placu zabaw	-wykonanie projektu -realizacja inwestycji	SM „Regalica”	2007-2013	1.900.000,00 PLN	SM „Regalica” EFRR lub EOG
	22.	Tworzenie miejsc postojowych, placu zabaw, wybiegu dla psów w obrębie działki 728/19 na osiedlu Górny Taras	-wykonanie projektu -realizacja inwestycji	SM „Regalica”	2007-2013	300.000,00 PLN	SM „Regalica” EFRR
	23.	Zagospodarowanie terenu m. in. zwiększenie miejsc postojowych, likwidacja murków oporowych, niwelacja skarpy, wymiana nawierzchni chodników w obrębie lokali handlowo-usługowych przy ul. 11 Listopada 8-16, dz. nr 21/105 obr. 4.	-wykonanie projektu -realizacja inwestycji	SM „Regalica”	2007-2013	500.000,00 PLN	SM „Regalica” EFRR

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Inwestycje w budownictwie spółdzielczym	24.	Zagospodarowanie terenu (budowa placu zabaw, nasadzenia, wymiana nawierzchni chodników) w rejonie budynków przy ul. Łużyckiej 69-71 i Mieszka I 40-42 dz. nr 227 obr.5	-wykonanie projektu -realizacja inwestycji	SM „Regalica”	2007-2013	200.000,00 PLN	SM „Regalica” EFRR
	25.	Osiedle „Stare Miasto” i osiedle „Górny Taras” wymiana nawierzchni chodników	-wykonanie projektu -realizacja inwestycji	SM „Regalica”	2007-2013	1.000.000,00 PLN	SM „Regalica” EFRR lub EOG
Budowa struktur administracyjnych	26.	Podział miasta na osiedla (min. pięć) i powołanie Rad Osiedlowych	- opracowanie koncepcji -wdrożenie i realizacja	Gmina Gryfino	2007-2013	wg. kosztorysu	Gmina Gryfino EFRR

K i e r u n e k :
Rozwój przedsiębiorczości

TABELA NR 9

Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Przedsiębiorczość	1.	Realizacja gminnego programu „Pomocy dla przedsiębiorców”	- zwolnienia podatkowe z podatku od nieruchomości na okres 3 lat	UMiG Gryfino	2007-2013	wg zapotrzebowania	budżet gminy / budżet państwa / EFRR
	2.	Funkcjonowanie Regionalnego Funduszu Pożyczkowego "Pomeranus"	- promocja funduszu - udzielanie pożyczek mikro i małym przedsiębiorcą	Polska Fundacja Przedsiębiorczości/ Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorców	2007-2013	wg zapotrzebowania	Środki prywatne/ EFRR / budżet państwa/ budżet gminy
	3.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Doradczego w ramach projektu „Budowa sieci konsultacyjno - doradczej na bazie Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw”	- doradztwo, - usługi informacyjne, - usługi finansowe	Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorców	2007-2013	wg zapotrzebowania	Środki prywatne/ budżet państwa / EFS
	4.	Prowadzenie Punktu doradczego na zlecenie Miasta i Gminy Gryfino	- realizacja programu	Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorców	2007-2013	wg zapotrzebowania	budżet gminy
	5.	Współpraca Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego z Urzędem Pracy	- organizacja i prowadzenie szkoleń pracowników młodocianych w ramach praktycznej nauki zawodu	Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorców/ Urząd Pracy	2007-2013	wg zapotrzebowania	środki prywatne/ budżet Cechu/ budżet państwa/ EFS

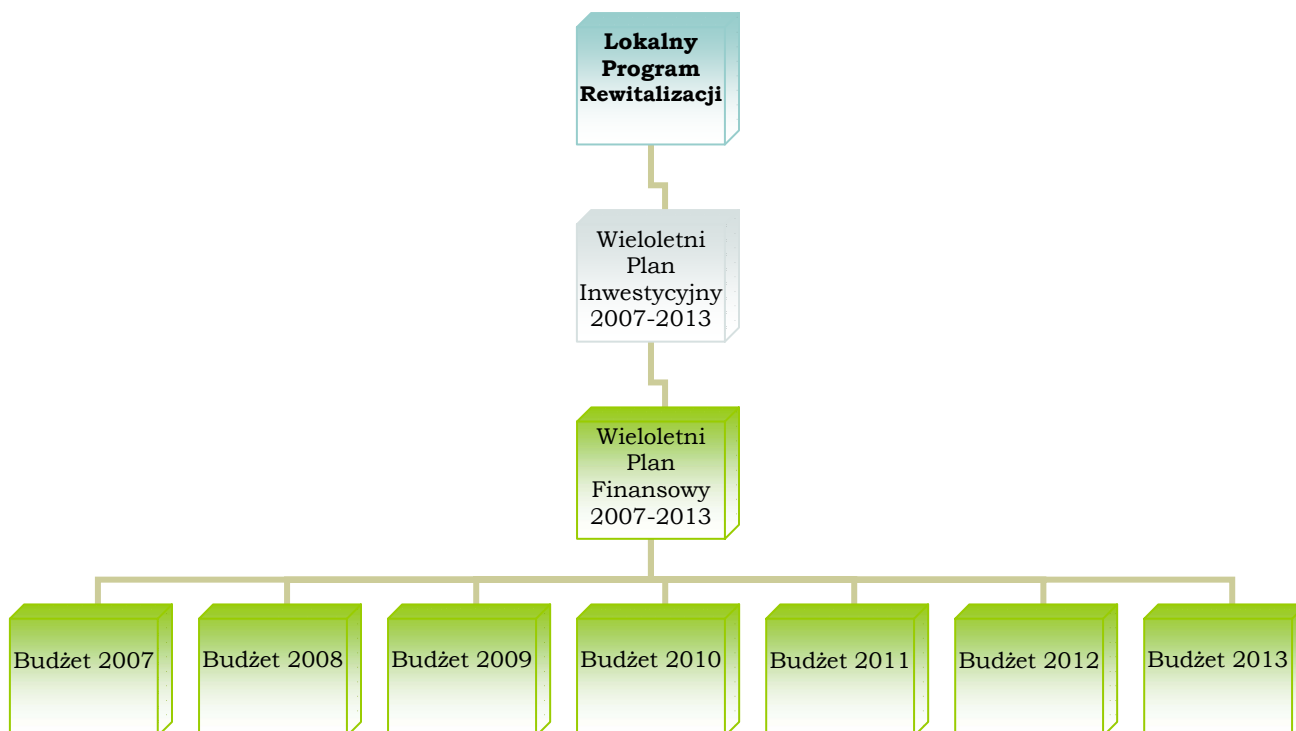
Sfera	Lp.	Zadania	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Koszt inwestycji	Źródła finansowania
Przedsiębiorczość	6.	Funkcjonowanie stałego zespołu współpracy z organizacjami skupiającymi przedsiębiorców	- realizacja zadania	UMiG w Gryfinie/ Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorców	2007-2013	zadanie ciągle	budżet gminy/ środki prywatne/ budżet Cechu
	7.	Organizacja i przeprowadzenie kursów podnoszących kwalifikację zawodowe dla mieszkańców Gryfina	- realizacja projektu	Powiatowy Urząd Pracy/ UMiG Gryfino/ Instytucje rynku pracy	2007-2013	wg kosztorysu	Środki prywatne/ EFS/ EFRR/ budżet państwa/ budżet gminy
	8.	Bezpośrednie wsparcie MSP w zakresie tworzenia i rozwoju gospodarki innowacyjnej	- sporządzenie dokumentacji , - realizacja projektu	inwestor prywatny	2007-2013	wg kosztorysu	budżet prywatny / EFRR / EFRR
	9.	Utworzenie bazy terenowej (z zabezpieczeniem niezbędnej infrastruktury) pod budownictwo inwestycyjne: przemysłowo-usługowe na terenie miasta	- realizacja zadania	UMiG w Gryfinie/ inwestor prywatny	2007-2013	zadanie ciągle	budżet gminy/ środki prywatne

VIII. System wdrażania, sposoby monitorowania i oceny oraz Komunikacja ze Społeczeństwem

1. System wdrażania

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Gryfino syntetyzuje zadania, które mogą zostać zrealizowane przy wsparciu funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. Zadania te, jak np. programu gospodarki mieszkaniowej w mieście Gryfino, gospodarka przestrzenna i zagospodarowanie terenu, program wspierania przedsiębiorczości oraz tworzenia warunków lokalizacyjno-infrastrukturalnych pod nowe inwestycje, są z kolei rozpisane na konkretne projekty. Wszystko to jest ściśle ze sobą powiązane, tworząc spójny i efektywny system realizacji zaplanowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Sieć powiązań kompetencyjno – zadaniowych, jaka stworzona została do realizacji Programu obejmuje w zasadzie wszystkie organy Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie. Zaangażowane w nią są zarówno jednostki odpowiedzialne za procesy planowania, jednostki zarządzające finansami, aż po zespół zajmujący się bezpośrednio procesami inwestycyjnymi. W konsekwencji organem zarządzającym całym systemem wdrażania Programu Rewitalizacji jest burmistrz Miasta i Gminy Gryfino. Samo wdrażanie Programu przebiegać będzie według poniższego schematu.

Wdrażanie Lokalnego Program Rewitalizacji dla Miasta Gryfino

Na powyższym schemacie zilustrowana jest implementacja Lokalnego Programu Rewitalizacji do systemu zarządzania i funkcjonowania Miasta Gryfino. Przewiduje się, że Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Gryfino zostanie przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Gryfinie w III kwartale 2007r. Następnie o zapisy dotyczące planowanych inwestycji zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji, zostanie uaktualniony Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta i Gminy Gryfino. Jednocześnie z wprowadzaniem zmian w WPI zostaną dokonane korekty w Wieloletnim Planie Finansowym dla Miasta i Gminy Gryfino. Podobnie będzie przebiegać procedura wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Gryfino w roku 2008. W tym samym roku w oparciu o zmodyfikowany Wieloletni Plan Inwestycyjny zostanie sporządzony Wieloletni Plan Finansowy. Pozostała procedura dotycząca sporządzania planów i budżetów na kolejne lata) będzie przebiegać analogicznie do tego, jak zostało to przedstawione w latach 2007-2013. Zmiany wprowadzane do WPI i WPF będą również wynikać z procedur ewaluacji i ewolucji Lokalnego Programu Rewitalizacji, które są opisane w punkcie 8.2 i 8.3.

System wdrażania Lokalnego Program Rewitalizacji

Czynności	jednostka realizująca	jednostka nadzorująca
- przygotowanie niezbędnej dla danego zadania dokumentacji,	- biura projektowe - firmy konsultingowe przy współpracy z Wydziałem Działalności Gospodarczej, Rolnictwa i Gospodarki Nieruchomościami, Wydziałem Edukacji i Spraw Społecznych Wydziałem Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Ochrony Środowiska	Wydział Planowania Przestrzennego Aktywizacji Gospodarczej i Inwestycji
- sporządzenie i złożenie wniosku o przyznanie dofinansowania ze środków pomocowych Unii Europejskiej	Refertat Promocji Gospodarczej i Współpracy Międzynarodowej	Burmistrz
- podpisanie umowy o przyznanie dofinansowania na realizację projektu,	Burmistrz	Rada Miejska w Gryfinie
- przeprowadzenie przetargu wylaniającego wykonawcę	Wydział Planowania Przestrzennego, Strategii, Rozwoju i Inwestycji	Burmistrz
- realizacja zadania	Wykonawca Jednostka Zarządzająca Obiektem	Wydział Planowania Przestrzennego Aktywizacji Gospodarczej i Inwestycji

Czynności	jednostka realizująca	jednostka nadzorująca
- odbiór wykonanego zadania i rozliczenie projektu	Wydział Planowania Przestrzennego, Strategii, Rozwoju i Inwestycji Refertat Promocji Gospodarczej i Współpracy Międzynarodowej Wydział Finansowo-Księgowy	Burmistrz
- ocena zgodności oddziaływania zrealizowanego projektu z założeniami przyjętymi w Lokalnym Programie Rewitalizacji	Pełnomocnik ds. Lokalnego Programu Rewitalizacji	Burmistrz

2. Monitoring

W celu zapewnienia maksymalnej efektywności realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji wprowadzony zostaje stały monitoring. Jest on realizowany poprzez nadzór nad instytucjami odpowiedzialnymi za zarządzanie i wdrażanie poszczególnych zadań i projektów. Za monitorowanie odpowiedzialna będzie wyznaczona przez Burmistrza jednostka organizacyjna Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie.

Program jest monitorowany nie tylko pod kątem zgodności z harmonogramem rzeczowo-finansowym, ale i pod względem dopuszczenia do realizacji projektów, które gwarantują efektywne, racjonalne, gospodarne i celowe wykorzystanie środków. System monitorowania realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji jest ściśle powiązany z przyjętą koncepcją komunikacji społecznej, która zakłada aktywizację lokalnej społeczności i pełnego włączania go w proces współtworzenia Programu.

3. Ocena

Ewaluacja efektywności oraz oddziaływania podjętych działań jest zasadniczym elementem procesu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji. W okresie obejmującym lata 2007-2013 przeprowadzone zostaną ewaluacje tematyczne oraz ewaluacje poszczególnych zadań. Przedmiotem ewaluacji tematycznych będą kwestie horyzontalne.

Ewaluacje tematyczne:

- a. Ocena stopnia realizacji programu gospodarki mieszkaniowej w mieście Gryfino.
- b. Ocena stopnia realizacji programu z zakresu gospodarki przestrzennej i zagospodarowania terenu.
- c. Ocena stopnia realizacji programu wspierania przedsiębiorczości oraz tworzenia warunków lokalizacyjno-infrastrukturalnych pod nowe inwestycje.

Dokonywanie ewaluacji tematycznych będzie miało miejsce w okresie sesji budżetowej w roku 2007. Osoby odpowiedzialne w Urzędzie Miasta i Gminy w Gryfinie za ewaluację będą działać w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi. Rezultaty przeprowadzonych ocen będą udostępniane publicznie, zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi komunikacji społecznej.

Podstawą skutecznego wdrażania Lokalnego Programu rewitalizacji jest stworzenie sprawnego systemu umożliwiającego ewaluację wyników zrealizowanych projektów i zadań. System ten oprócz bieżącego monitoringu musi umożliwiać szybką identyfikację problemów zagrażających realizacji celów pośrednich, a w konsekwencji przyjętych celów strategicznych. System ewaluacji opiera się na obiektywnym zestawie wskaźników rozwoju skonfigurowanym w oparciu o funkcjonujące w tym zakresie standardy Unii Europejskiej. Rolę Komitetu Monitorującego-Ewaluacyjnego w mieście Gryfino pełni zespół zadaniowy ds. lokalnego programu rewitalizacji powołany w 28 marca 2007r. przez Burmistrza Miasta i Gminy Gryfino zarządzeniem nr 0151-37/07. Zadaniem zespołu będzie prowadzenie ewaluacji oraz przedkładanie organom samorządu gminnego wniosków i propozycji dotyczących zmian w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Gryfino na kolejne lata.

Ewaluacja działań prowadzona będzie przez ww. zespół w układzie standardowym i obejmie trzy fazy realizacji każdego z zadań:

- ewaluacja *ex ante*, przed podjęciem realizacji, wykazać ma czy i w jakim zakresie projekt przyczyni się do osiągnięcia celów operacyjnych i strategicznych zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji oraz jego potencjalnego wpływu na osiągnięcie efektu synergii,
- ewaluacja *ex tempore*, w trakcie realizacji, ma stwierdzić czy przyjęte cele i podjęte działania zmierzają w dobrym kierunku, czy struktura wewnętrzna projektu jest prawidłowa, czy poszczególnym działaniom przypisano odpowiednie wagi,
- ewaluacja *ex post*, po zakończeniu realizacji, dotyczy osiągniętych efektów krótko- i długoterminowych oraz zakładanych na wstępie korzyści synergicznych na innych polach działania.

Zasady ewaluacji Lokalnego Programu rewitalizacji dla Miasta Gryfino:

1. Ocena stopnia osiągnięcia zarówno celów operacyjnych jak i strategicznych w wyniku realizacji poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych dokonywana jest przez zespół zadaniowy ds. lokalnego programu rewitalizacji przed umieszczeniem danego projektu w Lokalnym Programie Rewitalizacji.
2. Ocena efektów realizacji poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych, realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji, będzie dokonywana okresowo przez nadzorujących ich wykonanie urzędników

zarówno w trakcie jak i po ich zakończeniu.

Ocena stopnia realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, będzie dokonywana raz do roku w okresie sesji budżetowej przez Radę Miejską, a wyniki oceny będą podstawą do wprowadzenia zmian i nowelizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

4. Komunikacja ze społeczeństwem

Celem zapewnienia akceptacji społecznej dla zadań i projektów zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji, zespół zadaniowy ds. rozwoju lokalnego zaangażował w proces tworzenia Programu przedstawicieli wszystkich ważniejszych grup społecznych. Zasada przejrzystości stosowana będzie również podczas wprowadzania zmian i nowelizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. Zasada ta wymaga stosowania prostych i transparentnych procedur wyłaniania zadań do realizacji oraz zaangażowania partnerów społecznych w najważniejszych etapach wyboru kierunków i zadań oraz kontroli nad realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji. W związku z tym szczególny nacisk kładzie się na komunikację społeczną, która jest realizowana przede wszystkim poprzez upowszechnianie informacji o Programie, na wszystkich etapach jego sporządzania i realizacji.

Cele upowszechniania informacji o Lokalnym Programie Rewitalizacji:

1. Określenie sposobów zapewnienia powszechnego dostępu do informacji o możliwościach aktywnego uczestniczenia w procesie przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji, poprzez:
 - konferencje prasowe,
 - ogłoszenia prasowe,
 - zamieszczenie informacji na internetowej stronie Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie,
2. Informowanie o możliwościach wykorzystania środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na realizację projektów służących rozwojowi lokalnemu;
3. Informowanie o planach realizacji poszczególnych zadań i projektów realizowanych na terenie Miasta Gryfino w latach 2007-2013 oraz 2014-2020.

Grupy docelowe:

- obywatele;
- potencjalni beneficjenci;
- partnerzy społeczno-gospodarczy;
- regionalne i lokalne władze oraz inne właściwe władze publiczne;
- organizacje zawodowe;
- organizacje pozarządowe
- media.

Aby osiągnąć cele związane z informacją i promocją Lokalnego Programu Rewitalizacji będą stosowane między innymi następujące środki i instrumenty:

PUBLIKACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA GRYFINO, dostępna dla wszystkich mieszkańców w siedzibie Rady Miejskiej w Gryfinie.

STRESZCZENIE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA GRYFINO, z wykazem wszystkich zadań wybranych do realizacji, przekazane obligatoryjnie wszystkim radnym, a także dostępne dla wszystkich mieszkańców w siedzibie Rady Miejskiej w Gryfinie.

SPOTKANIA KONSULTACYJNE dla przedstawicieli instytucji zaangażowanych w proces tworzenia i wdrażania Programu oraz dla mieszkańców miasta Gryfino, organizowane na wniosek zainteresowanych.

INTERNET – strony internetowe z informacją o Lokalnym Programie Rewitalizacji, funduszach strukturalnych UE, tworzone będą w ramach Biuletynu Informacji Publicznej Miasta i Gminy Gryfino.

SPOTKANIA INFORMACYJNE propagujące informacje o Lokalnym Programie Rewitalizacji i możliwościach pozyskania wsparcia z Unii Europejskiej na zadania związane z rozwojem lokalnym. W ich przygotowywanie będzie w miarę możliwości angażowani przedstawiciele Departamentu Integracji Europejskiej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.

WSPÓLPRACA Z MEDIAMI z prasą, telewizją, rozgłościami radiowymi o zasięgu lokalnym i regionalnym w celu upowszechnienia informacji związanych z tworzeniem i wdrażaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Gryfino.

ULOTKI I PLAKATY publikowane i rozpowszechniane z okazji wprowadzania zmian i nowelizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji, w celu zapewnienia społecznej akceptacji oraz poinformowania opinii publicznej o możliwości aktywnego uczestnictwa.

Instytucją odpowiedzialną za prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych Lokalnego Programu Rewitalizacji jest Biuro Promocji Informacji i Współpracy Międzynarodowej. Jego zadaniem jest dobór najważniejszych instrumentów, zapewniających dotarcie z informacją do osób i instytucji najbardziej tymi informacjami zainteresowanych. Główną ideą przeprowadzania procesu komunikacji społecznej powinno być dążenie do przedstawiania jak najpełniejszych informacji o zasadach i tworzenia wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji wśród wszystkich obywateli Miasta Gryfino.

Działania z zakresu komunikacji społecznej:

Instrument	Treść informacji	Miejsca dystrybucji
Utworzenie punktu informacyjnego w Urzędzie Miejskim w Gryfinie	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie dostępu do materiałów informacyjnych. - Informowanie o możliwościach aktywnego uczestnictwa w procesie tworzenia Programu. - Organizowanie Spotkań Konsultacyjnych 	Biuro Promocji, Informacji i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Miejskiego w Gryfinie
Media	<ul style="list-style-type: none"> - Publikacje prasowe, wiadomości w lokalnej/regionalnej TV, rozgłośni radiowej, szczególnie przy okazji oceny realizacji Programu. 	Biuro Promocji, Informacji i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Miejskiego w Gryfinie
Broszury informacyjne	<ul style="list-style-type: none"> - W formie ulotek i plakatów informujących partnerów społecznych i opinię publiczną o możliwościach aktywnego uczestnictwa w tworzeniu Programu. - budowanie akceptacji społecznej dla zadań wybranych do realizacji w LPR. - Przekazywanie opinii publicznej informacji o korzyściach związanych z wdrażaniem Programu - Informowanie o procedurach związanych z sporządzaniem LPR 	<ul style="list-style-type: none"> - Biuro Promocji, Informacji i Współpracy Urzędu Miejskiego w Gryfinie - Jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego - Instytucje publiczne np. szkoły, lokalne ośrodki zdrowia, placówki kultury - Organizacje pozarządowe (kościół, fundacje, stowarzyszenia). - Partnerzy gospodarczy i organizacje przedsiębiorców.
Prezentacje, szkolenia	<ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie Spotkań Informacyjnych. - Upowszechnianie informacji na temat założeń i efektów realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. - Przekazanie wiedzy wszystkim zainteresowanym na temat możliwości wykorzystywania środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. 	<p>Biuro Promocji, Informacji i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Miejskiego w Gryfinie</p> <p>Departament Integracji Europejskiej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego</p>
Internet	<ul style="list-style-type: none"> - Tekst Lokalnego Programu Rewitalizacji, - informacje o procedurze sporządzania, opis realizowanych zadań i projektów, wnioski, forum dyskusyjne, itp. 	<p>Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Gryfinie:</p> <p>www.bip.gryfino.pl</p>